

Vänersborgs kommun
Nämndernas verksamhetsberättelser
2004

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sidan
Kommunstyrelsens ordförande	1
Kommunfullmäktige	2
Valnämnden	3
Revisionen	4
Överförmyndarnämnden	5
Kommunstyrelsen	6
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	26
Samhällsbyggnadsnämnden	32
Byggnadsnämnden	51
Socialnämnden	53
Barn- och ungdomsnämnden	85
Kulturnämnden	116
Gymnasienämnden	124

KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE

Vänerns borg är en attraktiv kommun. För fjärde året i rad ökade antalet invånare. Visserligen bara med 4 personer totalt, vilket orsakas av ett kraftigt födelseunderskott. Mer glädjande är att det var 40 fler som flyttade in till kommunen än som flyttade ut. De nya lägenheterna i Borgen och Vänerparken är fyllda och vittnar om att centralt boende är eftertraktat och kommer att vara det även i fortsättningen. Försäljning av villatomter har också varit ganska omfattande.

Under 2004 vände konjunkturen uppåt och under årets sista kvartal rapporterar de lokala företagen goda resultat och ser fram mot ett bra 2005. Uppgången har tyvärr inte satt några spår i arbetslösheten. Särskilt ungdomsarbetslösheten är mycket besvärande trots stora insatser genom t ex Ungdomslyftet.

Naturligtvis glädjer jag mig åt årets ekonomiska resultat som var oväntat bra. De extraordinära åtgärderna och de många goda insatserna i verksamheterna gjorde god verkan. För första gången på flera år minskade verksamheternas kostnader. Möjligheterna att förbättra vår kommunala ekonomi ökade men kommunens ekonomi är fortfarande svag. Så även fortsättningsvis måste vi vara mycket återhållsamma trots förbättrade statsbidrag och skattehöjning inför 2005.

Den intensiva kampen om högskolan slutade i en knapp förlust och besvikelsen var naturligtvis stor. Det dröjde dock inte länge förrän vi i samarbete med övriga fyrstadskommuner fick löfte om fortsatt högskoleverksamhet i Vänersborg. Uppbyggnaden av denna har inletts under 2004.

Under året har också en vision för Vänersborg börjat ta form samtidigt som vi utformar ett gemensamt ledningssystem för hela den kommunala organisationen. Föresatsen är att vi ska formulera en vision som alla ställer upp på och som kan tjäna som vägledning i den fortsatta utvecklingen av vår vackra kommun.

Samarbetet med Trollhättans stad har intensifierats. Samarbetsavtal inom det sociala området har tecknats. Vi marknadsför våra företagsområden och tomma lokaler gemensamt och gymnasieskolorna arbetar tillsammans med den framtida gymnasieskolan. Samtidigt har arbetet med ett nytt kommunalförbund i Fyrbodalen pågått och till stor del präglat arbetet i Fyrstadssamarbetet. Ett samarbete som vi gärna ser en fortsättning på.

Den länge planerade Familjecentralen blev äntligen beslutad och genom Vänersborgsbostädernas förvärv av kvarteret Haren fick vi möjlighet att etablera en mycket bra belägen och ändamålsenlig ungdomsgård.

Vår service till våra invånare har varit fortsatt god trots extraordinära åtgärder och kostnadsminskningar. Så tack till er alla, anställda och förtroendevalda, för era insatser under det gångna året.

Lars Göran Ljunggren
Kommunstyrelsens ordförande

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Ordförande: Dan Nyberg (s)

1:e vice ordförande: Astrid Karlsson-Björkman (m)

2:e vice ordförande: Annika Larson-Lindlöf (s)

ÅRETS RESULTAT

Mkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- diff. 2004
Summa intäkter	0	0	0	0
Summa kostnader	1,2	1,4	1,4	-0,3
Nettokostnader	1,2	1,4	1,4	-0,3

Övergripande beskrivning

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter och är kommunens högsta beslutande organ.

Kommunfullmäktige fattar beslut i ärenden som rör mål och riktlinjer för de kommunala verksamheterna, kommunens budget, den kommunala skattesatsen, taxor och avgifter, stora investeringar, stadsplanering och andra viktiga och övergripande frågor för kommunen.

Under kommunfullmäktige finns en valberedning som förbereder kommunfullmäktiges val.

Ekonomisk analys

Kommunfullmäktige har ett budgetunderskott om -0,3 Mkr, vilket beror på högre kostnader för arvoden.

VALNÄMND

Ordförande: Annika Larson-Lindlöf (s)
vice ordförande: Ann-Christin Lind (kd)

ÅRETS RESULTAT

Mkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- diff. 2004
Summa intäkter	0	0	0	0
Summa kostnader	0,7	0,5	0,4	-0,1
Nettokostnader	0,7	0,5	0,4	-0,1

Övergripande beskrivning

Nämnden har fem ledamöter och svarar för genomförandet av allmänna val.

Ekonomisk analys

Valnämnden har ett underskott om -0,1 Mkr mot budget. Underskottet beror på kostnader i samband med valet till Europaparlamentet som hölls den 13 juni 2004.

REVISIONEN

Ordförande: Torsten Gunnarsson (s)

Vice ordförande: Åke Claesson (fp)

ÅRETS RESULTAT

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- diff. 2004
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	0,9	0,9	0,9	0,0
Nettokostnader	0,9	0,9	0,9	0,0

Övergripande beskrivning

Kommunens revisorer skall enligt kommunallagen, reglementet och med iakttagande av god revisionsred, granska all verksamhet som bedrivs inom nämnderna. De skall således

- pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- granska om räkenskaperna är rättvisande och nämndernas kontroll tillräcklig
- följa om kommunstyrelsens och övriga nämnders beslut och verksamhet överensstämmer med de mål och bestämmelser som fastställts av kommunfullmäktige.

Årets verksamhet

Revisionen har under år 2004 fortsatt att arbeta enligt den formulerade strategin:

- Förbättra väsentlighets- och riskanalys.
- Årligen granska nämndernas ansvarsutövande.
- Aktivt verka för bättre intern kontroll.
- Aktivt verka för utveckling av metoder för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling inom nämnderna.
- Stödja alla positiva processer i verksamhet och funktioner.
- Genomföra IT-baserade revisionsåtgärder.
- Öka dialog och samverkan med nämnderna.

I likhet med tidigare år utvisade de tidiga prognoserna för året betydande underskott i de stora nämnderna. Med anledning av detta har årets fördjupade granskningsprojekt inriktats på ekonomistyrning samt nämndernas åtgärder vid befarade budgetavvikelser. Under året har en kommunanalys upprättats som ett led i revisionens analytiska granskning samt som ett underlag för nästa års revisionsplanering.

Inom redovisningsrevisionen har följande delprojekt genomförts:

- Granskning av intern kontroll inom nämnderna.
- Samtliga löner och ersättningar under perioden januari – augusti 2004 har granskats via registeranalyser.
- Delårsrapporten per 2004-08-31.
- Årsredovisningen för år 2004.

Framtiden

Kommunens ekonomiska situation är mycket ansträngd. Det ekonomiska utfallet under senare år har inte nått upp till kommunens egen definition av god ekonomisk hushållning. Detta är naturligtvis inte bra, då en god ekonomisk hushållning är en förutsättning för att bedriva en bra verksamhet och att genomföra nödvändiga investeringar.

Det kan konstateras att de budgeterade resultaten i mål- och resursplan för åren 2005 – 2007 inte är tillräckliga enligt den egna definitionen av god ekonomisk hushållning. Detta är allvarligt, då den framtida kostnaden för pensionsutbetalningar och uppräknings gjorda avsättningar till pensioner kan komma att tränga undan annan verksamhet i en redan ansträngd ekonomisk situation.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Ordförande: Ann-Sophie Aronsson(s)

Vice ordförande: Marianne Vänerlöv (kd)

ÅRETS RESULTAT

Ekonomiskt utfall

Mkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- diff. 2004
Summa intäkter	0	0	0	0
Summa kostnader	1,1	1,4	1,3	+0,2
Nettokostnader	1,1	1,4	1,3	+0,2

Övergripande beskrivning

Överförmyndarnämnden utser gode män och förvaltare för personer som på grund av ålder, sjukdom, funktionshinder eller liknande behöver hjälp med att hantera sin ekonomi och bevaka sina rättigheter samt att vid speciella tillfällen bevaka förmyndares förvaltning av underårigas medel.

Nämnden godkänner arvode och svarar för tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare.

Årets verksamhet

Under året har 505 huvudmän varit registrerade på nämndens kansli, varav 347 har haft god man, 53 har haft förvaltare och 105 har haft förmyndare. Årligen sker en redovisning av huvudmannens ekonomi som skall innehålla uppgift om levnadsomkostnader samt huvudmannens tillgångar vid årets början och vid årets slut. Samtliga årsrapporter granskas i nämnden.

Framtiden

Antalet medborgare som har behov av och önskar god man ökar för varje år, under det gångna året med 50 personer. Det blir också årligen fler gamla som endast har förbehållsbeloppet kvar och där kommunen får betala kostnaderna för god man.

Genom att fler i dag har livförsäkringar, utfaller förhållandevis stora summor vid den ena förälderns bortgång till efterlevande omyndiga barn. Dessa medel, över en viss storlek, omfattas inte av den fria föräldraförvaltningen utan är underställd överförmyndarnämnden.

KOMMUNSTYRELSEN

Ordförande: Lars-Göran Ljunggren (s)

Vice ordförande: Lars G Blomgren (fp)

2:e vice ordförande: Bo Carlsson (c)

ORDFÖRANDENS KOMMENTAR

Se separat avsnitt

ÅRETS RESULTAT

Resultaträkning	Utfall	Utfall	Utfall	Budget-
Mkr	2002	2003	2004	differens
				2004
Summa intäkter	28,2	34,7	13,4	+7,3
Personalkostnader	48,0	55,9	31,7	+3,4
Omkostnader	90,1	91,9	78,4	+12,3
Ränta	1,9	2,0	1,5	+0,4
Avskrivning	2,1	2,3	2,0	+0,1
Summa kostnader	142,1	152,1	113,6	+16,2
Nettokostnader	113,9	117,4	100,2	+23,5

Övergripande analys

Kommunstyrelse/kommunledningskontor

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter. De närmare åliggandena för styrelsen finns i kommunallagen och reglemente för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen är även arbetslöshetsnämnd, beredskapsnämnd, civilförsvarsnämnd, kristidsnämnd samt personalorgan.

Kommunstyrelsen arbetar efter de kommunövergripande mål som fastställs genom kommunfullmäktiges beslut om mål- och resursplan.

Inom kommunstyrelsen verkar ett arbetsutskott, ett förhandlingsutskott samt ett konsumentutskott. Dessutom har en demokrati- och integrationsberedning och en styrgrupp för drogfrågor verkat under året.

Kommunstyrelsens presidium representerar Vänersborgs kommun i Näringslivsrådet, som i övrigt består av företrädare för kommunens näringsliv.

Förvaltningsövergripande ledningsgruppen (FÖL), som består av kommunchefen och samtliga förvaltningschefer, ansvarar för ett helhetsperspektiv på kommunens verksamheter.

Kommunstyrelsens förvaltningsorganisation har efter en översyn av kommunchefen omorganiserats och består fr o m 2004 av kommunkansliet, ekonomikontoret, personalkontoret samt utvecklingskontoret. I planfrågor biträds kommunstyrelsen av planenheten, organiserad under samhällsbyggnadsförvaltningen.

Arbetet med att formulera en vision för Vänersborg påbörjades under 2004 och kommer att slutföras under 2005. Visionens uppgift är att vara vägledande i arbetet med att utveckla Vänersborg och skall ligga till grund för politikernas beslut om vilka områden som är viktiga att utveckla. Som ett led i detta arbete kommer ett nytt ledningssystem att tillämpas fr o m 2006. Det nya ledningssystemet syftar till att få bättre uppföljning av verksamheterna, men skall också avgränsa antalet områden och frågor som skall arbetas med under året.

Det pågående arbetet med en översiktsplan är en mycket strategisk fråga. Den vision som håller på att utformas kommer att vara vägledande för arbetet med översiktsplanen. Arbetet beräknas vara färdigt hösten 2005. Under 2004 visade den ekonomiska uppföljningen att flertalet nämnder prognostiserade underskott. Kommunstyrelsen beslutade för egen del om extraordinära åtgärder och rekommenderade nämnderna att fatta motsvarande beslut, vilket de gjorde. Kommunstyrelsen hade ett flertal överläggningar med nämnderna under året för att följa nämndernas arbete med anpassningar till budgetramarna.

Kommunstyrelsen har lagt ner ett omfattande arbete på att övertyga styrelsen vid högskolan Trollhättan Uddevalla (HTU) om det lämpliga i att förlägga den samlade högskolan till Vänersborg. Beslutet att förlägga ett samlat högskolecampus till Trollhättan innebär mot denna bakgrund en besvikelse. Ett intensivt arbete inriktas nu på att det skall finnas högskoleutbildning i Vänersborg även efter 2008. Arbetet sker i nära samverkan med övriga Fyrstadskommuner och HTU.

Folkhälsoverksamheten styrs av ett hälsopolitiskt råd med representanter för kommunen, regionen, försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Exempel på utåtriktade aktiviteter under året är etableringen av familjecentralen Sirius, arrangerandet av en "Ungdomsmässa" samt en "Flicka-dag" för alla kommunens flickor i årskurs 5-8.

Agenda 21-arbetet leds av en politisk styrgrupp. Under 2004 har gruppen arbetat med de kommunala miljömålen. I Brålanda genomfördes en förstudie om lokal bioenergiförsörjning och företagsamhet.

Kommunstyrelsen har via näringslivskontoret fortsatt sitt engagemang i det fyrstadsgemensamma utvecklingsarbetet och medverkat i genomförandet av strukturfondsprogrammet "Mål 2-Fyrstad". Samarbetet med Trollhättan har fördjupats inom t ex områdena marknadsföring av industrimark och strategiska frågor kring utvecklingen av SAAB.

Genom projektet "Levande centrum" har kommunen medverkat vid nyetableringar av bostäder, företag och affärer i centrum.

Möjligheten för funktionshindrade att komma ut på vattnet i centrum har skapats genom inköp av en anpassad båt med miljömotor.

Under 2004 har arbetet med att förbättra personalens hälsa fortsatt att stå i fokus. Kommunens program "Hälsa på arbetsplatsen" har inneburit projekt/aktiviteter som t ex utbildningsinsatser, olika friskvårdsprojekt, rekrytering av en hälsopedagog, bildande av hälsostrategiska grupper inom de olika förvaltningarna och fortsatt samarbete med högskolan.

Under 2004 har IT-avdelningen medverkat i att upphandla en entreprenör som skall tillhandahålla bredband åt företag och invånare i Vänersborg. Upphandlingen är klar och en del av installationen har hunnit genomföras.

Ekonomiskt utfall – översikt

Ekonomiskt utfall	2002		2003		2004		Netto	Budget-differens
	Utfall netto	Budget-differens	Netto	Budget-differens	Intäkt	Kostnad		
Mkr								
Styrelse	12,7	+0,8	14,5	+3,8	0	10,5	10,5	+5,4
Kommunledningskontor	68,5	+10,6	69,1	+14,1	10,5	76,9	66,4	+18,7
Arbetsmarknadsenhet	12,0	+0,4	11,0	-0,3	0	0,6	0,6	-0,6
Räddningstjänst	20,7	-0,2	22,8	-1,7	2,9	25,6	22,7	0
Summa	113,9	+11,6	117,4	+15,9	13,4	113,6	100,2	+23,5

Övergripande ekonomisk analys

Kommunstyrelse, politisk verksamhet

Kommunstyrelsens politiska verksamhet redovisar ett överskott mot budget om +5,4 Mkr.

Omläggningen från aktieägartillskott till nyemission till AB Vänersborgsbostäder ger en minskad driftkostnad om 5,0 Mkr. Resterande 0,4 Mkr består av minskade kostnader för personal, material och tjänster.

Kommunledningskontor

Kommunledningskontoren redovisar ett överskott mot budget på +18,7 Mkr.

Det förändrade ägaravtalet för kollektivtrafiken innebar minskade kostnader och verksamheten redovisar +8,6 Mkr.

Kommunstyrelsen beslutade under året om en nyemission i Vattenpalatset Vänerparken AB. Beslutet innebar en minskad driftkostnad med 0,8 Mkr och en tillkommande investeringsutgift på 1,0 Mkr under 2004.

Personalkontorets verksamheter visar överskott om totalt +3,5 Mkr. Detta fördelar sig på minskade kostnader för facklig verksamhet +0,5 Mkr, anpassningsåtgärder +0,4 Mkr, löneservice +0,5 Mkr och utbildnings- och utvecklingsprojekt +1,9 Mkr.

Övriga överskott består bland annat av borgensåtagande +0,3 Mkr, kapitalkostnader +0,5 Mkr, vakanta befattningar vid bl a kommunledningskontoret, ekonomikontoret, konsumentverksamheten och planenheten, +3,4 Mkr.

Planenheten visar ytterligare överskott, +0,4 Mkr, bl a beroende på ökade intäkter för planavgifter.

Resterande överskott om +1,2 Mkr avser överskott för diverse omkostnader inom kommunledningskontoren. Det kan ses som en effekt av kommunstyrelsens beslut om extraordinära åtgärder under året.

Kostnaderna för kommunens åtagande vid högskolan visar underskott om -0,3 Mkr. Kommunen bidrar med hyressubventioner för studentbostäder. Studentkåren stöds med hyra av kårhus och studentkårsexpedition.

Räddningstjänst/försäkringar

Räddningstjänsten ingår i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF). Kommunens kostnader för räddningstjänst består av utbetalda förbundsbidrag. Underskottet om -0,3 Mkr motsvaras av högre pensionskostnader än budgeterat.

Försäkringskostnaderna överstiger budget med -0,5 Mkr. Prisökningen för kommunens försäkringsavtal är högre än budgeterat.

Verksamheten totalförsvar visar överskott om +0,2 Mkr p g a intäkter i samband med uthyrning av elaggregat samt minskade omkostnader.

Arbetsmarknadsverksamhet

Under året har ansvaret för arbetsmarknadsenhetens verksamhet fördelats till gymnasienämnden och samhällsbyggnadsnämnden. Den återstående arbetsmarknadsverksamheten består av bidrag till del av lönebidrag för anställda i ideella föreningar.

Kommunstyrelsen - politisk verksamhet

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter. De närmare åliggandena för styrelsen finns i kommunallagen och reglemente för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen är även arbetslöshetsnämnd, beredskapsnämnd, civilt försvarsnämnd, kristidsnämnd samt personalorgan.

Kommunstyrelsen arbetar efter de kommunövergripande mål som fastställs genom kommunfullmäktiges beslut om mål- och resursplan.

Inom kommunstyrelsen verkar ett arbetsutskott, ett förhandlingsutskott samt ett konsumentutskott. Dessutom har en demokrati- och integrationsberedning och en styrgrupp för drogfrågor verkat under året.

Kommunstyrelsens presidium representerar Vänersborgs kommun i Näringslivsrådet, som i övrigt består av företrädare för kommunens näringsliv.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Kommunalt partistöd	951	1 044	927	+97
Kommunstyrelse	9 502	10 541	5 979	+5 002
Älgmuseum	1 300	1 400	1 400	0
Regionkommitté Fyrstad	570	569	569	+29
Arbetsmarknadsåtgärder	389	550	1 053	+108
Totalt netto	12 712	14 104	9 928	+5 236

Ekonomisk analys

Kommunstyrelsens politiska verksamhet redovisar ett överskott mot budget om +5 236 Tkr.

Omläggningen från aktieägartillskott till nyemission till AB Vänersborgsbostäder ger en minskad driftkostnad om 5 000 Tkr. Resterande 236 Tkr består av minskade kostnader för personal, material och tjänster.

Ekonomi och upphandling

Ekonomikontoret är organiserat i en ekonomistab, en redovisningsavdelning samt en upphandlingsavdelning.

Ekonomistaben svarar för planering och samordning av kommunens budgetarbete samt upprättar förslag till mål- och resursplan. Ekonomistaben biträder kommunstyrelsens verksamheter med råd och stöd i ekonomi-frågor, driver utvecklingsarbete inom ekonomiområdet samt ansvarar för beredning av ekonomiska ärenden inför kommunstyrelsens sammanträden. Utifrån kommunens finanspolicy ansvarar ekonomistaben för kommunens finansiella verksamhet, vilket inkluderar lång- och kortfristig upplåning, placeringar, kontanthantering och likviditetsplanering. Via kommunens koncernkontosystem sker en finansiell samordning av de kommunala bolagen. Ekonomistaben svarar även för ekonomisk förvaltning av kommunens donationsstiftelser.

Redovisningsavdelningen svarar för kommunens redovisning, externa och interna redovisningsprinciper samt koncernredovisning. Redovisningsavdelningen upprättar årsredovisning och delårsrapporter, är systemförvaltare av ekonomisystemet och lämnar råd och anvisningar i system- och redovisningstekniska frågor. Funktionen utför serviceuppgifter åt övriga förvaltningar såsom betalningsförmedling, kravadministration och viss kundfakturer. Redovisningsavdelningen svarar även för kommunstyrelsens arbete med intern kontroll.

Upphandlingsavdelningen har ansvar för förvaltningsövergripande samt för ett flertal specifika upphandlingar. Upphandlingar genomförs i viss utsträckning åt de kommunala bolagen samt Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund. Samordnade upphandlingar genomförs också där det bedöms vara av värde för kommunen, då främst med Uddevalla och Trollhättans kommuner.

Årets verksamhet

Ekonomikontorets arbete har i hög grad präglats av beslutet om extraordinära åtgärder. Dels genom omställning av rutiner för fakturahantering samt framtagande av uppföljningsrapporter, dels genom stor återhållsamhet med kostnader under året.

Under 2004 har ett nytt bankavtal upphandlats, vilket gett lägre kostnader och bättre funktion i användningen av kommunens post- och bangirokonton. I anslutning till detta har även ett nytt IT-system för bankbetalningar tagits i drift.

Under året har en översyn gjorts av kostnadsfördelningen av Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund. Översynen har skett i samverkan med ekonomikontoren i övriga medlemskommuner.

Förberedelser för en framtida övergång till digital fakturahantering har påbörjats under året. Arbetet sker i anslutning till pågående utvecklingsarbete kring elektronisk handel och i nära samverkan med grannkommunerna.

Samarbetet mellan Vänersborg, Trollhättan och Uddevalla (TUVSAM) avseende upphandling har ytterligare utökats att omfatta fler avtalsområden och arbete är påbörjat med att se över gemensamma system och rutiner.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Ekonomistab	456	497	415	+40
Redovisningsavdelning	435	422	375	+295
Upphandlingsavdelning	129	37	28	+28
S:a intäkter	1 020	956	818	+363
Ekonomistab	2 943	3 090	2 457	+491
Redovisningsavdelning	2 389	2 472	2 805	+908
Extern finansiell verksamhet	186	192	189	+275
Upphandlingsavdelning	1 240	1 041	1 055	+69
S:a kostnader	6 758	6 795	6 506	+1 743
Totalt netto	5 738	5 839	5 688	+2 106

Ekonomisk analys

Överskottet mot budget avser vakanta tjänster, lägre omkostnader, sänkta kapitalkostnader för ekonomisystemet samt obudgeterade intäkter för inkasso och ekonomisystem.

Kommunkansli

Årets verksamhet

Kommunkansliets huvudsakliga uppgifter är att svara för kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges ärendehantering samt att biträda de förtroendevalda i dessa organ. Kommunkansliet administrerar också de allmänna valen. I övrigt lämnar kommunkansliet juridisk service till nämnder och förvaltningar.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Kommunkansli	1 061	1 675	0	0
Arkiv	1	0	6	+6
S:a intäkter	1 062	1 675	6	+6
Kommunkansli	5 280	6 007	2 809	-19
Arkiv	291	280	463	-176
Gemensam kommunledning	49	0	0	0
Vigslar	4	2	5	+10
S:a kostnader	5 624	6 289	3 277	-185
Totalt netto	4 562	4 614	3 271	-179

Ekonomisk analys

Sammantaget visar kommunkansliet ett underskott om -179 Tkr. Det är kostnaderna för arkivverksamheten som överstiger budget.

Personalkontor

Personalkontorets ansvarsområde omfattar att under kommunstyrelsen övergripande svara för och samordna nedanstående områden. För kommunens nämnder och förvaltningar fungerar staben som stöd och rådgivare.

- Personalpolitik
- Löne- och personaladministration
- Förhandlingsverksamhet
- Avtals-, pensions- och försäkringsfrågor
- Chefs- och personalutveckling/avveckling
- Medbestämmande och samverkan
- Arbetsmiljö
- Jämställdhet
- Företagshälsovård
- Chefsrekrytering
- Övergripande personalplanering
- Personalekonomi
- Personalsociala frågor
- Förtroendemannafrågor enligt lag och avtal
- Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Årets verksamhet

Löne- och personaladministration

Lönesystemet har givit möjlighet att arbeta decentraliserat med lönehanteringen. Socialförvaltningens behov av administrativt stöd bland förvaltningens enhetschefer har resulterat i att fyra löneassistenter flyttades över till socialförvaltningens organisation för fortsatt arbete med löner, men också i viss mån med andra administrativa arbetsuppgifter.

Förhandlingsverksamhet

Löneöversyn avseende 2004 genomfördes genom individuell lönesättning med samtliga personalorganisationer. Den fullgjordes genom lönesamtal direkt med den anställde, utom för kommunals medlemmar som förhandlades traditionellt. Tvisteförhandlingar har under året genomförts med Svenska Kommunalarbetareförbundet. Kommunens chefer har erbjudits och flertalet har därmed genomgått utbildning i arbetsrättsliga frågor.

Hälsa på arbetsplatsen

För att kommunen skall ha goda möjligheter att klara framtidens personalförsörjning krävs att personalen är frisk och trivs på sin arbetsplats. Därför har man fortsatt att genomföra kommunens program "Hälsa på arbetsplatsen" med ett antal projekt/aktiviteter som t ex utbildningsinsatser för chefer och medarbetare, olika friskvårdsprojekt, rekrytering av en hälsopedagog, bildande av hälsostrategiska grupper inom de olika förvaltningarna och fortsatt samarbete med högskolan.

SAM-projektet

SAM-projektet är ett projekt som bygger på systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2003:4) och samarbete mellan Vänersborgs kommun och Kommunal. Projektet fortsätter och har nu påbörjats inom socialförvaltningens programområdet omsorg om funktionshindrade. Chef och medarbetare har fått en ökad kännedom om regelverket kring arbetsmiljön, vad systematiskt arbetsmiljöarbete innebär samt tillfälle att lyfta fram de problem som är specifika för den egna arbetsplatsen. SAM-projektet ligger till grund för 1,5 dags utbildning om hälsa på arbetsplatsen.

Friskvård

Under året har anställda personer med friskvårdaruppdrag ökat. Deras uppdrag har också utvecklats och blivit mer tydligt. Utbildning av de personer som är anställda med friskvårdsuppdrag har genomförts med bl a hjälp av pedagoger från högskolans hälsopromotiva program. Utvärderingar av olika friskvårdsprojekt och gruppen friskvårdare är genomförda.

Utvecklingsprojekt

Utvecklingsprojekten inom Runnarebo och Blåsuts hemtjänstgrupper samt Solängens äldreboende har pågått

under året. Syftet är att öka personalens inflytande på det egna arbetet och den egna arbetsplatsen och att på sikt minska belastningsskador och sjukfrånvaro.

Rehabilitering

Den centrala arbetsgruppen för arbetsanpassning och rehabilitering har under året arbetat med att förbättra riktlinjerna för arbetsanpassning och rehabilitering och genomfört utbildning för chefer/arbetsledare inom området. Nya riktlinjer för våld och hot i arbetsmiljön är framtagna. Utarbetat informationsblad finns på vårt intranät. Långtidssjukskrivna har erbjudits att använda solanläggningen på Solängen och de med kortare sjukskrivning har erbjudits en kurs på tio tillfällen med temat "Bara vara".

Introduktion för nyanställda

Introduktion för nyanställd personal har genomförts vid två tillfällen. Vid introduktionen har Vänersborg som kommun och arbetsplats presenterats.

Företagshälsovård

Avtalet med företagshälsovården har nu funnits ett par år. Behovet av insatser inom det psykosociala området har ökat markant det senaste året liksom intresset för förebyggande insatser. Formerna för den framtida företagshälsovården har diskuterats och förslag är under arbete.

Kompetensutveckling

Kommunens målsättning är att utveckla ledarskapet så att kommunens chefer/ledare skall kunna få såväl bas-kunskaper inom olika områden som kunskaper i att vägleda, kommunicera och stimulera sina medarbetare. 108 chefer/ledare har under 2004 gått en eller flera utbildningar inom ramen för kommunens ledarutvecklingsprogram.

Jämställdhetsarbete

Under året har ett förslag till jämställdhetsplan tagits fram. Inom förvaltningarna har handlingsplaner utarbetats inom varje ansvarsområde.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Personalkontor	5	0	0	0
Löneadministration	651	166	164	+14
Personalutbildning	84	242	20	+20
Anpassningsåtgärder	730	2 142	552	+552
Facklig verksamhet	82	82	69	-13
Personalsocial verksamhet	68	0	0	0
S:a intäkter	1 620	2 632	805	+573
Personalkontor	1 969	3 270	3 353	+28
Löneadministration	5 939	5 208	5 064	+502
Personalutbildning	1 903	3 955	4 122	+1 865
Anpassningsåtgärder	982	3 324	1 491	-161
Företagshälsovård	2 018	2 000	2 006	+38
Arbetsmiljö- och samverkansfrågor	654	206	140	+138
Facklig verksamhet	2 220	2 333	2 140	+530
Personalsocial verks/personalklubb	193	120	96	+24
S:a kostnader	15 878	20 416	18 412	+2 964
Totalt netto	14 258	17 784	17 607	+3 537

Ekonomisk analys

Personalkontorets verksamheter visar ett överskott om totalt +3 537 Tkr. Utbildnings- och utvecklingsprojekt

som påbörjats under 2004 visar +1 865 Tkr. Löneadministration visar +544 Tkr, vilket beror på vakanta tjänster samt lägre omkostnader. Resterande överskott fördelar sig på arbetsmiljö- och samverkansfrågor +138 Tkr, facklig verksamhet +517 Tkr och anpassningsåtgärder +391 Tkr.

Utvecklingskontor

Årets verksamhet

Under 2004 omorganiserades kommunledningskontoret och ett utvecklingskontor bildades med kommunchefen som ansvarig. Verksamheterna folkhälsa, agenda 21, IT, ansvar för högskolefrågor, kvalitetsutveckling, GIS samt centrumutveckling ingår i det nya kontoret.

Folkhälsoverksamhet

Inom folkhälsoområdet samarbetar Vänersborgs kommun med hälso- och sjukvården i Trestad. Samarbetet resulterar i ett antal befolkningsinriktade aktiviteter tillsammans med flera kommunala aktörer och frivilligorganisationer. Arbetet leds av ett hälsopolitiskt råd som är multisektoriellt sammansatt.

De utåtriktade aktiviteterna under 2004 har bland annat bestått av följande: Etablerandet av en familjecentral i bostadsområdet Torpa med syfte att inleda hälsofrämjande/förebyggande samverkan mellan BVC, mödravård, socialtjänst och öppna förskolan kring familjer med barn i åldern 0-6 år. Även de äldre är en prioriterad grupp i folkhälsoarbetet. Utifrån denna grupps behov har man bland annat stöttat skapandet av en frivilligcentral i Brålanda, där målet är att skapa förutsättningar för samverkan med syfte att bibehålla eller förbättra livskvaliteten hos äldre.

En ungdomsmässa för samtliga 550 elever i årskurs 9 (inklusive dövskola och friskola) genomfördes under två dagar i september. Det genomgående temat var att främja goda relationer under uppväxten och syftade till att minska förekomsten av sexuellt överförbara sjukdomar och användandet av droger. Ett hälsofrämjande arbete har även bedrivits på Sundals Ryrs skola med syfte att utveckla en bättre medvetenhet hos elever om hälsans betydelse.

Det pågick under året ett aktivt drogprebyggande arbete i kommunen med målsättning att barn och ungdomar under 18 år skall vara drogfria och att kommunens vuxna tillsammans skall medverka till detta. Folkhälsoarbetet prioriterade även barn i åldrarna 0-12 år som växer upp i familjer där det förekommer missbruk. Detta arbete handlar bland annat om att tidigt uppmärksamma dessa barn, att utveckla samarbetet med olika aktörer som på ett eller annat sätt kommer i kontakt med dem, samt att ge barnen insikt i att de inte är ensamma med sina upplevelser. Vad gäller kvinnor utsatta för relationsbetingat våld har det genomförts utbildningstillfällen kopplat till kvinnofrid samt vuxit fram ett nätverk av yrkesverksamma som arbetar aktivt med dessa frågor.

I folkhälsoarbetet pågår dessutom ett samarbete inom Fyrbodal i form av medfinansiering i Interreg IIIA-projektet "Hälsokällan" som är en hälsopedagogisk resurs för skolorna i området. Folkhälsoarbetet inom Vänersborgs kommun innefattar även en samverkan med Agenda 21-området, vilken bland annat har resulterat i ett antal praktikplatser under sommaren för kommunens ungdomar kring området miljö och hälsa.

Agenda 21

Inom verksamhetsområdet Agenda 21 har en av årets uppgifter varit att leda arbetet att få fram ett underlag för beslut om kommunala miljömål som korresponderar med de av Sveriges riksdag antagna 15 miljö kvalitetsmålen. En arbetsgrupp har dels gått igenom de kommunala miljömålen som finns antagna, dels kompletterat med förslag till nya som är i linje med de 15. Nästa steg blir en bred diskussion som involverar intresserade både inom och utom den kommunala förvaltningen. Arbetet med miljömålen är kopplat till revideringen av kommunens översiktplan.

Nätverket för miljösamordnare inom barn- och ungdomsförvaltningen har haft möten om bl a miljöskola och "Grön Flagg", natur nära skolan samt energi. Sju ungdomar sommarjobbade med agenda 21-frågor och folkhälsofrågor. Deras egna arbeten handlade om krav- och rättvismärkning med kaffe och fotbollar som exempel samt om ett moment i folkhälsoverksamhetens projekt "Flicka".

Energi har varit ett stort ämnesområde. Med Brålanda som centrum genomfördes förstudien "Från ax till aska". Detta initiativ om lokal bioenergiförsörjning och företagsamhet innehöll bl a en energikväll i Gestad Bydegård med 115 deltagare och ett fortsatt engagemang av ett 20-tal i två arbetsgrupper. Längst med att utveckla idéerna kom en företagsgrupp som började sälja "Värme med havre som bas". Vidare var Agenda 21 inblandad i arbete med en sk "Klimp"-ansökan. Detta innebar att Vänersborgs kommun samordnade flera projektägares ansökan till Naturvårdsverket om bidrag till investeringar för att minska klimatpåverkande utsläpp. Resultatet blev stöd till investeringar i fjärr- och närvärme, utbyte av gamla vedpannor samt att mäta energiförbrukning per lägenhet. Tyvärr blev det avslag angående en tankstation och inköp av bilar för biogas. Ytterligare exempel på årets energihändelser är ett lunchmöte i samarbetet med Naturvårdsverkets "Klimatturné" där TV-meteorologerna John Pohlman och Martin Hedberg föreläste.

Regionalt har kontakterna varit flera med följande exempel: Uppbyggnaden av Agenda 21-samverkan, ett projekt för kunskapsstöd till och samarbete mellan Agenda 21-funktioner i länets kommuner; Granåsskolans deltagande i "Design med Omtanke" avseende utformningen av skolans slöjdsalar; Projektet "Miljöanpassat näringsliv i Fyrstad" som avslutades under året samt samverkan med kommungruppen Lidköping, Trollhättan, Mark och Härryda som samarbetar i miljöledningsfrågor. Ledningsgruppen för Agenda 21 har haft åtta sammanträden. Agenda 21 har även varit involverad i vänortssamarbetet med Omaruru i Namibia.

IT

IT-avdelningen driver kommunens datakommunikationsnät, som knyter samman kommunens enheter, samt tillhandahåller tjänster i nätet, som till exempel internetåtkomst och kopplingar mot externa leverantörer. Dessutom förvaltar och utvecklar man serverplattformarna för kommungemensamma system, som till exempel Raindance, Procapita, e-Companion, e-postsystem, kommunens intranät och den externa "hemsidan".

IT-avdelningen hanterar ca 750 PC-datorer och tillhandahåller en servermiljö för fil- och skrivardelning, samt teknik för central backup och datalagring. Avdelningen levererar också dessa tjänster åt flera av de kommunala bolagen. En viktig del i IT-avdelningens verksamhet är att tillhandahålla användarstöd åt användarna av kommunens PC-datorer och centrala system samt vara förvaltningarna behjälpliga med sin kompetens och medverka i deras IT-relaterade projekt. IT-avdelningen är också ansvarig för att ta fram riktlinjer och policydokument kring användandet av IT.

Under 2004 har IT-avdelningen fortsatt med arbetet att förnya serverbeståndet, i syfte att förbättra prestanda och få bort äldre och mindre driftsäkra servrar. Även datakommunikationsnätet byggs ut fortlöpande, för att nå fler och fler enheter. Under 2004 har utbyggnaden främst gjorts till förskolor.

Den så kallade brandväggen (firewall), som avskiljer Vänersborgs kommuns datanätverk från internet, har bytts ut under året, i syfte att få en bättre och mer flexibel säkerhetslösning. Bland annat kan vi nu dela upp olika nät och serverresurser på ett bättre sätt och vi är bättre rustade för kommande behov. En teknisk lösning (Vmware), som gör det möjligt att köra flera logiska servrar på en fysisk server, har anskaffats. Syftet är att varje applikationsserver skall kosta mindre och att plats skall frigöras i kommunens datacentral.

Under året har en entreprenör upphandlats som ska tillhandahålla "bredband" åt företag och invånare i Vänersborgs kommun. Upphandlingen har gjorts klar och man har hunnit genomföra en del av installationen. IT-avdelningen har medverkat i flera projekt i samarbete med kommunens övriga förvaltningar. Här kan nämnas upphandling av nytt Hem-PC-avtal för kommunens anställda, samt en förstudie för att utreda förutsättningarna för en gemensam IT-organisation inom Vänersborgs kommun.

Högskolan

Högskolan stöds i form av deltagande i COOP, (cooperative education - arbetsintegrerat lärande) samt visst lokalstöd i form av hyra för kårexpedition samt delvis finansiering av studentbostäder. Vänersborgs kommuns målsättning som en bra högskoleort har inneburit att samverka skett med högskolan och studentkåren. Högskolestyrelsen beslutade i början av 2004 att skolan skall lokaliseras som ett campus Trollhättan från 2008.

GIS

Kommunstyrelsen beslutade under 2000 att införa ett geografiskt informationssystem (GIS), som ett generellt stöd för kommunens verksamheter. Inriktningsmålet är att efter införandefasen skall GIS vara ett bra verksamhetsstöd. Utbildningar och information har getts till användare i förvaltningarna. Fortfarande återstår några funktioner att implementeras. Kartan underhålls av stadsingenjörskontoret.

Kvalitetsutveckling

I "Kvalitetsnätverk Väst kust" har en jämförande studie gjorts av grundskolan och en annan av kommunernas tillgänglighet och service. En intern studie har gjorts av kommunens kvalitetsarbete.

Levande centrum

Levande centrum är ett treårigt projekt med startår 2002. Projektet är knutet till näringslivsfunktionen under kommunstyrelsen och finansieras ur anslaget till sysselsättningsprojekt. Projektet drivs av en projektanställd med en politisk styrgrupp och en projektgrupp bestående av tjänstemän.

Samarbetet mellan Fastighetsägarna, Centrumföreningen och enskilda företagare och köpmän har fördjupats under året. Projektet har medverkan vid nyetablering av bostäder, företag och affärer i centrum. Den största utvecklingen av centrum under året har skett genom tillkomsten av ca 70 nya lägenheter (Fängelset och Kungsgatan 17) och en större etablering av en affär för damkläder.

Under sommaren har dels ett projekt med "sommarmusikanter" varit mycket lyckosamt, där sex elever dagligen under fyra veckor konserterat på Gågatan och vid Marinan, dels ett projekt med två elever, som genomförde en besöksenkät. Eleverna fick dessa arbeten genom kommunens satsning på ungdomar som slutat åk 9. 2003

års lördagsmarknad utökades till att ha öppet måndag-lördag och flyttades samtidigt upp på Gågatan med ett mycket gott resultat.

Parkavdelningen har erhållit extra medel för att höja försköningen i centrum med sommarblommor. Detta har uppskattats mycket av vänersborgarna och besökarna i centrum. Samhällsbyggnadsförvaltningen har gjort stora satsningar i centrum under 2004, bl a kan nämnas övergången vid Järnvägsstationen mot Vänerparken för gång- och cykeltrafikanter, rondellen i Järnvägsbacken och gångvägen från Edsgatan förbi Fängelset till parkeringarna utmed södra delen av Hamngatan.

Möjligheten för funktionshindrade att komma ut på vattnet i centrum har skapats genom inköp av en anpassad båt med miljömotor. Båten kommer att placeras vid Vänerparkens Marina.

Projektet har också medverkat aktivt vid 31 aktiviteter i Centrum bl a "Vänersborg 360 år", "Museernas Vänersborg", "Kulturnatta", "Vänerkalaset", allsång i Plantaget och Skräcklan, JNM i segling, "VW-träffen", "FridaMäss", "Kvinnlig Kvalité i sinnenas Vänersborg" och "Klappdagar".

Utvecklingskontorets projekt "Levande Centrum" har ansvarat för kommunens verksamhet att bevara och vårda kommunens kulturmiljöer samt för sportfiskeverksamheten vid Hallsjön. Barn- och ungdomsnämnden har finansierat verksamheterna. Fornvården har under året dels bedrivits i egen regi och dels i samarbete med gatuenhetens skog och natur, som underhållit och vårdat kommunens 18 fornlämningar enligt en av Riksantikvarieämbetet Väst uppgjord fornlämningsplan. Totalt har 235 dagsverken genomförts. Länsstyrelsen i Västra Götaland har bidragit med 40.000 kronor till verksamheten för 2004.

Under 2004 har det sålts 2 411 dagsfiskekort till Hallsjön. Det är ca 500 färre än 2003. Företagsfiske och besök av skolklasser främst från Vänersborg och Trollhättan har fortsatt att öka även under 2004. Hallsjön är ett mycket populärt utflyktsmål för enskilda, grupper och familjer både sommar och vinter.

Miljöprojekt

Kommunstyrelsens miljöprojekt vid Hullsjön och Dalbergså slutfördes under 2003. Projekten var statsbidragsstödda och slutredovisning skedde under 2004.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Utvecklingskontor	0	0	2 018	+2 018
Folkhälsoverksamhet	432	1094	912	+620
Agenda 21	8	31	21	+21
IT-avdelningen	2 729	2 790	4 662	+2 282
Geografiska informationssystem GIS	0	30	0	0
Miljöåtgärder	3 203	66	0	0
S:a intäkter	6 372	4 011	7 613	+4 941
Kommunchef		443	1 206	+161
Utvecklingskontor	0	0	3 400	-1 654
Folkhälsoverksamhet	754	1 445	1 212	-551
Agenda 21	524	624	592	+159
IT-avdelningen	10 296	9 926	11 927	-1 007
Högskolan	981	1 636	2 046	-335
Geografiska informationssystem GIS	477	495	387	+85
Miljöåtgärder	1 796	151	403	-403
S:a kostnader	14 828	14 720	21 173	-3 545
Totalt netto	8 456	10 709	13 560	+1 396

Ekonomisk analys

Kostnaderna för kommunens åtagande vid högskolan visar underskott om -335 Tkr. Kommunen bidrar med hyressubventioner för studentbostäder. Studentkåren stöds med hyra av kårhus och studentkårsexpedition.

Miljöåtgärder, som bedrivs i form av statsbidragsstödda projekt, visar underskott på -403 Tkr. Projekten har bedrivits sen 1999 och orsaken till underskottet är periodiseringar av statsbidrag mellan åren. Övriga verksamheter visar överskott om totalt 2 134 Tkr, vilket till största delen beror på återhållsamhet med anledning av kommunstyrelsens beslut om extraordinära åtgärder under året.

Arbetsmarknadsverksamhet

Årets verksamhet

Under året har ansvaret för arbetsmarknadsenhetens verksamhet fördelats till gymnasienämnden och samhällsbyggnadsnämnden. Den återstående arbetsmarknadsverksamheten består av bidrag till del av lönebidrag för anställda i ideella föreningar. Kostnaderna för denna verksamhet 2004 redovisas under kommunstyrelsen.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Arbetsmarknadsenheten (AME)	16 149	22 055	0	0
S:a intäkter	16 149	22 055	0	0
Arbetsmarknadsenheten (AME)	27 549	32 410	0	0
Övrig arbetsmarknadsverksamhet	626	631	0	0
S:a kostnader	28 175	33 041	0	0
Totalt netto	12 026	10 986	0	0

Näringslivsutveckling, information och turism

Årets verksamhet, målavstämning

Näringslivsutveckling

Tillståndet för näringslivet i kommunen är fortsatt stabilt. Diversifieringen visar på en inneboende styrka. I en under året genomförd analys, som jämför aktiebolag i landets kommuner, framgår att utifrån variablerna antalet nya aktiebolag, ökningen av omsättning och lönsamhet samt ändring av kreditvärdigheten kom Vänersborgs kommun på sjunde plats. Kommunen har under året fortsatt sitt kontaktskapande arbete med att tillsammans med företagen stärka det goda företagsklimatet, bland annat genom enskilda eller områdesvisa företagsträffar. Under året har ett antal seminarier och frukostmöten genomförts, i vissa fall tillsammans med Innovatum Näringsliv. Samarbetet med Trollhättans stad har även fördjupats inom andra områden, exempelvis inom marknadsföring av industrimark och strategiska frågor kring utveckling av SAAB.

Utfasningen av EU:s strukturfonder har medfört en avveckling av vissa projekt, främst Näringsliv Fyrstad. Där emot har Norgesamarbetet inom Interreg III B utvecklats positivt.

Information

Arbetet har fortskridit med att vidareutveckla kommunens hemsida med fokus på aktualitet och fler nyheter. Vänersborgs kommuns hemsida kom på en glädjande 12:e plats i Webbplatsundersökningen Kommunwebb 2004. Fler anställda har utbildats till webbredaktörer med uppgift att uppdatera hemsidan och intranät, totalt har kommunen ett 40-tal redaktörer. Under hösten hade kommunens hemsida över 27 000 besökare, vilket är rekord. Samarbete med sex närliggande kommuner, vad gäller vidareutveckling av kommunens hemsida och intranät, har fortsatt.

Ett gemensamt grepp för hur kommunens framtida information och kommunikation skall se ut har tagits bland annat genom ett förslag till ny informationsstrategi och riktlinjer för personaltidningen Vänerskutan. Ett arbete med nya skrivregler för kommunen har inletts.

Enheten har varit delaktig i ansökan om ytterligare medel från Salaida AB för utvecklat vänortssamarbete med Omaruru i Namibia, samt varit en drivande kraft inför och under den namibiska delegationens besök i Vänersborg i december.

I slutet av året påverkade flodvågskatastrofen i Asien Vänersborgs kommun och informationsenheten var mycket involverad i krisledningsarbetet.

Från och med 2002 övertog Vänersborgs Turist AB, som bildades 2001, verksamhet i enlighet med uppdragsavtalet mellan bolaget och Vänersborgs kommun. För år 2004 gav kommunen ett bidrag om 2 000 Tkr.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Näringslivsutveckling	0	11	21	+21
Sysselsättningsprojekt	16	268	694	+694
Informationsverksamhet	1	1	22	+22
S:a intäkter	17	280	737	+737
Näringslivsutveckling	751	1 232	796	+38
Sysselsättningsprojekt	2 160	3 140	3 387	-387
Informationsverksamhet	1 133	959	744	+264
Turism	1 400	1 500	2 000	0
S:a kostnader	5 444	6 831	6 927	-85
Totalt netto	5 427	6 551	6 190	+652

Ekonomisk analys

Sysselsättningsprojekt Mål 2 visar ett överskott på +306 Tkr. Utfasningen av EU:s strukturfonder har medfört en avveckling av vissa projekt, främst Näringsliv Fyrstad. Informationsverksamheten redovisar ett överskott mot budget om +286 Tkr beroende på vakant tjänst under del av året.

Konsumentverksamhet

Årets verksamhet, målavstämning

De senaste åren har konsumentfrågorna ökat, inte minst på grund av de problem som uppstod efter avreglering av el- och telemarknaden. Många oroliga konsumenter har också tagit kontakt sedan de drabbats av fakturor i samband med modemkapningar när de varit uppkopplade till internet. Klagomålen är fortsatt många inom hemelektronik. Mestadels beror de på alltför långa väntetider vid reparationer.

Under 2004 har mer tid avsatts till det förebyggande arbetet. Information om konsumenträtt har getts till samtliga elever i årskurs 9. Övriga som fått information är elever inom gymnasie- och vuxenutbildning samt föreningar och näringsidkare.

Klagomål	2001	2002	2003	2004*
Hemelektronik	120	113	108	94
Bilköp	68	127	82	53
Boende	104	78	84	50

* OBS! Under 2004 har i motsats till tidigare för statistik ärendet registrerats i konsumentverkets databas med den förändring att registrering av klagomål gjorts endast då konsumenten självt ansett detta.

Rådgivningen inom konsumentkontoret har förutom de allmänna konsumentfrågor, också kommit att öka i omfattning vad gäller ekonomi- och skuldrådgivning. För att bättre kunna strukturera upp frågorna har därför en intern omorganisation gjorts såtillvida att konsument- resp. ekonomifrågorna delats upp i två ansvarsområden. Därigenom har en bättre kvalitativ rådgivning kunnat ske samtidigt som handläggningstiden vid skuldrådgivningen väsentligen har kunnat minska.

Skuldrådgivning	2002	2003	2004
Antal avslutade ärende	51	52	46
Handläggningstid antal veckor/ärende	40	46	19
Genomsnittlig bruttoinkomst/mån	12600	12400	15400
Skuldbelopp totalt samtliga ärenden, Mkr	20,9	22,1	41,2

I samarbete med Konsumentverket genomfördes under hösten en prisundersökning av ekologiska matvaror i samtliga livsmedelsbutiker med en omsättning över 10 Mkr.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Konsumentverksamhet	24	33	19	+19
S:a intäkter	24	33	19	+19
Konsumentverksamhet	763	840	832	+149
S:a kostnader	763	840	832	+149
Totalt netto	739	807	813	+168

Ekonomisk analys

Årets överskott, +168 Tkr, beror på vakant tjänst.

Kommunikationer

Årets verksamhet

Verksamheten består av kollektivtrafikfrågor omfattande kommuntillskott till Västtrafik AB för lokal och regional trafik, samt verksamhetsbidrag till flygplats.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Kollektivtrafik	18 011	10 775	8817	+8 580
Flygplats	312	644	919	+61
S:a kostnader	18 323	11 419	9 736	+8 641

Ekonomisk analys

Det förändrade ägaravtalet för kollektivtrafiken innebar minskade kostnader och verksamheten redovisar +8 580 Mkr.

Bidraget till flygplatsen visar överskott om +61 Tkr. Flygplatsbolaget återbetalade 154 Tkr för 2003 års verksamhet. Under 2004 har motsvarande belopp utbetalats som investeringsbidrag.

Övriga verksamheter som handläggs inom kommunledningskontoren

Under övriga verksamheter redovisas kapitalkostnader för mark och andra kommungemensamma investeringar, kostnader för ingångna borgensförbindelser avseende småhus samt förlusttäckningsbidrag till Vattenpalatset Vänerparken AB.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Bostadsmark	0	0	10	+10
Borgensåtaganden	99	100	131	+131
S:a intäkter	99	100	141	+141
Industrimark	1 824	1 826	1 529	+87
Bostadsmark	66	57	-32	+331
Gemensam kapitaltjänst	0	0	0	+110
Regionalt informationsvägnät (RIV)	0	0	41	-41
Borgensåtaganden	86	168	0	+164
Vattenpalatset Vänerparken AB	6 328	6 476	5 756	+770
Övriga verksamheter	848	1 169	1 256	+68
S:a kostnader	9 152	9 696	8 550	+1 489
Totalt netto	9 053	9 596	8 409	+1 630

Ekonomisk analys

Övriga verksamheter inom kommunledningskontoren redovisar totalt ett överskott på +1 630 Tkr.

Borgensåtaganden gav ett överskott på +295 Tkr, gemensam kapitaltjänst ett överskott på +110 Tkr och kapitalkostnader industri/bostadsmark ett överskott på +429 Tkr.

Kommunstyrelsen beslutade under året om en nyemission i Vattenpalatset Vänerparken AB. Beslutet innebar en minskad driftkostnad med 770 Tkr och en tillkommande investeringsutgift på 1 000 Tkr under 2004.

Planeringsverksamhet

Årets verksamhet

Planeringsenheten har slutfört arbetet med detaljplaner för gång- och cykelvägskorsning vid Vänersborgs station, gång- och cykelväg vid Strandkyrkogården, Misteln 24, Granåsskolan, kv Lyktgubben och kv Älvan, Bruksbostäder och Fyrkanten, kv Skäggriskan och Solhaga i Brålanda och med översiktsplaner för Skogaryd - Malöga och för Restad - Brinketorp. Arbetet med detaljplanen för kv Briggen har fortsatt. Ett detaljplaneprogram har upprättats för Södra Nabbensberg.

Under året har arbetet inletts med detaljplaner för Södra Nabbensberg etapp 1, Södra Nabbensberg etapp 2, del av Hagaparken, del av Niklasberg 1, Gamla vattentornet, Klinik vid Restad, del av Nordkroksvägen och Gamla vägen.

Planeringsenheten har medverkat i arbetet med en ny översiktsplan för Vänersborg och i planeringen av centrum, Fisketorget, hamnen och grönområden.

Antalet förköpsärenden har varit 195. Planavtal för detaljplanering sluts vid behov.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Planeringsverksamhet	473	309	328	+192
S:a intäkter	473	309	328	+192
Planeringsverksamhet	2 423	2 446	2 672	+729
S:a kostnader	2 423	2 446	2 672	+729
Totalt netto	1 950	2 137	2 344	+921

Ekonomisk analys

Överskottet + 921 Tkr avser ökade planintäkter, sjukfrånvaro och vakanta tjänster samt färre inköp av externa tjänster än vad som budgeterats.

Räddnings-, säkerhetsverksamhet och civilt försvar

Årets verksamhet

Räddningstjänstens verksamhet regleras genom räddningstjänstlag, räddningsförordning och kommunens räddningsplan. Verksamheten omfattar främst förebyggande brandskydd samt skyldighet att ingripa vid olyckor och nödlägen. Under 1996 togs beslut om bildande av ett kommunalförbund, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF), för att svara för gemensam räddningstjänst i Trollhättan, Vänersborg, Mellerud och Färgelanda. Sedan 1997-07-01 har direktionen för NÄRF tagit över driftansvaret för verksamheten.

Civilt försvar regleras genom Lagen om civilt försvar (1994:1720). Kommunstyrelsen ansvarar, enligt lagen, för beredskapsförberedelser inom den civila verksamhet som bedrivs inom kommunen. Säkerhetssamordnare med tillhörande frågor är organiserad direkt under kommunkansliet. Ett förslag om ny lag om Civilt försvar beräknas presenteras 2005. Samliga kommunala fastighetsobjekt har inventerats ur larmsynpunkt och en installationsplan för ytterligare larminstallationer har upprättats i samarbete med kommunens försäkringsbolag. De brandlarm som försäkringsbolaget ställde som krav för försäkringen i sex skolor har installerats under året. Två nya lagar (Lag om extraordinära händelser fr o m 1 jan 2003 och Lag om skydd mot olyckor fr o m 1 jan 2004) ställer ökade krav på kommunens arbete med risk- och sårbarhetsanalyser i hela kommunen samt ett ökat ansvar för brandskyddsarbete i alla kommunala verksamheter. Bland annat skall ett stort antal brandskyddsombud utbildas. Inköp och installation av ytterligare reservkraftsaggregat har skett under 2004 och behovet av reservkraft bedöms som nu täckt.

Kommunens försäkringsskydd handläggs av kommunkansliet. Vänersborgs kommun har årsskiftet 2002/2003 undertecknat ett nytt försäkringsavtal som löper under perioden 2003-01-01 - 2005-12-31 med option om ytterligare ett + ett år. Premierna för försäkringarna har stigit kraftigt. Detta är en trend som har pågått generellt sett över hela landet. Beträffande kommunernas försäkringar är det framför allt kommunförsäkringen och motorfordonsförsäkringen som drabbats. Sammanlagt har kommunens kostnader för försäkringar ökat från cirka 2 400 Tkr per år till cirka 4 200 Tkr per år.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Försvar och beredskap, civilt försvar	420	433	583	+142
Försäkringsskydd	921	2 195	2 351	+156
S:a intäkter	1 341	2 628	2 934	+298
Räddningstjänst	18 900	20 394	20 165	-295
Försvar och beredskap, civilt försvar	905	1 104	1 168	+71
Försäkringsskydd	2 229	3 945	4 225	-674
S:a kostnader	22 034	25 443	25 558	-898
Totalt netto	20 693	22 815	22 624	-600

Ekonomisk analys

Räddningstjänsten ingår i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF). Kommunens kostnader för räddningstjänst består av utbetalda förbundsbidrag och pensionskostnader. Underskottet om -295 Tkr beror på högre pensionskostnader än budgeterat.

Försäkringskostnaderna överstiger budget med -518 Tkr, vilket beror på ökade kostnader för försäkringspremier.

Verksamheten totalförsvar visar överskott om +213 Tkr p g a lägre omkostnader och kapitalkostnader än budgeterat.

INVESTERINGAR

Tkr	Investeringsplan 2004	Årets resultat	Budget- differens
Styrelse	0	6 030	-6 030
Kommunledningskontor	1 400	1 084	+316
Arbetsmarknadsenhet	50	0	+50
Räddnings-/säkerhetsverksamhet	3 866	925	+2 941
Summa	5 316	8 039	-2 723

Styrelse

Nyemission har genomförts i AB Vänersborgsbostäder med 5000 Tkr. Finansiering har skett genom omvandling av förlusttäckningsbidrag. På motsvarande sätt har nyemission skett i Vattenpalatset Vänerparken AB med 1000 TKr.

Kommunledningskontor

Investering motsvarande 240 Tkr har gjorts i en modul till lönesystemet "Rapportera". Syftet är rapportering vid källan, vilket innebär att den anställde själv rapporterar t ex frånvaro direkt i lönesystemet.

Kommunstyrelsen och kommunledningskontoren har investerat för sammanlag 94 Tkr i möbler och övriga inventarier.

Datautrustning har inköpts för 780 Tkr. BI a har brandväggen som avskiljer Vänersborgs kommuns datanätverk från internet bytts ut för att få en bättre och mer flexibel säkerhetslösning.

Räddnings-/säkerhetsverksamheter

Hela resultatregleringen om +1 866 Tkr från 2003 återstår i bokslut 2004.

Inom verksamheten totalförsvar budgeterades 2 000 Mkr för investeringar i elsäkerhetsåtgärder. Under 2004 har reservkraftsaggregat inköpts och installerats motsvarande 925 Tkr.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Ordförande: Sven G Johansson (s)

Vice ordförande: Ann-Christin Lind (kd)

Miljö- och hälsoskyddschef: Peter Almqvist

ORDFÖRANDENS KOMMENTAR

Verksamheten 2004 har bedrivits efter antagna tillsynsplaner för verksamhetsområdena miljöskydd, hälsoskydd, livsmedel och djurskydd samt enligt arbetsplaner för naturvård och avloppsinventering. Händelser som exempelvis drygt 200 ärenden gällande anmälan om värmepumpar, cisternbesiktningar samt handläggning av ca 150 avloppsärenden har inneburit stor arbetsbelastning och påverkat utfallet av den planerade insatsen. Dock har väsentliga delar av tillsynsplanerna kunnat genomföras.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har också lagt mycket tid på utvecklande av miljömål för Vänersborgs kommun. Nämnden är representerad i samtliga fem miljömålsgrupper och ser ett stort värde i att arbetet blir framgångsrikt. Som ett led i miljömålsarbetet har avloppsinventeringen i kommunen fortsatt enligt planerna. Nämndens personal har också verksamt bidragit till att en ansökan om statliga klimatbidrag beviljats för lokala projekt för att minska användningen av fossila bränslen i kommunen. Dessutom har nämnden aktivt medverkat till att Vänersborgs kommun lyckats få statliga bidrag för en stor satsning på naturvårdsåtgärder.

Projektet Lär känna fåglarna vid Hullsjön och Kretsloppsanpassade avlopp har avslutats. Fågelprojektet var framgångsrikt medan allmänhetens intresse helt saknades för kretsloppsanpassning av avloppen.

Sven G Johansson
Ordförande

ÅRETS RESULTAT

Resultaträkning	Utfall	Utfall	Utfall	Budget-
Mkr	2002	2003	2004	diff. 2004
Summa intäkter	1,2	0,9	1,6	+ 0,8
Personalkostnader	3,6	3,8	4,1	+ 0,3
Omkostnader	1,4	1,3	1,7	- 0,8
Ränta	0	0	0	0
Avskrivning	0	0	0	0
Summa kostnader	5,0	5,1	5,8	- 0,5
Nettokostnader	3,8	4,2	4,2	+ 0,3

Ekonomisk analys

Årets utfall visar ett överskott på 0,3 Mkr. Överskottet förklaras dels med barnledigheter vid kontoret och dels med att inkomsterna från tillsynsavgifterna ökat markant under året. Detta gäller inte minst anläggningen av enskilda avloppsanläggningar som står för halva överskottet. Noteras bör också att djurskyddstillsynen inte nått budgeterad omfattning.

Jämförelsetal

Personal	Antal anställda	Arbetad tid omräknat till årsarbeten (heltidstjänster)
2002	11	10
2003	12	11
2004	12	11

Ingen nyanställning vid miljö- och hälsoskyddskontoret har skett under året.

Årets verksamhet

Administration, information, kompetensutveckling

Resultatmål 2004 – Administration av nämndens sammanträden. Planering, kvalitetssäkring och utvärdering av verksamheten. Informationsinsatser.

Under året har ca 1600 ärenden registrerats. Delegationsordningen för miljö- och hälsoskyddsnämnden har reviderats. Tillsynsplaner för det kommande verksamhetsåret har upprättats. Tidsredovisningsprogrammet har utvecklats. Hemsidan har fortlöpande daterats upp med aktuella händelser.

Hälsoskydd – bostadshygien, hygien vid offentliga lokaler, badvatten, renhållning, tobakstillsyn, strålskydd mm

Resultatmål år 2004 - Handlägga, dokumentera och avsluta klagomålsärenden. Fortsatt kommunövergripande avloppsinventering. Behandling av dispensansökningar enligt renhållningsordningen. Följa upp radonhalten i enskilda bostäder. Insatser för genomförande av vedeldningspolicyn. Tillsyn av skollokaler genom systemtillsyn. Delta i regionövergripande projekt. Tillämpa tobakslagens efterlevnad inom offentliga lokaler. Granska nyanläggningar med solarieverksamhet.

Enskilda avlopp

Den kommunövergripande inventeringen av enskilda avloppsanläggningar fortsatte under året. Avloppen hos 430 fastigheter inventerades, vilket resulterade i 150 förelägganden om förbättringsåtgärder. Inventeringen kunde inte genomföras helt enligt planen, då resultat från tidigare års inventering och förelägganden gav upphov till ökad arbetsbelastning inom handläggningsdelen.

Reningskärrret har under året provtagits enligt en fastställd plan. Det kommer att genomföras en avslutande provomgång under vintern 2005. Provresultaten kommer sedan att sammanställas för att användas som grund för nämndens fortsatta agerande när det gäller reningskärr.

Avfall/nedskräpning

Totalt har 61 dispensansökningar från kommunal hämtning av hushållsavfall behandlats. Samtliga ansökningar beviljades. Miljö- och hälsoskyddskontoret har handlagt ett tiotal nedskräpningsärenden. Två ärenden ledde till polisanmälan. Anmälningarna avskrevs av polismyndigheten på grund av brist på bevis.

Bad

Kontrollen av strandbad enligt EU:s normer ledde till att 31 badvattenprover togs. Av dessa prover bedömdes åtta som tjänliga med anmärkning. Under försommaren inträffade en blomning av blågrönalger i Väneren. En hund drack av vattnet och dog. Händelsen ledde till en stor mängd anmälningar och frågor från allmänheten. Trots omfattande provtagning kunde ingen ytterligare blomning säkerställas.

Tillsyn och provtagning på tre bassängbadanläggningar har genomförts. 18 badvattenprov har tagits ut och av dessa var alla de bakteriologiska proven tjänliga.

Bostadshygien

Hyresgäster har hos miljö- och hälsoskyddskontoret klagat över fukt och mögelproblem i sina bostäder. I minst ett fall har krav om undersökning ställts från miljö- och hälsoskyddskontoret, vilket fastighetsägaren utförde. Undersökningen visade att mögel förekom i byggnaden.

Buller

Ett långdraget och svårbedömt ärende gällande klagomål på en entreprenadfirma i Vargön har under året fått ett uppehåll genom att ett andra föreläggande togs i nämnden under juni. Föreläggandet avser utredning av verksamhetens miljöpåverkan. Föreläggandet har överklagats av mottagande part och ärendet ligger nu hos länsstyrelsen. Andra bullerärenden som handlagts har varit ljudnivåmätning av dansmusik samt beräkning av väg- och tågtrafikbuller.

Bygglovsremisser

Miljö- och hälsoskyddskontorets handläggare har besvarat 153 bygglovsremisser under året. Bygglovsremisserna har berört ämnesområden såsom avlopp, livsmedelslokaler, hygienlokaler, miljöskydd, strandskydd mm. I några remisser har bygglov avstyrkts gällande bl a strandskyddsfrågor och avlopp.

Mås- och kråkfågelproblem

Ett antal klagomål över störande mås- och kråkfåglar har behandlats under året liksom under tidigare år. Information om åtgärder för att minska olägenheterna från störande fåglar har gått ut till allmänheten genom pressen

samt kommunens hemsida. Skyddsjägarerna samlades för den årliga genomgången innan måsfåglarnas häckningssäsong.

Radon

Permanentboende inom högriskområde för radon intill Hunneberg erbjöds gratis mätningar av radonhalter i bostaden. Erbjudandet erbjöds 151 fastighetsägare varav 80 antog erbjudandet. Mätningarna pågick under vinterperioden i början av 2004. Resultatet har sammanställts i en rapport och visar på mycket varierande värden, både över och under riktvärdet 200 Bq/m³. Under slutet av 2004 förbereddes för mätningar inom ytterligare högriskområden i kommunen genom framtagande av förteckning över fastighetsägare och utskick av erbjudande. Det nya erbjudandet gäller högriskområden i sydvästra delen av kommunen. Erbjudandet skickades ut till 123 fastighetsägare. 65 fastighetsägare har antagit erbjudandet. Mätningarna kommer att utföras under 2005. Under året har även 24 övriga mätningar beställts genom kommunen av fastighetsägare som bekostar mätningen själva. Många förfrågningar inkom om radon t ex i samband med husköp. Några gammamätningar har även utförts hos fastighetsägare.

Skoltillsyn

I ett tillsynsprojekt har fyra skolor inspekterats med tyngdpunkt på allergifrågor. Skolorna arbetar aktivt med information om allergier till elever och föräldrar. Inspektionerna visar att städkvaliteten varierar mellan olika skolor som saknar riktlinjer för vilken miniminivå städningen bör ha.

Miljöskydd – vatten, luft, mark, avfallshantering, kemikalier, förorenad mark, täktillsyn

Resultatmål år 2004 – Remissbehandling av ärenden gällande anläggningskategori A. Utveckla kvalitetssäkring av miljötillsynen. Utföra tillsyn enligt tillsynsplan. Uppföljning av Banverkets tunnelbygge vid Båberg. Tillsyn billackering. Handläggning av ärenden gällande sanering av kemiska föroreningar i mark. Inventering av förorenade områden enligt upprättad handlingsplan. Kontrollera kemikalieanvändningen inom anläggningskategori B och C. Godkänna nyinstallationer av värmepumpar och följa årsrapporteringen och underhållsåtgärder gällande värmepumpar innehållande köldmedierna HCFC och HFC. Granska upplag av branschspecifikt avfall. Täktillsyn enligt tillsynsplan

Under 2004 har miljö- och hälsoskyddsnämnden besökt 105 verksamheter (fyra täkter, två A-, åtta B-, 20 C- och 71 U-anläggningar). Tidsåtgången av arbetet med dessa objekt beräknades till 20 personveckor. 66 av U-objekten rör lantbruk, där omfattningen av miljötillsynen oftast är begränsad. Vid årets utgång fanns 92 kända tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter (fem täkter, sex A-, 11 B- och 70 C-verksamheter) i Vänersborgs kommun.

Under april granskades miljörapporterna för de 11 tillståndspliktiga verksamheter där miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillsyn. En miljö sanktionsavgift utdömdes för en för sent inlämnad miljörapport.

Antalet anmälningar om inrättande av värmepumpsanläggningar uppgick till 229. Detta är en fortsatt ökning jämfört med tidigare år. Fem anmälningar om miljöfarlig verksamhet har inkommit under året. Miljö- och hälsoskyddskontoret har vid fyra tillfällen under året följt upp oljeutsläpp i kommunen. Två av dessa utsläpp polisanmäldes, men ingen anmälan ledde till åtal. Tillsyn på billackering avskrevs tidigt p g a tidsbrist. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har deltagit i ett bilskrotsprojekt i samarbete med Miljösamverkan Västra Götaland genom besök hos kommunens enda bilskrot.

Kontoret har deltagit i framtagandet av Miljösamverkans tillsynshandledning för båthamnar samt båtverksamhet i övrigt. Planen kommer att användas vid kommunernas tillsynsverksamhet under år 2005. Båtgruppen har skrivit till oljebolagen för att påskynda framtagandet av sjömackar med alkylatbensin.

Kemiska produkter

Cisterner har under året blivit ett tidskrävande tillsynsområde. 179 rapporter från återkommande kontroller har handlagts. Dessutom har 49 anmälningar om cisterner tagna ur bruk och fyra ärenden om nyinstallation av cisterner behandlats. Under april granskades kontrollrapporter för CFC-anläggningar över 10 kg. Det ledde till utdömmande av fyra miljö sanktionsavgifter. Fyra anmälningar om spridning av bekämpningsmedel har handlagts. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har genomfört kemikalieprojektet "Kolla korken" i samarbete med Miljösamverkan. I projektet inspekterades 10 återförsäljare av kemiska produkter där barnsäkerhet var i fokus. Dessutom skickades mycket information ut till alla som har barn inom den kommunala barnomsorgen och andra lämpliga mottagare.

Förorenad mark

Ärenden har behandlats, bl a i samband med upptagande av oljecistern på en bensinstation och sanering av rörledningar vid en tidigare tandläkarstation. Tillsyn på bangårdsarbetet i Öxnered omfattar också förorenad mark. Kommuner längs Göta älvdalen samarbetar genom informella årliga träffar och erfarenhetsutbyte. Under året ordnade miljö- och hälsoskyddskontoret i Vänersborg en sådan träff. Någon inventering av förorenade områden enligt upprättad handlingsplan har inte hunnits med under året.

Strategiskt miljöarbete – planarbete, översiktsplanering, miljömålsarbete, upphandling, luftvård, vattenvård, LIP-projekt, Klimp-projekt, Agenda 21, miljöövervakning

Resultatmål 2004 – I revisionen av kommunens översiktsplan och i övriga planfrågor skall nämnden verka för god hushållning med mark, vatten och andra naturresurser. Verka för integrering av agendamål och miljömål i kommunens verksamhet och planer. Delta i och driva beviljade projekt gällande klimatstrategin inom kommunen. Delta i och granska miljöhänsyn vid kommunal upphandling. Utbildning åt feriearbetande skolungdom inom miljöområdet. Samverkan med Dalbergså/Holmsåns vattenvårdsförbund.

Recipientkontroll genom provtagning av sjöar och vattendrag. Delta i Älvsborgs luftvårdsförbunds verksamhet.

Översiktsplanering Översiktsplanen är ett viktigt instrument för att främja en hållbar utveckling och värna om kommunens naturresurser. Den skall också verka för att kommunens innevånare lever i en hälsosam och god livsmiljö. Det innebär att många delar i en översiktsplan berör miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamheter. Kontoret har varit delaktigt i arbetet med att ta fram en ny ÖP för kommunen och har under året lagt ca 200 timmar på detta.

Planärenden Granskning har skett av planer och bygglovsärenden utifrån olika aspekter såsom miljöskydd, hälsoskydd, buller, naturvård och strandskydd.

Miljömål

Kontorets tjänstemän har lagt mycket tid (ca 700 tim) på att ta fram förslag till miljömål för kommunen. Kontoret har deltagit i samtliga fem arbetsgrupper och har viktiga uppgifter för att arbetet skall bli framgångsrikt.

Miljöövervakning

Sjöar och vattendrag i kommunen har provtagits enligt provtagningsprogram.

Vattenvårdsförbund och övrigt vattenvårdsarbete

Kontoret har skött ekonomi och övrigt kansliarbete samt styrelse- och årsmöten inom Dalbergså-Holmsåns Vattenvårdsförbund. Särskilda insatser har satts in för att utreda befarad eutrofiering av Stora Håstefjorden.

Agenda 21

Utbildning och handledning av feriearbetande skolungdomar inom miljöområdet skedde vid miljökontoret under sommaren.

KLIMP

Miljö- och hälsoskyddskontoret har lagt ca 200 arbetstimmar för att i samarbete med kommunens miljösamordnare ta fram en väl underbyggd ansökan för att erhålla bidrag för klimatinvesteringar i kommunen. Bidraget söks av kommunstyrelsen för att delas ut bland olika företag, verksamhetsutövare och privatpersoner för projekt som kommer att bidra till en minskad användning av fossila bränslen. Naturvårdsverket beslutade under november att Vänersborgs kommun tilldelas 8,9 Mkr. Bidraget utgör mellan 15 och 30 % av investeringen. Av 89 sökande kommuner fick 23 bidrag.

Luftvård

I samarbete med luftvårdsförbundet "Luft i Väst" har mätningar utförts av luftkvaliteten i Vänersborgs tätort. Under året har halten av VOC (lättflyktiga kolväten) mätts. Mätningen är en del av det arbete som sker för att kontrollera hur miljö kvalitetsnormerna för luft uppfylls i kommunen. Under året utkom även en rapport från "Luft i Väst" över de mätningar som utfördes under föregående år av kvävedioxid. Resultatet visar att timmedelvärdet för kväveoxider kan överskridas i de mest trafikerade trafikorsningarna.

Under året har en lavinventering utförts i kommunen av Naturcentrum AB. En preliminär rapport utkom i slutet av året. Inventeringen har bekostats av Miljö- och hälsoskyddskontoret, Vattenfall AB och Vargön Alloys AB.

LIP

Samordning av LIP- projekten har skötts av personal från miljö- och hälsoskyddskontoret. Naturvårdsverket beslutade under 2004 om det slutliga bidraget för det lokala investeringsprogrammet för perioden 1999-2001. Programmet avslutades 2003. Del av utbetald bidragssumma har återkrävts från en projektägare. Läget för de två återstående projekten i det lokala investeringsprogrammet för perioden 2001-2003 har rapporterats till Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Projekten är "Lär känna fåglarna vid Hullsjön" och "Avloppsprojekt - Hullsjön"

Naturvård – grönstruktur, projekt

Resultatmål år 2004 - Förvaltning av Dalbobergens och Nygårdsängens naturreservat. Delta i kommunens planering för utvecklande av kommunens grönområden och skogar. Reservatsbildning för Halleskogen. Sjö-kalkning enligt program. Granska skogsavverkningar inom kommunen. Fullfölja åtgärderna enligt det lokala investeringsprogrammet för Hullsjön.

Kalkning Upphandling och planering för kalkning av sjöar på Halleberg, Hunneberg och Kroppefjäll har gjorts i enlighet med länsstyrelsens regionala kalkningsplan.

Naturreservat Planering och skötselinsatser för utveckling av Nygårdsängens och Dalbobergens naturreservat. I Dalbobergen har gran röjts i den norra delen av reservatet för att gynna eken. På Nygårdsängen har vass röjts bort för att öppna upp vattenytor. För att förbättra framkomligheten på vallen mot Vassbotten och för att öka vattenmängden i dammarna har en trumma lagts in i vallen. Arbetet med Halleskogens naturreservat har fortsatt.

Ansökan för naturvårdsprojekt

Cirka 200 arbetstimmar har lagts på planering och upprättande av ansökningar för statsbidrag till lokal och kommunal naturvård. De fyra områdena är Vassändaviken, Halleskogen, Lillån och Onsjökärret. I december kom positivt svar. Kommunen erhåller en halv miljon kronor enligt ansökan.

LIP-projektet "Lär känna fåglarna vid Hullsjön"

Projektet som varit ett samarbetsprojekt mellan Trollhättans och Vänersborgs kommuner har fått totalt 600 Tkr eller 80 % i statsbidrag. Projektet har resulterat i mycket konkret. Ett nytt fågeltorn har byggts samt gömsle och informationstavlor. Ett gammalt torn har flyttats. Nya parkeringsplatser har tillkommit och förbättring av gammal parkering och skyltning har skett. Informationsskyltar och två olika broschyrer, varav en för barn i samarbete med Mulltorps skola, har tagits fram. Avslutande och redovisning av projektet har gjorts.

Övrig naturvård

Planering för grönstrukturplan påbörjad. Nämnden har bevakat och deltagit i planering för utveckling av kommunens grönområden. Avverkningsanmälningar från Skogsstyrelsen har granskats.

Livsmedel – dricksvatten, smittskydd

Resultatmål år 2004 - Bedriva tillsyn enligt fastställd tillsynsplan. Delta i regionala tillsynsprojekt. Provtagning av skolornas vattentäcker med avseende på bekämpningsmedel. Upprätthålla kompetensen inom smittskyddsområdet för åtgärder vid inträffade händelser.

Antalet livsmedelslokaler är för närvarande 198. Av dessa har 67 % erhållit inspektion eller besök/provtagning. Det motsvarar 87 % av de lokaler, som enligt tillsynsplanen borde ha besökts/inspekterats. 158 livsmedelsprov har tagits ut från 67 verksamheter.

Under året har nämnden deltagit i livsmedelsverkets riksprojekt angående förekomst av *Yersinia enterocolitica* i fläskkött. Fynd av *Yersinia* har påträffats i tre prover. Livsmedelsverket kommer att sammanställa resultat från hela landet. Vänersborgs kommun deltog i ett regionalt projekt där en grupp av grannkommuner gjorde en datorbaserad inspektion vid en samordnad inspektion. Målet var att likrikta tolkningen av tillsynspunkterna tillsynsmyndigheterna emellan.

Vänersborgs kommun har varit representerad i styrgruppen för datorbaserade inspektioner, som leds av livsmedelsverket.

Djurskydd

Resultatmål 2004 – *Behandla inkommande klagomål. Fortlöpande tillsyn av kommunens djurhållning på lantbruk samt inventering och inspektion av hästhållning. Tillsyn av större kennelverksamhet, zoo-butiker och hundpensionat/dagis.*

Under året har ca 20 anmälningsärenden handlagts i vederbörlig ordning. Anmälningsärendena har i huvudsak gällt smådjur. Anmälningarna har utmynnat i ett föreläggande. 86 inspektioner har gjorts på 73 olika djurhållande fastigheter. Två av dessa inspektioner har skett på Dahlbergs slakteri. Fyra kennlar har inspekterats, samt en nystartad akvariefiskverksamhet.

Cirka 10 inspektioner har varit uppföljningar av tidigare givna skriftliga råd. Tillsynen har utmynnat i tre förelägganden rörande nöt- höns- och hundhållning samt ett antal skriftliga råd. 24 djurhållare som hade tillsyn under 1996 – 1999 har avvecklat produktionen. Miljökontorets register över djurhållare innehöll vid årets slut 301 objekt under "lantbruk", varav 77 gällde hästhållning. 13 anläggningar av dessa har 100 – 200 djurenheter. Ett tillstånd enligt § 16 djurskyddslagen har utfärdats, gällande uppfödning av akvariefiskar.

Redovisad tidsåtgång för djurskyddstillsynen (exkl miljötillsyn i samband med djurskyddstillsynen) är, enligt timreda ca 800 timmar.

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Ordförande: Bo Carlsson (c)
 Vice ordförande: Johan Ekström (fp)
 Samhällsbyggnadschef: Christer Larsson

ORDFÖRANDENS KOMMENTAR

Året har präglats av en kärv ekonomi och de extraordinära åtgärder som respektive nämnd fattade beslut om på uppmaning av kommunstyrelsen.

Verksamheten har fungerat väl under året. Åtgärder har vidtagits för att höja vattenkvaliteten. De knappa resurserna inom gatu- och fastighetsunderhållet har utnyttjats på ett optimalt sätt.

Vårens och sommarens blomsterutsmyckningar i centrala Vänersborg rönste stor uppskattning av besökare och kommuninvånare.

Under året har en utredning pågått, vilket lett till en omorganisation inom tjänstenheten. Från och med januari 2005 har tjänstenheten delats upp i tre separata enheter.

Tjänstenheten har utsatts för en ekonomisk press under året, då kunderna ansett sig nödsakade att i vissa fall kraftigt minska sina inköp.

En omfattande renovering av Residensbron och Dalbobron är slutförd under året. Stora investeringar i skolbyggnader och senare i äldreboende är påbörjade.

Samhällsbyggnadsnämndens skattefinansierade del redovisar ett smärre överskott med undantag för kapitaltjänstkostnader på gator och vägar.

Av våra balansräkningsenheter redovisar VA-verket i princip ett nollresultat.

Inom renhållningsverket uppstod ett underskott. Åtgärder är vidtagna inför år 2005.

Jag vill slutligen rikta ett varmt tack till all personal inom samhällsbyggnad för ett väl utfört arbete under hård ekonomisk press, där inga extravaganser varit möjliga.

Hallstorp en härlig vårvinterdag den 9/3 år 2005.

Bo Carlsson
 Ordförande

ÅRETS RESULTAT

Resultaträkning	Utfall	Utfall	Utfall	Budget-
Mkr	2002	2003	2004	differens 2004
Försäljning	55,8	54,7	56,3	-2,4
Avgifter & ersättningar	78,7	84,4	83,7	+16,1
Hyror och arrenden	92,2	93,4	91,1	+0,3
Övriga intäkter	1,1	1,4	3,6	+0,7
Summa intäkter	227,8	233,9	234,7	+14,7
Personalkostnader	68,2	69,9	76,1	+1,8
Omkostnader	143,3	139,5	145,0	-14,5
Kapitalkostnader	67,4	74,8	66,2	-5,0
Summa kostnader	278,9	284,2	287,3	-17,7
Nettokostnader	51,1	50,3	52,6	-3,0

Övergripande analys

Antal tillsvidareanställda inom samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområde var 271 personer (2004-11-01), vilket var en ökning med 23 personer jämfört med november 2003. Av dessa är 148 kvinnor och 123 män. Tjänstenheten svarar för den största delen av förvaltningens kvinnliga anställda med 128 kvinnor.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden var 80 % för kvinnor och 97 % för män. 29 % av de tillsvidareanställda kvinnorna arbetar heltid och 25 % av kvinnorna har en tjänstgöringsgrad under 75 %. Positivt ur jämställdhetsaspekt är att det för kvinnor har skett en ökning av den genomsnittliga sysselsättningsgraden, vilket bl a visar sig genom att 3 % fler kvinnor arbetat heltid år 2004 jämfört med år 2003. Också betydligt färre kvinnor har en sysselsättningsgrad under 75 % jämfört med år 2003, då siffran var 31 %.

Av männen arbetar 94 % heltid och 4 % har en sysselsättningsgrad understigande 75 %. Medelanställningstiden för kvinnor är 13 år och för män 18 år. Under år 2004 avgick nio anställda med pension. Inom de närmaste fem åren kan förvaltningen förvänta sig ett stort rekryteringsbehov beroende på omfattande pensionsavgångar, då cirka 20 % av den tillsvidareanställda personalen beräknas avgå med pension.

Den genomsnittliga sjukfrånvaron, beräknad i dagar per månadsanställd, var totalt 16 dagar. Genomsnittligt antal sjukfrånvarodagar, fördelat på gruppen månadsanställda kvinnor, var 21 dagar och för månadsanställda män 10 dagar. På förvaltningen har 17 personer varit föremål för någon form av rehabiliterande åtgärder.

Förvaltningen har tidigare arbetat med friskvårdsprojekt, genom att bl a subventionera vissa friskvårdande aktiviteter. Det visade sig då att det var den redan aktiva personalen som utnyttjade möjligheten. Med programmet "Hälsa på arbetsplatsen" som grund, har förvaltningen under år 2004 siktat in sig på att försöka nå ut till fler anställda, framför allt att försöka motivera och få igång dem som inte är fysiskt aktiva. Genom förvaltningens friskvårdare har insatserna ökat. Bl a har information givits på arbetsplatsträffar om värdet av friskvård och motion. Utbildning i stresshantering och kost har hållits. Deltagande i stavgång, lättgympa och styrketräning har erbjudits personalen liksom möjlighet att få massage. Därutöver har givits hjälp och stöd med att starta upp diverse andra aktiviteter utifrån önskemål.

Under år 2004 har ett EU-projekt avslutats, där inriktningen varit kompetensutveckling genom både yrkesspecifika utbildningar och ledarutbildning/teamutveckling för chefer.

Framtidsutsikter

Underhållsnivån på förvaltningens anläggningar, både vad avser byggnader och markanläggningar har för närvarande en nivå som innebär kapitalförstöring. Fastighetsunderhållet har utökats med 7000 Tkr inför år 2005. 3000 Tkr av dessa är en temporär höjning under år 2005. Ett mycket välkommet och erforderligt tillägg, då nuvarande nivå måste betraktas som helt otillräcklig jämfört med varje relevant standard. Det uppdämda behovet är stort.

Inför år 2005 ändras principerna för täckande av kapitaltjänstkostnader på gator/vägar samt parkmark. Dessa kostnader skall nu täckas inom befintlig budgetram. Ingen korrigerande av resultatet kommer att ske av kommunfullmäktige efter bokslutet. Parkverksamheten kommer även fortsättningsvis att under överskådlig framtid koncentreras till centrum av Vänersborgs tätort, vilket innebär en fortsatt låg nivå i ytterområdena.

En organisatorisk förändring har skett inför år 2005, då en samlad organisation för städ-, kost- och vaktmästeriverksamhet har skapats inom samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområde i syfte att åstadkomma en effektivisering av dessa verksamheter.

Det pågår och kommer framgent att pågå stora investeringar på fastighetssidan i skolor och inom omsorgsverksamhet. Hamngatan kommer att förändras för att höja centrala stadens attraktionskraft.

Åren 2000 och 2002 uppstod ett stort antal källaröversvämningar i samband med kraftiga regnoväder. Förutom olägenheter för de drabbade åsamkades kommunen avsevärda kostnader. En fortsatt upprustning av VA-nätet är nödvändig ur miljöaspekt och för att minska risken för dylika översvämningar.

Volymen av elektroniska fakturor har ökat under året. Här finns potential att öka ytterligare framgent. Det är rimligt att anta att även scanning av fakturor och andra handlingar blir aktuellt framledes. Under året har ett arbete pågått för att göra ärendehantering, protokollskrivning mm mer likformig inom kommunen. Även inom detta område finns potential att öka användning av elektronik.

Förvaltningen har inom de flesta personalkategorier en hög medelålder och därmed stora pensionsavgångar de närmaste åren. Det kan vara svårt att sja om framtida organisationer och strukturer, men man torde dock kunna utgå från att ett förhållandevis stort antal personer kommer att behöva nyanställas under de kommande åren. En viktig framtidsfråga blir då att skapa attraktiva arbetsplatser, för att ha möjlighet att konkurrera om framtida arbetstagare.

NÄMND OCH FÖRVALTNINGSGEMENSAMT

Årets verksamhet

Samhällsbyggnadsnämnden behandlar kommunens planärenden. I vissa fall fattas beslut i dessa ärenden, i andra bereds planärendena inför beslut i kommunfullmäktige.

Följande detaljplaner har vunnit laga kraft under året; Getramsens 1 m fl, Granåsskolan i Vargön ; plankorsning för gång- och cykeltrafik vid järnvägsstationen i Vänersborg ; del av Sörbyn 3:3 i Brälanda ; gång- och cykelväg vid Strandkyrkogården i Vänersborg ; kvarteret Lyktgubben och kvarteret Älvan i Vargön ; bruksbostäder och Fyrkanten i Vargön.

Samhällsbyggnadsnämnden är även kommunens trafiknämnd.

Frågor avseende miljö, estetisk utformning och framkomlighet (tillgänglighet) ges extra tyngd.

Förutom det nämndadministrativa arbetet ansvarar verksamheten för övergripande frågor inom områdena personal, organisation och ekonomi.

Kansliet har deltagit i arbetet att tillsammans med övriga förvaltningar inom kommunen få mer likformighet avseende protokoll, skrivelser och ärendehantering. E-handeln har utökats med fakturor avseende telefoni och kontorsmaterial.

Samhällsbyggnadsnämndens kansli har bestått av fem tjänstemän, förutom samhällsbyggnadschefen. En tjänsteman har haft en stor del av sitt arbete riktat mot fastighetsenheten och planeringsenheten med arbetsuppgifter som ej kan sägas vara nämndadministrativa. Därutöver har funnits en person, centralt placerad inom förvaltningen, som arbetat med park-/grönstrukturfrågor, men som ej kan sägas vara involverad i kansliets övriga arbete.

Målavstämning

Förvaltningsledningen har som mål att arbeta utifrån samhällsbyggnadsnämndens beslut och intentioner. Så har skett efter bästa förmåga under året.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Nämnd	0	0	0	0
Förvaltningsledning	313	233	253	+30
Förvaltn.övergripande intäkter		43	487	+487
S:a intäkter	313	276	740	+517
Nämnd	470	490	485	+43
Förvaltningsledning	2 210	2 293	2 341	+849
Förvaltn.övergripande kostn.	1 688	1 360	2 105	-291
S:a kostnader	4 368	4 143	4 931	+601
Totalt netto	4 055	3 867	4 191	+1 118

Ekonomisk analys

Dagvattenkostnader, som avser ersättning till VA-verket för olägenheter som skapas av dagvatten från gator/vägar, uppvisar ett överskott, 300 Tkr. Personalfrånvaro skapar ett ekonomiskt överskott, 200 Tkr. Avtalspensionärer understeg budgeterat värde med 300 Tkr. Här sker dock en ökning av kostnaderna från år 2005. Resterande del av överskottet, 300 Tkr, kan hänföras till förvaltningsövergripande kostnader. Anslagsbindningsnivåns utfall bidrar därmed till att balansera underskott i andra delar av samhällsbyggnadsnämndens verksamhet.

GATOR/VÄGAR MM

Årets verksamhet

Gatuenheten utför byggande, drift och underhåll av gator, vägar, cykel- och gångvägar samt parkeringsanläggningar. Drift och underhåll delas upp i olika huvudområden; beläggningsunderhåll, vinterväghållning, renhållning, gröna ytor, trafikordningar, trafikljus, dagvattenavledning, parkeringsplatser, gatubelysning och konstbyggnader (broar, stödmurar, kajer mm).

Skog och Natur är en ny verksamhet inom gatuenheten sedan 2004-01-01. Idag ingår tre arbetsledare och 16-18 OSA-anställda i enheten. Arbetsuppgifterna är gräsklippning och snöröjning för privata fastighetsägare. Dessutom underhåller och sköter enheten kommunens 18 fornvårdsplatser liksom naturreservat.

Gatuenheten och andra förvaltningar erhåller hjälp från "Skog och natur" med rivningar, mindre snickeri- och målningensarbeten samt gallring och skogsröjning i mindre omfattning avseende kommunens skogar.

Gatuenheten har under året reviderat kvalitetsledningssystemet med ny verksamhet samt utfört intern revision. Detta är ett led i arbetet att åstadkomma rätt kvalitet på utfört arbete och att genom hårt arbete och ihärdigt förbättringsarbete bli mer kostnadseffektiva.

Anläggningsidan har under året exploaterat ett nytt bostadsområde vid Brinketorp samt utfört VA-sanering och ombyggnad av gator på Näckrosvägen, Marierovägen och Fängelsegränd. VA-sanering i Vassbottengatan och Dalhemsgatan i Brålanda har utförts. Samtliga renvattenledningar i Frändefors är rengjorda med hjälp av luft/vatten för att eliminera missfärgning av abonnenternas vatten.

Ett antal trafiksäkerhetsåtgärder har utförts under året, bl a timglashållplats på Stationsvägen i Vargön, rondell vid Järnvägsbacken i Vänersborg, 30-skylltning i Vargön, Mariedal samt Torpaområdet. Dessutom har parkeringsplatser iordningställt på Kyrkogatan och Vallgatan. Utbyte av styrapparat till trafikljusanläggningen i korsningen vid Gropbron har också skett.

Målavstämning

Gator/vägar har som mål att beläggningsunderhållet på gatorna skall motsvara slitaget, för att undvika att kapitalförstöring uppstår. Under år 2004 har målet ej uppnåtts. Ungefär 18 500 m² har belagts med ny asfalt. Det krävs avsevärt mer för att målet skall uppnås.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Förråd	4 297	4 059	4 005	+310
Adm. gatuenheten	3 883	4 058	3 898	+60
Gator/vägar	1 813	1 973	1 844	+249
Övrig verksamhet	482	732	698	+147
Externa arbeten	5 711	4 106	3 498	+3 498
Skog och natur	-	-	3 687	+729
S:a intäkter	16 186	14 928	17 630	+4 993
Förråd	3 792	3 788	4 143	-339
Adm. gatuenheten	4 930	5 492	5 056	+438
Gator/vägar	28 652	29 424	28 457	*-2 364
Övrig verksamhet	2 279	2 396	2 500	-152
Externa arbeten	4 754	3 679	2 961	-2 961
Skog och natur	-	-	6 240	-1 345
S:a kostnader	44 407	44 779	49 357	-6 723
Totalt netto	28 221	29 851	31 727	-1 730

*2 216 Tkr.avser kapitaltjänstkostnader.

Ekonomisk analys

Gator/vägar mm redovisar ett utfall på 1 730 Tkr utöver budget. Kapitalkostnaderna, som enligt gällande principer täcks av kommunfullmäktige efter bokslutet, överskred budgeterat värde med 2 216 Tkr på gator/vägar. Externa arbeten, främst åt ledningsdragande verk, gav ett överskott med 537 Tkr. Vinterväghållningen gav ett underskott med 800 Tkr. Detta underskott har dock balanserats mot andra delar inom gatuenhetens verksamhet.

Jämförelsetal

Jämförelsetal	2002	2003	2004	Förändr. 03-04 %
Kommunala gator, km	170	170	172	+1
GC-vägar, km	58	60	66	+10
Underhållsbeläggning, m ²	29 000	26 000	18 500	-29

PARKVERKSAMHET

Årets verksamhet

Verksamheten omfattar viss förnyelse av parkanläggningar, drift och underhåll av parkytor, naturmark, gatuplanteringar och sommarblommor.

Verksamheten delas upp i tio huvudområden; markbeläggningar, gräsytor, buskytor, rabatter, lekplatser, träd, markutrustning, vattenanläggningar, naturmark och sommarblommor.

Årets verksamhet har dominerats av sedvanligt drift- och underhållsarbete. Vissa smärre investeringar har utförts under året i Skräckleparken samt i en ny lekplats i Katrinedal.

Målavstämning

Parkverksamheten har som mål att minst 85 % av vänersborgarna skall vara nöjda med utformning, blomsterarrangemang och underhåll av parker och grönområden. Detta mål, liksom många andra mål, är inte möjligt att mäta på ett objektivt sätt. Det handlar om kommuninvånarnas subjektiva upplevelser. Målet mäts dels genom inkomna klagomål/synpunkter från allmänheten, dels genom eventuella insändare i lokalpressen. Dessutom mäts målet genom att SCB (Statistiska Centralbyrån) vart tredje år utför en enkätundersökning, där ett antal invånare får svara på frågor om hur de upplever bl a utformning och underhåll av kommunens parkområden.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
S:a intäkter	0	17	8	+9
S:a kostnader	6 376	6 687	6 694	-371
Totalt netto	6 376	6 670	6 686	-362

Ekonomisk analys

Parkverksamheten har ett underskott, 362 Tkr. Av dessa förorsakas 140 Tkr av kapitalkostnader. Resterande del av underskottet kan hänföras till en något utökad standard i ytterområdena samt en ökning av sommarblommor.

Jämförelsetal

	2002	2003	2004	Förändr. 03-04 %
Parker + naturmark, ha	352	354	354	0

BYGGLOV

Årets verksamhet

En ny restaurang planeras på Fisketorget. Ett förslag har inkommit. Planeringsarbetet går vidare med att länsstyrelsen vidtalas.

3G-utbyggnaden fortsätter. Ytterligare fyra master skall byggas.

Vindkraftsutbyggnaden får ny aktualitet då en park om fem kraftverk planeras på Vänersnäs västra sida. Även på norra delen av Vänersnäs planeras ytterligare ett vindkraftverk. Brålanda skall få sitt första vindkraftverk.

På bygglovssidan har ärendetillströmningen varit relativt hög. Småhusbyggnationen fortsätter på Katrinedal, där etapp 3 skall påbörjas. Detaljplan för Brinketorp är klar och bygglovsärenden börjar komma in. Bygglovsenhetens VVS-tekniker har varit sjukskriven stor del av året, vilket har ökat belastningen på övriga tjänstemän.

Målavstämning

Kvalitet och service är den främsta målsättningen för bygglovsenhetens verksamhet. En annan målsättning är att den lokala byggnadstraditionen skall följas vid alla förändringar.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
S:a intäkter	1 728	2 210	2 264	+890
S:a kostnader	2 398	2 513	2 399	-308
Totalt netto	670	303	135	+582

Ekonomisk analys

Årets överskott är hänförligt till intäktssidan, då antalet ärenden varit relativt stort. Det statliga bidraget för energirådgivning har överstigit budgeterat värde.

Jämförelsetal

Jämförelsetal	2002	2003	2004	Förändr. 03-04 %
Bygglovsärenden	431	518	464	-10
Förhandsbesked	24	21	21	0
Tillståndsärenden	15	6	24	+300
Hissdispenser	0	0	0	0
Funktionskontroll, ventilationsbesiktn, ärenderegistr. OVK	92	107	94	-12
Summa	562	652	603	-8
Bygglov nya en-/tvåbostadshus (lgh)	15	16	22	+38
Nya flerbostadshus (lgh)	0	0	0	0
Om- och tillbyggnad av bostäder	72	85	83	-2
Nya kontors-/industribyggnader, affärs-/kontorshus	0	0	0	0
Industribyggnader	1	1	1	0
Om- och tillbyggnad av skolbyggnader	1	2	2	0
Summa	89	104	108	+4

TEKNIK OCH TRAFIK

Årets verksamhet

Enheten deltar i kommunens planarbete och dess verkställighet av genomförandet samt utreder, projekterar och kostnadsberäknar mark- och VA-anläggningar. Avdelningen handlägger anläggningsentreprenader, belysningsfrågor och tillstånd för ledningar i allmän platsmark samt upprättar ledningskartverk för VA och belysning.

Enheten handlägger alla trafikfrågor kopplade till väghållning, fysisk planering, projektering och tillståndsgivning inom samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde samt bereder ärenden inför nämndens beslut. Dessutom handläggs tillstånd och dispenser från LTF (lokala trafikföreskrifter), ärenden avseende disponering av allmän platsmark, handläggning av parkeringsfrågor samt hantering av skrotbilar.

I ovanstående ärenden lämnas service till allmänheten.

Parkeringsövervakningen utförs av extern entreprenör. Beställarfunktionen för entreprenören samt redovisningen till Vägverket utförs dock fortfarande inom enheten.

Projektet med en anställd trafikinformator tillsammans med Alingsås, Essunga och Grästorps kommuner samt med Vägverket fortsätter. Uppgiften är att i första hand påverka trafikanterna till ett trafiksäkrare beteende.

Målavstämning

Enhetens verksamhet påverkas och styrs till stor del av utifrån kommande ärenden och uppdrag.

Åtgärder enligt antagen trafikplan för Vänersborgs kommun, såsom 30-områden, åtgärder för en trafiksäkrare miljö, farthinder mm, har utförts.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Projektering	1 123	1 216	1 067	-16
Trafikplanering/väghållning	14	12	159	+147
Parkeringsövervakning	408	828	660	+298
Samordning trafiksäkerhetsarbete	0	0	0	0
S:a intäkter	1 545	2 056	1 886	+429
Projektering	2 411	2 412	2 224	+420
Trafikplanering/väghållning	995	1 149	928	+88
Parkeringsövervakning	529	498	526	-5
Samordning trafiksäkerhetsarbete	0	26	7	+15
S:a kostnader	3 935	4 085	3 685	+518
Totalt netto	2 390	2 029	1 799	+947

Ekonomisk analys

Enheten redovisar ett överskott på 947 Tkr.

Vid rena projekteringsuppdrag erhålls intäkter (varje projekt får betala sina projekteringskostnader). Uppdrag inom planarbete och myndighetsutövning ger inga intäkter. Överskottet beror framför allt på återhållsamhet på kostnads- sidan samt mer intäkter från parkeringsövervakningen än beräknat. Trafikenheten har erhållit ett statsbidrag i storleksordningen 100 Tkr avseende en kampanj för insamling av skrotbilar.

FASTIGHETSENHETEN

Årets verksamhet

Fastighetsenheten ansvarar för förvaltning av kommunens fastigheter. Här finns cirka 120 bebyggda fastigheter med en bruksarea om cirka 180 000 m², varav ABVB (AB Vänersborgsbostäder), som entreprenör, hanterar cirka 100 stycken med en bruksarea om cirka 170 000 m². Månatliga förvaltmöten mellan representanter för ABVB och samhällsbyggnadsförvaltningen har hållits. Alla typer av frågeställningar har diskuterats, dock med tyngdpunkt på underhållsbehov och investeringar samt prioriteringar bland dessa. Prioriteringarna har gjorts i samarbete med fastighetsutskottet.

Verksamheten består även av förvaltning av kommunens lant- och skogsegendomar. Här finns fiskevårdsområdesförening, vägföreningar, offentliga toaletter, koloniområden, arrenden och jakträttsavtal. Skogsbruket är certifierat enligt FSC (Forest Stewardship Council) och PEFC (Pan European Forest Certification Council) och till grund för åtgärder ligger en digital skogsbruksplan, som löpande uppdateras efter utförda arbeten och planeringar. Från Skogsvårdsstyrelsen har ett arbetslag varit igång med röjning och plantering i kommunens skogar. Denna typ av åtgärd belastar resultatet på kort sikt, men är nödvändig för att skogen skall utvecklas och ge bra avkastning i framtiden.

Enheten svarar även för handläggning av bostadsanpassningsbidrag och ärenden om kommunal borgen. Antalet ärenden avseende bostadsanpassningsbidrag har under året ökat i förhållande till föregående år och även kostnaderna för desamma. Under året handlades cirka 340 ärenden. Kostnaden för dessa rymdes inte i budgeten för bostadsanpassningar.

Köp och försäljning av fastigheter hör till enhetens verksamhet. Under året har Vallmon 11, Edsgatelogen, sålts liksom del av Holmängen 1:1 för handelsändamål samt industrimark i kvarteret Kordan på Trestad Center. Kommunen har köpt Frändefors 1:153, Aspullen, av ABVB. Härutöver har cirka tio tomter för enbostadshus sålts.

Mariedals förskola har efter om- och tillbyggnaden av Mariedalskolan flyttat in i dessa lokaler. Förskolan, som var i dåligt skick, är nu riven och en parkeringsplats har anlagts. Birger Sjöberggymnasiets ombyggnad för industri-/process- och teknikprogrammen samt särskola har färdigställts under året. Ändring och tillbyggnad av Granåsskolan har påbörjats under hösten.

Målavstämning

Bland målen kan nämnas följande övergripande:

De av kommunen ägda byggnaderna med tillhörande markanläggningar skall underhållas enligt upprättade planer för underhåll så att dessas goda bestånd och värde behålls.

Kommunens skogar skall skötas så att de är en tillgång för medborgarna för rekreation och friluftsliv samtidigt som skogsbruket är långsiktigt och ekonomiskt hållbart och den biologiska mångfalden bevaras.

Målet om underhåll av byggnader har inte helt kunnat uppfyllas, då resurser saknas i förhållande till planer. I övrigt anses målen för år 2004 uppfyllda.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Bostadsanpassningsbidrag	6	0	8	+8
Kommunfastigheter	91 083	96 121	91 077	+4 465
Skogar och arrenden	2 595	3 152	3 019	+183
Fastigheter, egen förvaltning	1 240	1 942	1 455	-393
S:a intäkter	94 924	101 215	95 559	+4 263
Bostadsanpassningsbidrag	3 023	2 683	3 574	-1 570
Kommunfastigheter	89 476	93 167	89 183	-5 690
Skogar och arrenden	3 180	3 805	2 913	-206
Fastigheter, egen förvaltning	5 071	6 198	5 626	+612
S:a kostnader	100 750	105 853	101 296	-6 854
Totalt netto	5 826	4 638	5 737	-2 591

Analys

Fastighetsenheten har en bruttoomslutning på cirka 100 000 Tkr och uppvisar ett utfall som är 2 591 Tkr sämre än budget, en procentuell avvikelse på 2,6 %.

Kostnaderna för bostadsanpassningsbidragen har under flera år ökat. Under år 2004 ökade antalet och kostnaderna uppgår till 1 570 Tkr över budget.

Den del av beståndet som AB Vänersborgsbostäder förvaltar visar ett underskott på 1 225 Tkr. Huvuddelen av underskottet hänförs till rivning och nedskrivning av Mariedals förskola, cirka 900 Tkr. En anlagd brand på Torpaskolan kostade 375 Tkr. Beloppet var inom försäkringens självrisk. Det planerade underhållet har inte kunnat genomföras, vilket medför ökad risk för akuta åtgärder och på sikt hotas byggnaders goda bestånd och värde.

Jämförelsetal

	2002	2003	2004	Förändr. 03-04 %
Reglerings-/saneringsfastigheter:				
Antal fastigheter	8	9	9	0
Uthyringsenheter	14	15	13	-13
därav lägenheter	4	5	5	0
lokaler	10	10	8	-20
lägenhets- och lokalyta, m ²	1 229	1298	948	-27
Bostadsfastigheter				
Uthyringsenheter	10	11	11	0
därav lägenheter	18	24	24	0
lokaler	13	19	19	0
lägenhets- och lokalarea, m ²	5	5	5	0
1 507	1927	1 927	0	
Antal koloniträdgårdar:				
Holmängen	37	37	37	0
Kyrkängen	18	18	18	0
Antal odlingslotter:				
Holmängen	21	21	21	0
Kyrkängen	38	38	38	0
Katrinedal	19	19	19	0
Vargön	16	16	16	0
Onsjö	31	31	31	0
Antal arrenden avseende lantegendomar/markreserv:				
Jordbruksarrenden	29	29	29	0
Anläggningsarrenden	31	33	35	+6
Lägenhetsarrenden	42	42	42	0
Bostadsarrenden	19	18	18	0
Upplåtelser	31	36	36	0
Jaktarrenden	12	12	12	0
Koloniföreningar	3	3		0
Koloniträdgårdar	55	55	55	0
Odlingslotter	125	125	125	0

TJÄNSTEENHETEN

Årets verksamhet

Teleservice

Växelns anknypningar har minskat. Minskningen har främst skett genom att antalet modem minskat, då enheter anslutits direkt till kommunens datanät. Samarbetet med IT-enheten sker genom gemensam IT-/telefonigrupp, där frågor om fiberdragningar och IP-telefoni diskuteras. Kommunen har deltagit i statskontorets upphandling av telefonitjänster, både för fast telefoni och mobiltelefoni. Nya avtal är tecknade från 2005-01-01 med TeliaSonera.

Receptionen

Konferensverksamheten har ökat. I receptionen sker bokning av bilar, lokaler, tågbiljetter samt utrustning. Bilpoolens 25 bilar har körts sammanlagt cirka 40 000 mil. Bokning av alla tjänster kan idag göras av alla användare i kommunens administrativa nät, vilket ökat antalet användare utanför kommunhuset. 30 % av bokningarna i bilpoolen görs av dessa användare. Kostnaden för att presenteras i Eniros och Lokaldelens kataloger har ökat, men vikten av att så många som möjligt av kommunens direktnummer presenteras i dessa kataloger anses överväga.

Tryckeriservice

Fortsatt komplettering och utbyte av kopieringsapparater och övrig utrustning har skett under år 2004. Antalet producerade kopior har uppgått till 2 810 000. Kopiekostnaden är förhållandevis låg, varför en sparsam ökning av kopiepriset bör ge ett nollresultat under år 2005. Största kunderna är kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

Verksamhetsservice

Samarbetet med AB Vänersborgsbostäder avseende fastighetsskötararbete inom skola och barnomsorg har fortsatt. Åtagandet innebär att tjänsteenhetsen utför viss fastighetsskötsel åt ABVB.

Antalet objekt där vaktmästare är engagerade har ökat marginellt under året. Posthanteringen har minskat genom att fler enheter önskar postgång mindre antal gånger per vecka än tidigare. Förändring har också skett genom att avtalet med Mediapoolen har ökat hanteringen av böcker och AV-utrustning till skolorna. Ökningen av konferensverksamheten i kommunhuset har krävt resurser i form av service och teknik.

Städservice

Städservice är en verksamhet som omfattar stora delar av kommunens skolor, förskolor och förvaltningsbyggnader mm. Städytan uppgår till cirka 94 000 m². Det förekommer även extrastädning i form av storstäd, flyttstäd, byggstäd, allergistäd, golvvårdsbehandlingar samt fönstertvätt.

Antalet städtimmar har under året uppgått till 76 388, vilket är en minskning med cirka 1 500 timmar jämfört med föregående år. Minskningen beror till stor del på neddragningar inom grundskolans verksamheter under våren 2004. Extrastädningen uppgår till cirka 2 400 timmar och har till största delen utförts av ordinarie personal, som fått utökad tid. Extrastädning har dessutom utförts av timanställda.

Två städledare har anställts i stället för de sex gruppleddare som tidigare fanns inom organisationen.

Kostservice

Verksamheten utgörs av produktion av luncher till kommunens grund- och gymnasieskolor; två privata skolor, sex förskolor, resurscentra, råvarudistribution till 11 fritidsverksamheter samt till driften av kommunhusets cafeteria. Fridaskolan, som under 12 års tid varit kund, sade upp måltidsavtalet i halvårsskiftet. Anledningen var att produktionen tas över i egen regi. Samarbetat har under alla år varit mycket positivt.

Verksamheten präglades av stora sparåtgärder då barn- och ungdomsnämnden beslöt minska kostnaderna för måltider med 10 %.

Kostservice producerade 980 849 portioner under år 2004. 47 % utgjordes av låg- och mellanstadiet, 21% högstadiet, 18 % gymnasiet, 3 % personal, 4 % pedagogiska luncher, 3 % barnomsorg och 4 % friskolor.

Under året har också verksamheten deltagit vid flera stora arrangemang såsom måltider under SM i trupp gymnastik, gymnasieskolans elevriksdag samt HSB bandycup.

Under år 2004 har inköpen av ekologiska livsmedel minskat med 81 % jämfört med år 2003. De totala inköpen av ekologiska livsmedel motsvarar 2,4 %.

Av 6 212 inskrivna elever är 1 106 dietkoster, vilket motsvarar 18,6 %.

Jämförelsetal

	2003	2004
Pris/portion, skolan	23,94	23,03
varav personalkostnader	56 %	56 %
Livsmedel	33 % = 7,99 kr/portion	33 % = 7,77 kr/portion
Transporter, hyror, kapitalkostnader administration, kemtekniskt + övrigt	11 %	11 %

Cafeterian i kommunhuset hade en omslutning på 992 Tkr under året, vilket innebär en ökning med 0,5 %. Under året har regionfullmäktige hållit nio möten. Dessutom har ett flertal stora evenemang hållits.

Målavstämning

Tjänstenheten har som mål att åt kommunens enheter producera tjänster, som är konkurrenskraftiga i kvalitet och pris. Samtliga enheter skall på sikt vara intäktsfinansierade direkt av respektive kund. Enhetens totala omslutning var 58 341 Tkr. Kommunbidraget utgjordes av 1 384 Tkr, vilket utgör 2,4 % av omslutningen. Målen kan i princip sägas vara uppfyllda.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Administration	4 759	4 944	5 351	+669
Tryckeri	1 063	1 083	1 066	+106
Verksamhetsservice	6 528	6 596	6 711	-161
Städservice	13 284	12 978	12 959	+137
Kostservice	23 776	23 628	24 502	+496
Teleservice	6 430	6 439	6 735	+258
S:a intäkter	55 840	55 668	57 324	+1 505
Administration	5 910	5 526	5 948	-619
Tryckeriservice	1 061	1 169	1 115	-157
Verksamhetsservice	6 620	6 849	6 935	-74
Städservice	12 352	11 867	12 424	+392
Kostservice	24 279	23 386	24 405	-201
Teleservice	7 687	7 698	7 514	-479
S:a kostnader	57 909	56 495	58 341	-1 138
Totalt netto	2 069	827	1 017	+367

Jämförelsetal

	2002	2003	2004	Förändring 03-04 %
Städservice, daglig städning, m ²	90 850	94 200	95 500	+1
Kostservice, serverade portioner	1 004 989	902 548	980 849	+9
Vaktmästarservice, antal timmar	27 597	26 372	24 300	-8
Tryckeriservice, antal kopior	2 830 000	3 125 000	3 031 000	-3

Ekonomisk analys

Städverksamheten redovisar ett överskott på 529 Tkr. Utfallet beror till stor del på utförda städningar av engångskarakter. Kostservice redovisar ett utfall som understiger budgeterat värde med 295 Tkr. Fler portioner än vad som är budgeterade är sålda. Dessutom har EU-bidrag erhållits för utbildningsinsatser under året. EU-bidragets andel av överskottet är 192 Tkr. Verksamhetsservice, d v s vaktmästeriet, gav ett underskott, 235 Tkr, föranlett av mindre antal sålda timmar än beräknat. Teleservice uppvisar ett underskott, 221 Tkr. Intäkterna står ej i paritet med kostnaderna. När antalet anknytningar minskar, vilket har skett, står inte minskningen på kostnadssidan i relation till det intäktsbortfall som uppstår, beroende på andelen fasta kostnader som är trögörliga.

VA-VERKET

Årets verksamhet

VA-verket ombesörjer vatten- och avloppsförsörjningen inom kommunens tätorter. Cirka 30 000 personer är anslutna till VA-ledningsnätet.

Produktionen av dricksvatten till Vänersborg, Båberg, Grunnebo, Väne-Ryr samt cirka 55 % av Vargön sköts vid vattenverket Skräcklan i Vänersborg. Vattenverket Hästevadet i Vargön levererar resterande cirka 45 % av vattenbehovet i Vargön. För att säkerställa vattentillgången till samtliga abonnenter i ovanstående tätorter finns tre högreservoarer och sju tryckstegringsstationer. Högreservoaren vid Kungsgatan är ej i drift och ett överlåtande pågår för att kunna nyttiggöra byggnaden till andra ändamål. Avloppsvattnet från ovanstående tätorter renas vid avloppsreningsverket Holmängen i Vänersborg. Intrimning av kvävesteget har pågått under året, men med TRAAB:s ökade belastning på verket har kvävereningen ej uppnått de riktvärden som gäller. För transport av avloppsvattnet till Holmängen finns 35 avloppspumpstationer.

Vatten- och avloppsförsörjningen i Hol ombesörjs genom avtal med Trollhättans kommun. Trollhättan levererar dricksvatten samt tar emot avloppsvatten vid kommungränsen. I ledningsnätet finns en avloppspumpstation.

För VA-försörjningen i Frändefors finns ett vattentorn samt tre avloppspumpstationer. Dricksvatten för Frändefors fås från Brålanda via en tryckstegringsstation vid Nuntorp. Avloppsvattnet pumpas till Brålanda avloppsreningsverk.

VA-försörjningen i Brålanda ombesörjs via två vattenverk (ett grundvattenverk och ett ytvattenverk), en högreservoar, tre avloppspumpstationer och ett avloppsreningsverk. Källebergs vattenverk är nu i drift och ombesörjer borttagning av bekämpningsmedel och minskning av nitrathalten.

VA-verkets laboratorium samt vattenmätarverkstaden har, efter tillsyn från SWEDAC, erhållit fortsatt ackreditering som kontrollorgan.

Den nya dricksvattenkungörelsen har trätt i kraft och medfört utökad kontroll på dricksvattnet.

Till VA-verket hör även ledningsnätet. Nätets totala längd är cirka 55 mil ledningar. Skötsel och tillsyn av VA-ledningsnätet utförs av gatuenheten.

Målavstämning

VA-verkets mål inriktar sig på att tillhandahålla abonnenterna dricksvatten med stor leveranssäkerhet och jämn och hög kvalitet enligt Livsmedelsverkets normer. Under året genomförde Svenska Kommunförbundet en enkät till ca 80 kommuner, där invånarna tillfrågades vad de tyckte om sin kommuns vatten. Vänersborg placerade sig som fjärde bästa kommun tillsammans med tre andra kommuner. Avseende avloppsvattnet skall VA-verket uppfylla de krav som miljövardande myndigheter ställer på verksamheten. Målen får i princip anses vara uppfyllda med undantag av kvävereduktionen vid Holmängens reningsverk.

Resultaträkning

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Verksamhetens intäkter	39 247	39 316	39 194	-162
Verksamhetens kostnader	-29 315	-30 310	-29 120	-821
Netto	9 932	9 006	10 074	-983
Räntenetto	-5 350	-4 490	-3 561	+939
Avskrivningar	-6 476	-6 300	-6 481	+76
Årets resultat	-1 894	-1 784	+32	+32

Balansräkning

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Anläggningstillgångar	99 007	95 085	89 259	-10 048
Omsättningstillgångar	4 103	58	132	-3 868
Summa tillgångar	103 110	95 143	89 391	-13 916
Eget kapital	9 825	8 041	8 073	-1 752
Långfristiga skulder	91 267	84 747	78 147	-13 335
Kortfristiga skulder	2 018	2 355	3 171	+1 171
Summa skulder och EK	103 110	95 143	89 391	-13 916

Ekonomisk analys

Inför år 2004 beslöt kommunfullmäktige att VA-taxan skulle vara oförändrad.

Årets resultat kan sägas vara ett nollresultat, vilket innebär att inkomster och utgifter är i balans. Intäkter och övriga kostnader ger ett underskott, som kompenseras av ett överskott på kapitalkostnaderna.

Den långfristiga skulden till kommunens internbank uppgick vid årets slut till 78 147 Tkr.

Jämförelsetal

	2002	2003	2004	Förändr. 03-04 %
Debiterad kvantitet renvatten, 1000-tal m ³	2 323	2 364	2 291	-3
Beräknat svinn, %	25	27	26	-1
Debiterad kvantitet spillvatten, 1000-tal m ³	2 377	2 304	2 345	+2
Verklig renad spillvattenmängd, 1000-tal m ³	5 279	4 437	5 399	+21

Nyckeltal uppdelat på distrikt

Debiterat renvatten, m ³	2002	2003	2004	Förändring 03-04 %
Vänersborg	1 697 008	1 694 403	1 644 329	-3
Vargön	324 058	333 719	328 175	-2
Frändefors	39 699	39 712	50 294	+25
Brålanda	262 469	296 623	267 926	-10
Totalt	2 323 234	2 364 457	2 290 724	-3

Debiterat avloppsvatten, m ³	2002	2003	2004	Förändring 03-04 %
Vänersborg	1 762 967	1 701 598	1 728 349	+2
Vargön	331 837	335 900	336 197	-
Frändefors	38 129	37 904	37 169	-
Brålanda	244 062	228 936	243 604	+7
Totalt	2 376 995	2 304 338	2 345 319	+2

Renad mängd avloppsvatten, m ³	2002	2003	2004	Förändring 03-04 %
Holmängen	4 746 141	3 948 715	4 899 669	+24
Brålanda	533 171	488 300	499 133	+2
Frändefors	-	-	-	-
Totalt	5 279 312	4 437 015	5 398 802	+21

Taxan för 2004 har varit	rörlig avgift renvatten	4,40 kr/m ³
(priser exkl moms)	rörlig avgift avlopp	6,85 kr/m ³
	Summa	11,25 kr/m³

RENHÅLLNINGSVERKET

Årets verksamhet

Renhållningsverket ansvarar för insamling av hushållsavfall samt fungerar som entreprenör när det gäller insamling av återvinningsbart material.

Nya avtal har tecknats under året, vilka ger lägre intäkter än tidigare eftersom priserna sjunkit på dessa material.

För insamling av återvinningsbart material enligt producentansvaret finns 27 återvinningsstationer utplacerade inom kommunen. Miljöstationer finns i Brålanda, Vänersborg och Vargön. Verksamheten vid återvinningscentralen på Regementsgatan har haft en frekvens av något under 100 000 besökare under året.

Målavstämning

Renhållningsverket skall följa de nationella och övergripande mål, som beslutats av riksdagen, samt de regionala och lokala mål, som är upptagna i Miljöstrategi inför 2000-talet och i kommunens avfallsplan.

I kommunens avfallsplan framgår bl a att avfallsmängden till deponi kontinuerligt skall minska, att avfallens innehåll av miljöförstörande ämnen skall minska samt att hur ett slutligt omhändertagande av allt avfall skall göras. Det kan konstateras att mängden hushållssopor har ökat i förhållande till år 2003.

Resultaträkning

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Verksamhetens intäkter	18 025	18 158	20 087	+2 920
Verksamhetens kostnader	-16 748	-17 456	-20 167	-4 265
Netto	1 277	702	-80	-1 345
Räntenetto	-125	-111	-303	-17
Avskrivningar	-772	-946	-993	-14
Årets resultat	+380	-355	-1 376	-1 376

Balansräkning

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Anläggningstillgångar	8 047	7 123	6 676	-1 039
Omsättningstillgångar	10	10	0	-600
Summa tillgångar	8 057	7 133	6 676	-1639
Eget kapital	5 172	4 816	3 440	-1 731
Långfristiga skulder	0	0	0	0
Kortfristiga skulder	2 885	2 317	3 236	+92
Summa skulder och EK	8 057	7 133	6 676	-1 639

Ekonomisk analys

Renhållningsverket redovisar en negativ förändring av eget kapital till ett belopp av 1 376 Tkr.

Detta förorsakas främst av ökade kostnader avseende tippavgifter och transporter. Även en volymökning bidrar till ökningen.

Jämförelsetal

Jämförelsetal	2002	2003	2004	Förändr.
Ton				03-04 %
Hushållsavfall	6 572	6 601	6 880	+6
Papper	1 764	1 727	1 736	+1
Glas	671	676	594	-12
Kartong och wellpapp	698	734	724	-1
Metallförpackningar	102	106	107	+1
Plastförpackningar	106	105	136	+30
Farligt avfall	-	-	-	-
Totalt antal ton	9 913	9 949	10 177	+2

INVESTERINGAR

Tkr	Inv.plan 2004	Årets resultat	Budget- differens
Gator/vägar mm	27 300	9 644	+17 656
Park	1 900	155	+1 745
Bygglov	0	0	0
Teknik och trafik	300	16	+284
Fastighetsförvaltning	32 000	29 102	+2 898
Tjänstenheten	1 500	656	+844
Renhållningsverk	0	1 309	-1 309
VA-verk	7 900	7 989	-89
Summa	70 900	48 871	+22 029

Gator/vägar mm

Upprustningen av Dalbobron och Residensbron är slutförd, årets kostnad 3 276 Tkr. Totalkostnaden uppgick till cirka 7 100 Tkr.

Cirkulationsplats har anlagts i mötet mellan Edsgatan och Järnvägsbacken. Kommunens nettoinvestering blev 856 Tkr efter det att ett statsbidrag beviljats på 600 Tkr.

En GC-korsning har tillkommit över spåren vid järnvägsstationen, 673 Tkr.

En vändplan har byggts på Residensgatan, framför gamla fängelset, till ett belopp av 1 191 Tkr.

I samband med VA-arbeten har ny asfalt lagts på Marierovägen, kostnad 1 040 Tkr.

Park

Årets parkinvesteringar har huvudsakligen skett i Skräckleparken.

Teknik och trafik

Enheten har investerat 16 Tkr i en CAD-dator.

Fastighetsförvaltning

Utbyggnaden av Granåsskolan startade under hösten, investerat belopp 11 375 Tkr.

Gymnasieskolans byggprogram har fortsatt ombyggnaden av Birger Sjöberggymnasiet till ett belopp av 5 569 Tkr.

Om- och tillbyggnad av Mariedalskolan uppgick till 1 844 Tkr, nyinvestering p g a brand i Mariedalskolan till 2 148 Tkr (motsvarande post av äldre investeringar har nedskrivits).

Ombyggnad har skett av Marierovägen 19 till ett belopp av 2 604 Tkr. Marierovägen 19 är ett boende som är inköpt och ombyggt för socialförvaltningens räkning.

Larm/brandskyddsåtgärder har installerats/utförts i följande skolor: Huvudnässkolan, Frändeskolan, Dalboskolan, Birger Sjöberggymnasiet, Blåsutskolan, Öxnereds skola, Tärnanskolan, Onsjöskolan samt Torpaskolan. Även ett antal jordfelsbrytare har installerats under året.

Tjänstenheten

Årets investeringar har skett inom kost- och städverksamheten.

Renhållningsverket

En ny sopbil har inköpts under året.

VA-verket

Nettoinvesteringen har under året uppgått till 7 989 Tkr. Investeringen i Källebergs vattenverk är slutförd. Marieros vattentorn har reparerats för sprickor i pelarna. Investeringen i Holmängens avloppsreningsverk har slutreglerats. Sanering av VA-ledningar har skett framför allt i Brålanda och Vargön.

BYGGNADSNÄMNDEN

Ordförande: Kate Giaever (s)

Vice ordförande: Ragnar Sandberg (m)

Tf stadsingenjör: Anders Wiksten

ORDFÖRANDENS KOMMENTAR

Kommunens ekonomi under 2004 har satt sin prägel på allas verksamheter, så även byggnadsnämndens. Både nämnden och förvaltningen har gjort sitt för att få ett positivt resultat. Förvaltningen har haft vakanta tjänster efter flertalet pensioneringar. Trots detta har man arbetat hårt, vilket avspeglats på inkomstsidan.

I övrigt har nämndens arbete fortsatt präglats av 3G-master samt medföljande överklagningar. Nämnden har fått ett nytt ansvarsområde – sotningen – som kräver nya kunskaper och insikter. Möjlighet att själv få sota sin fastighet kommer att bli verklighet under 2005.

Kate Giaever

Ordförande

ÅRETS RESULTAT

Resultaträkning	Utfall	Utfall	Utfall	Budget-
Mkr	2002	2003	2004	differens 2004
Verksamhetens intäkter	3,1	3,4	3,3	-0,2
Nämndens kostnader	0,2	0,3	0,2	0,1
Verksamhetens kostnader	7,5	7,6	6,9	1,2
Summa kostnader	7,7	7,9	7,1	1,3
Nettokostnader	4,6	4,5	3,8	1,1

Ekonomisk analys

Byggnadsnämndens budget omfattar anslag för politiker och budget för stadsingenjörskontoret. Bygglovsenhetsens budget ingår i samhällsbyggnadsnämnden.

Året som gått har präglats av återhållsamhet till följd av kommunens sparkrav. Flera tjänster har hållits vakanta. Detta, tillsammans med en barnledighet på 40 % under våren samt en långtidssjukskrivning, har lett till lägre personalkostnader och något lägre intäkter än budgeterat.

Årets verksamhet

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att GIS-anpassa den geografiska databasen. Arbetet med registerkartebasen har genomförts och avslutats beträffande fastighetsgränser. Avtal har träffats med lantmäteriverket avseende uppbyggnad, ajourhållning och nyttjande av nationell digital registerkarta (NDRK). Arbetet med framställning av ny informationskarta med ortofotot som grund har påbörjats. Arbetet utförs delvis med hjälp av extern konsult. Arkivprojektet har fortsatt med skanning av kartor och handlingar inom EU-projektet "Lokalhistoria Kartan".

Målavstämning

Förvaltningen har mål för verksamheten med GIS, MBK, lantmäteriförrättningar, kontorets organisation, arbetsmiljö, arkiv och informationskarta. Antalet diarieförda lantmäteriförrättningar under året är rekordstort. Rådande personalsituation har gjort att balansmålet inte uppfyllts. Arbetet med en kartplan har av samma skäl inte hunnits med. Rekrytering av personal till två vakanta tjänster har skett. Som ett led i kontorets arbetsmiljöarbete har en översyn i syfte att förbättra lokalerna påbörjats. En jämställdhetsplan har upprättats.

Jämförelsetal

	2002	2003	2004	Förändr. 03/04 %
Grundkartor, antal	4	8	5	-37
Nybyggnadskartor, antal	27	41	29	-29
Husutsättningar, antal	19	24	25	4
Lantmäteriförrättningar, antal	64	65	58	-11
Fastighetsregistreringar, antal	61	77	54	-30

Investeringar

Tkr	Investerings- plan 2004	Årets resultat	Differens
Inventarier	648	554	94
Fotogrammetrisk karta	887	394	493
Informationskarta	150	0	150
Summa	1685	948	737

Planerade investeringar i nya mätinstrument har genomförts under året.

Takten i arbetet med ny fotogrammetrisk karta är låg p.g.a. personalsituationen, varför investeringsanslaget har förbrukats endast till viss del. Arbetet med informationskartan är inte slutfört och anslaget ännu inte taget i anspråk.

Framtidsutsikter

Den nu 25-35-åriga primärkartebasen bör successivt bytas ut till en tredimensionell bas som är GIS-anpassad. Kartframställningen bör ses som en investering som sträcker sig under en 10-årsperiod. Som ett led i detta arbete skall en kartplan tas fram.

Arbetet med skanning av kontorets arkiv genomförs som ett led i framställningen av ett nationellt digitalt förrättningsarkiv (NDFÄ) i samverkan med lantmäteriverket.

Under 2005 kommer ett samverkansavtal att tecknas med lantmäteriverket om leverans av digitala data angående adresser, byggnader och topografisk information.

Lagstiftning angående uppbyggnad av ett digitalt lägenhetsregister pågår och beräknas träda i kraft år 2006.

Generationsväxlingen inom kontoret har påbörjats och kommer att fortgå under ett antal år.

SOCIALNÄMNDEN

Ordförande: Lennart Niklasson (s)
Vice ordförande: Gunnar Lidell (m)
Socialchef: Sture Johansson

ORDFÖRANDENS KOMMENTAR

Äntligen! För första gången på tolv år går socialnämndens kostnader och intäkter ihop. Det har under 2004 varit ett mycket tufft år för socialnämnden och socialförvaltningen, det har kostat mycket svett och tårar. När vi nu har balans i ekonomin ökar förutsättningarna för att nämnden inte ska behöva ta några nya 15 miljonerspaket i besparingar under denna mandatperiod.

Trots det hårda arbetet har det hänt en del positiva saker, som exempelvis nya riktlinjer för biståndsbedömning, öppnandet av Sjöbodsvägens boende, 10 nya heltidstjänster inom vård och omsorg, öppnandet av Marierovägens referensboende, bemanningseenhetens permanentande, avtal med Trollhättans Stad, Lidköpings kommun och Gryning Vård AB om ett MST-team, försök med kyld mat i Vargön, samverkansavtalet med Trollhättans Stad samt samverkansavtal om familjecentralen. Under året har vi ytterligare utökat samverkan med barn- och ungdomsnämnden, vi hade ett gemensamt nämndsmöte på västkanten.

Jag vill tacka alla anställda, förtroendevalda och samverkansparter för det gångna året.

Lennart Niklasson
Ordförande

ÅRETS RESULTAT

Resultaträkning Mkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- diff. 2004
Summa intäkter	173,2	161,1	168,6	+13,9
Personalkostnader	413,0	418,1	424,5	+10,8
Omkostnader	224,8	233,1	237,8	-21,3
Ränta	1,0	0,9	0,8	0,0
Avskrivning	3,4	3,5	3,2	0,0
Summa kostnader	642,2	655,6	666,3	-10,5
Nettokostnader	469,0	494,5	497,7	+3,4

Övergripande årets verksamhet och ekonomisk analys

(Siffror inom parentes avser 2003)

Socialnämnden redovisar ett överskott på +3,4 Mkr (-20,3 Mkr). Socialnämnden erhöll inför 2004 förutom löne- och personalomkostnadskompensation ett ramhöjande tillskott på 5 Mkr, varav 4,7 Mkr till individ- och familjeomsorgen samt 0,3 Mkr till Holmängens arbetsträning. Därutöver erhöll nämnden utjämningsbidrag inom LSS på 8,1 Mkr i form av tilläggsanslag.

Personalkostnader redovisar ett överskott på +10,8 Mkr (-6,5 Mkr). Anledningen är främst försening av nya åtaganden (10 tjänster inom äldreomsorgen och Marierovägens boende för missbrukare), vakanta tjänster samt minskade kostnader för övertid.

De stora avvikelserna för omkostnader beror främst på underskott inom individ- och familjeomsorgen.

Liksom föregående år har arbetet att komma till rätta med obalanserna i nämndens ekonomi varit den huvudsakliga uppgiften under 2004. Förutom nämndens åtgärdsprogram från juli 2003 fattades beslut om nya åtgärder i april 2004 för att komma till rätta med ekonomin. Dessa åtgärder tillsammans med ovan beskrivna förse- ningar av genomförande av nya åtaganden har medverkat till nämndens plusresultat.

Ökning av försörjningskostnader (ca 30 % jämfört med 2003) och placeringskostnader inom individ- och familje- omsorg är huvudorsaken till avdelningens stora underskott. Insatser för att minska dessa kostnader har påbör- jats. Ändrat och utökat samarbete med andra aktörer blir en huvuduppgift under 2005.

Begränsningar i form av indragna delegationer, nyttjande av övertid, vakanshållning av tjänster mm som gällde under 2003 upphävdes i april. Fr o m maj infördes nya centralt påkallade restriktioner med ungefär samma in- nehåll. Dessa har haft en återhållande effekt men också inneburit ett administrativt merarbete. Socialutskottet, som fattar beslut i individärende, har t ex haft 3½ gånger så många ärenden som under 2002.

Arbetet att omsätta mål- och resursplan till handlingsplan för avdelningarna har genomförts under året. Brukar- enkäter till vårdtagare har genomförts som ett led i uppföljningen av nämndens mål men också för att bilda un- derlag för ställningstagande om Brålandaentreprenadens fortsättning inom vård och omsorg.

Rekryteringsläget för alla tjänstetyper är gott. Genom avveckling av boenden inom äldreomsorg har nyrekryte- ring av vårdpersonal varit begränsad, samtidigt som omfattande omplaceringar av personal ägt rum.

Utbildningsinsatserna under året har varit begränsade. En riktad utbildning till arbetsledare och brandskydds- ombud, med anledning av ny räddningstjänstlag, har genomförts liksom utbildning i bemötande för vårdpersonal.

Sjukfrånvaron låg 2004 på samma nivå som 2003 (25 dagar per anställd) trots olika typer av insatser, dels för att förebygga sjukdom, dels för att återgå i arbete. En viss minskning av korttidsfrånvaron och ökning av lång- tidsfrånvaron har ägt rum under året.

Socialnämndens verksamhet - nettoutfall	2002	2003	2004
Nämnd och förvaltningsgemensamt, %	6,3	16,7	4,9
Vård och omsorg, %	60,6	46,1	56,9
Individ- och familjeomsorg, %	13,5	15,1	16,4
Omsorg om funktionshindrade, %	19,6	22,1	21,8

Den förändrade fördelningen mellan nämnd och förvaltningsgemensamt och vård och omsorg förklaras av att budget för biståndbedömd hemtjänst flyttats mellan avdelningarna.

Folkmängd 31 december	2000	2001	2002	2003	2004
0-6 år	2 725	2 699	2 692	2 716	2 707
7-15 år	4 709	4 748	4 752	4 679	4 530
16-19 år	1 785	1 773	1 833	1 907	2 035
20-64 år	20 827	20 983	21 065	21 045	20 924
65-79 år	4 706	4 702	4 767	4 809	4 943
80 -	1 837	1 890	1 916	1 945	1 966
Totalt	36 589	36 795	37 025	37 101	37 105

Övergripande personalfrågor under 2004

Förvaltningens personal

Antalet tillsvidareanställda inom socialnämndens verksamhetsområden var under 2004 totalt 1302 personer, varav 1181 kvinnor och 121 män. Detta kan jämföras med antalet tillsvidareanställda 2003, 1299 personer. Medelåldern bland personalen var för män 43 år och för kvinnor 44 år. Liksom tidigare år består förvaltningens personal till största delen av kvinnor. Svårigheten att rekrytera män beror till stor del på den låga andelen heltidstjänster, främst inom vård och omsorg. Flertalet av männen i förvaltningen arbetar inom avdelningen omsorg om funktionshindrade.

Under år 2004 slutade 66 tillsvidareanställda sina anställningar inom förvaltningen för att gå till annan arbetsgivare. Siffran exkluderar den interna rörligheten.

Rekrytering

Under år 2004 rådde anställningsstopp för tillsvidareanställningar och för vikariat överstigande 2 månader. Detta var också en åtgärd i linje med de av kommunstyrelsen beslutade extraordinära åtgärderna med anledning av det försämrade ekonomiska läget. Dock hade återbesättandeprövningen redan under slutet av år 2003 börjat tillämpas inom förvaltningen. En särskild rutin för dispensansökan infördes och undantag från regeln kunde endast beslutas av förvaltningschef efter samråd med socialnämndens ordförande.

Under slutet av år 2004 startades ett nytt stödboende för vuxna missbrukare upp. Ett antal nyrekryteringar gjordes både internt och externt. Totalt anställdes tolv medarbetare till denna enhet inom vuxensektionen på individ- och familjeomsorgen.

Sjukfrånvaron

Sjukfrånvaron fortsatte även under år 2004 vara hög, med i genomsnitt 25 dagar per månadsanställd kvinna och år jämfört med 19 dagar per månadsanställd man och år. Både inom förvaltningen och kommunen i stort är frågan om sjukfrånvaron av hög prioritet. Förvaltningen arbetar vidare utifrån framtagna strategiska dokument i syfte att minska ohälsotalet och höja hälsotalet. Under år 2004 startade förvaltningen sin hälsostrategiska grupp som har till syfte att arbeta med hälsofrågan på ett förvaltningsövergripande perspektiv.

Socialförvaltningen arbetade under 2004 med ett drygt hundratal personer, som av olika anledningar är i behov av rehabilitering. Största andelen av dessa har belastningsskador eller någon form av psykisk ohälsa. Förvaltningen brottas med problemet att större delen av den personal som är i behov av rehabilitering har likvärdig problematik, d v s värk i rygg, nacke och axlar. Problem som ofta innebär att man inte kan återgå till ordinarie arbete. Rehabiliteringsarbetet försvåras av att det finns få möjligheter att genomföra omplaceringar till arbetsuppgifter som anses lättare, då huvuddelen av förvaltningens tjänster finns inom vården.

Friskvård

De friskvårdssatsningar som startade inom vård och omsorg under år 2003 fortsatte också under år 2004. Det var ett antal satsningar i projekt i samarbete med personalkontoret och med syfte att få medarbetare att känna arbetsglädje och trivsel och därmed få en minskad sjukfrånvaro. Exempel på insatser är massage, organiserad stavgång och styrketräning samt solrummet Mauritius.

Under år 2004 tog förvaltningen fram en handlingsplan för friskvårdsarbete. I stora drag ges all personal möjlighet att delta i organiserad stavgång och styrketräning. Man samlar poäng vid aktiviteter och ges möjlighet att vinna ett presentkort. Alla anställda kan också få tillgång till solrummet på Mauritius genom att t ex förlägga en arbetsplatsträff där.

Kompetensutveckling

Med anledning av det kärva ekonomiska läget minskades utbildningsbudgeten under år 2004. Dock kunde ett antal utbildningar ändå genomföras i enlighet med den fastställda utbildningsplanen såsom brandombudsutbildning och brandskydd, dokumentation och bemötande.

Arbetstidsmodeller

Under år 2004 påbörjades en försöksverksamhet med att prova en ny arbetstidsmodell, 3-3-schemamodell. Projektet, som startades på Lindens äldreboende, har som syfte att komma till rätta med de höga sjukskrivningstalen men också att höja de låga tjänstgöringsgraderna. Projektet beräknas pågå under 2 år.

För övrigt arbetar ett antal arbetsgrupper inom förvaltningen utifrån olika former av arbetstidsmodeller såsom årsarbetstid, tvättstugeschema.

Övertid och mertid

Övertidsuttaget under år 2004 har sjunkit kraftigt i jämförelse med år 2003. Detta kan till stor del förklaras av det övertids- och mertidsstopp som infördes under året.

Övrigt

Under år 2004 påbörjades nedläggningen av Lindgårdens äldreboende. Detta har inneburit stora personalomflyttningar internt. Arbetet har genomförts i etapper och personalen har erbjudits tjänster inom övriga enheter. Utöver Lindgården har ytterligare verksamheter flyttats inom förvaltningen, t ex Sjöbodsvägen.

Personalstatistik	2002	2003	2004
Antal anställda	1278	1 299	1302
- därav män	105	109	121
Sysstältningsgrad – kvinnor			
- socialnämnden gemensamt, %	86	95	98
- vård och omsorg, %	83 *)	83	83
- funktionshindrade, %	91*)	91	91
- IFO, %	98	98	98
Sysstältningsgrad – män			
- socialnämnden gemensamt, %	100	100	100
- vård och omsorg, %	92 *)	90	90
- funktionshindrade, %	95 *)	96	96
- IFO, %	100	100	100
Medellön – kvinnor			
- socialnämnden gemensamt	22 661	23 265	21 843
- vård och omsorg	16 688 *)	17 582	17 992
- funktionshindrade	16 231 *)	17 096	17 531
- IFO	20 946	21 629	21 959
Medellön – män			
- socialnämnden gemensamt	26 800	28 664	28 494
- vård och omsorg	17 624	18 596	18 744
- funktionshindrade	16 583	17 344	17 643
- IFO	19 364	21 183	23 000
Genomsnittlig sjukfrånvaro – kvinnor	30 dagar	25 dagar	25 dagar
Genomsnittlig sjukfrånvaro – män	14 dagar	17 dagar	19 dagar

*) siffran är räknad samman för de båda programområdena

Framtidsutsikter

Lagar och avtal

Huvuddelen av socialtjänstens verksamhet regleras av lagar och kommunövergripande avtal mellan kommuner och region.

Under 2003 beslöt riksdagen om en ny lag, Utjämning av vissa kostnader för stöd och service till funktionshindrade. Lagen och följdbeslut i Västra Götalands kommuner medför, att fr o m 2005 upphör de omfattande köp och försäljningar av LSS-insatser, som ägt rum sedan kommunaliseringen av omsorgerna. För Vänersborgs del innebär lagen, att försäljning för ca 30 Mkr upphör, liksom tjänsteköp för ca 16 Mkr. Intäktsförlusten kompenseras för Vänersborgs del av ett interkommunalt bidrag. Redan under 2005 framkommer osäkerhet om lagens tillämpning och tolkning runt om i landet, vilket medför framtida osäkerhet om storleken på det interkommunala utjämningsbidraget.

Efter flera års utredande lades under 2004 förslag om en interkommunal/regional överenskommelse om ansvar för psykiatriska insatser för ungdomar (Västbusutredningen). Förhoppningsvis kommer denna utredning att medföra mindre diskussioner om varje huvudmans ansvar och mer av samordnade insatser för ungdomar.

Länsstyrelsen, som är tillsynsmyndighet för socialtjänsten, utför sitt uppdrag dels efter framställan från enskilda dels genom riktade eller generella tillsyner. Allt större intresse riktas mot kontroll och uppföljning av kommunernas kvalitetsarbete. Under 2005 kan ett lagförslag väntas, som rör polisens ansvar för förvaring av omhändertagna berusade personer. Även utan lagändring har förslag väckts, att kommunen i samarbete med andra kommuner och region skall ta ett större ansvar i denna fråga.

Ekonomi

Socialnämndens ekonomiska resultat 2004, överskott 3,4 Mkr, är mycket glädjande och ett resultat av gjorda insatser med omstrukturering och effektivisering av många olika verksamheter. Samtidigt vet vi, att vissa sent under 2004 nystartade/utökade uppgifter under åren framöver kommer att medföra högre kostnader. Kvarstående obalanser inom individ- och familjeomsorg, behov av nya boenden inom äldreomsorg på grund av växande målgrupp och ombyggnadsbehov samt växande målgrupper även inom psykiatri och omsorg om funktionshindrade innebär fortsatta svårigheter och prioriteringsbehov, om ekonomin skall vara i balans.

Omsorg om äldre

Avvecklingen av Lindgårdens äldreboende fortsatte enligt plan 2004. Två avdelningar återstår inför 2005. Ökande svårigheter att fullfölja denna avveckling märks, då allt fler utskrivningsklara patienter ej kan beredas vård i Vänersborg under inledningen av 2005. Solängens om- och tillbyggnad 2005-2006 förslår ej att täcka behovet av vårdplatser för personer med stora vårdbehov. Nämnden kommer därför föreslå tidigareläggning av platstillskott på Nyhaga/Gyllenheim (14 platser). Inte heller detta väntas förslå, utan ytterligare nytillskott i storleksordningen 50 platser fordras inom 3-4 år.

Trots ovannämnda önskemål om tillskott av boendepplatser, kommer en allt större del av den kommunala vården att ske i eget hem. Socialförvaltningen håller på med översyn av hemtjänstens organisation och arbetssätt för att minimera behovet av resurstillskott. Detta måste ske med respekt för den vårdade och personalens hälsa och kapacitet. Vård i form av bl a mänsklig kontakt, kan inte rationaliseras hur långt som helst. Utökning av dagverksamheter är ett sätt att möta vårdbehov i kollektiva former. En ökning av denna vårdform har skett under 2003 och 2004 och möjligheter till längre öppettider provas under 2005.

Under 2005 kommer också prövning att göras, om vårdentreprenaden i Brålanda skall förlängas, gå ut på ny upphandling eller återgå till kommunal drift inför 2006.

Omsorg om funktionshindrade

2004 genomfördes stora förändringar inom avdelningen med tydligare styrning av förvaltningens insatser som utförare av personlig assistens, både gentemot vårdtagare och gällande personalhantering. Dessa åtgärder har fått önskad effekt i form av lägre å-priskostnader för utförd hjälptimme. Den volymökning, som skedde i slutet av

2004, kan ekonomiskt inte mötas med ytterligare rationaliseringar, utan fordrar meddelstillskott under två år, innan kommunen får kompensation genom det mellankommunala utjämningsystemet för LSS. Detta i grunden positiva system, har redan första året i sin tillämpning blivit ifrågasatt och föremål för olika tolkningar i kommunerna.

Korttidsboende och korttidsverksamhet flyttade under året till nya, mer ändamålsenliga lokaler. En viss ledig kapacitet blev följden, som behövs för att möta kommande behov.

Även inom psykiatriverksamheten genomfördes stora förändringar genom sammanförande av boenden till f d Konvaljens gruppboende, numera benämnt Sjöbodsvägen, och inom daglig verksamhet.

Det mest påtagliga behovet inför framtiden är fler och mer ändamålsenliga boenden. Efterfrågan på boende av typ gruppboende med eget mindre rum och gemensam toalett efterfrågas ej av ungdomar, som nu söker boende med stödinsatser. Förvaltningen vill i takt med förändrad efterfrågan fasa ut gamla gruppboendestäder och ersätta dem med lägenheter med boendestöd. Redan idag finns detta behov.

För gruppen psykiskt störda missbrukare finns inget boende i kommunen. Ett begränsat antal lägenheter för denna målgrupp efterfrågas redan idag. Platskostnaden är hög.

Individ- och familjeomsorg

Avdelningen har de senaste åren haft en kraftig kostnadsökning, drygt 17 %, mellan 2002 – 2004. Orsakerna är främst utvecklingen av försörjningsstöd samt kostnadsökningar inom institutionsplaceringar inom främst vuxenvården.

Försörjningsstödet utveckling har diskuterats flitigt under året. I slutet av året anlätades därför en konsult i syfte att analysera orsakerna till den kraftiga ökningen, drygt 30 %. Alarmerande är dessutom att ökningstakten i Vänersborg var betydligt snabbare än i andra kommuner. Arbetet med att komma till rätta med försörjningsstödet kostnadsutveckling kommer att bli en av förvaltningens huvuduppgifter under det kommande året.

Fokusprojektet, delvis finansierat av länsstyrelsen, vänder sig till ungdomar med risk att utveckla missbruk eller på väg in i bidragsberoende. Detta projekt är ett exempel på åtgärder i syfte att hejda ökningstakten av försörjningsstöd.

Institutionsplaceringarnas antal har minskat avseende barn och ungdom, medan de ökat kraftigt för vuxna. I syfte att bromsa denna utveckling startade i december ett missbruksboende på Marierovägen, som ett exempel på att om möjligt bedriva mer vårdinsatser på hemmaplan.

I avdelningens egna verksamhetsberättelse framgår ett flertal exempel på samarbete med andra aktörer. Samarbete bedrivs dels tillsammans med andra förvaltningar som t ex gemensamma rutiner med barn- och ungdomsförvaltningen för barn som riskerar att fara illa samt Heldagsskolan, dels tillsammans med regionen inom t ex barnpsykiatri och arbetet med att förverkliga en familjecentral.

Tillsammans med andra kommuner samarbetar vi t ex med Kriscentrum för kvinnor samt ett gemensamt avtal om samarbete för ett MST-team.

Behovet av samarbete med andra aktörer kommer med all sannolikhet att bli allt viktigare i takt med att de problem avdelningen kommer att ställas inför blir alltmer komplexa.

SOCIALNÄMND OCH FÖRVALTNING

Årets verksamhet

Socialnämnden har tretton ledamöter och tretton ersättare. Socialutskottet är beslutande i individärenden och har fem ordinarie ledamöter. Socialnämndens presidium är beredande organ till socialnämnden och består av ordförande och vice ordförande. Antalet sammanträden och beslut i socialutskottet har ökat markant 2004 jämfört med tidigare år bl a beroende på indragna tjänstemannadelegationer och ökad ärendevolym.

Tyngdpunkten i nämndens arbete har även i år legat på obalanserna i ekonomin. Dels gäller det genomförande av åtgärder enligt beslut fattade 2003, dels nya åtgärder. Nämnden följer månatligen genom rapporter ekonomiskt utfall och verksamhetsutveckling samt uppföljning av fattade beslut.

Det forum för samarbete, som etablerades 2003 mellan socialnämndernas presidier i Tvåstad i syfte att finna gemensamma lösningar på likartade problem, resulterade 2004 i konkreta åtgärder. Regelbundna träffar hålls också med barn- och ungdomsnämndens presidier om ungdomsfrågor.

Under året gjordes en utvärdering av biståndsenhetens funktion och arbetssätt. Utvärderingen pekar på oklarheter mellan uppdrag för besluts- och utförandeorganisationer inom förvaltningen. Beslut om åtgärder återstår.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Försäljning	13 142	4	8	+8
Avgifter och ersättningar	119	251	1 708	+1 606
Bidrag	1 086	413	746	-184
Summa intäkter	14 347	668	2 462	+1 430
Personalkostnader	32 618	17 381	16 009	+1 454
Omkostnader	12 147	65 878	10 868	+767
Summa kostnader	44 765	83 259	26 877	+2 221
Kommunbidrag	38 255	80 018	28 066	
Årets resultat	+7 837	-2 573	+ 3 651	+3 651

Avvikelsen mot redovisningen i kommunens externa årsredovisning beror på att interna poster ingår i resultaträkningen ovan.

Ekonomisk analys

(Siffror inom parentes avser 2003)

Socialnämnd och förvaltning visar ett överskott på +3 651 Tkr (-6 975 Tkr). Överskottet beror främst på vakanta tjänster inom administrativa avdelningen, ej ianspråkta utbildningsmedel samt i övrigt stor återhållsamhet i enlighet med nämndens direktiv.

Årets verksamhet – nämnd och förvaltningsgemensamt

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Socialnämnd	5	4	+4
Gemensam administration	49	7	+7
Personalutbildning	29	658	+657
Sysselsättningsåtgärder	508	1 719	+790
Biståndsbedömning	0	5	+5
Färdtjänst	77	69	-33
Summa intäkter	668	2 462	+1 430
Socialnämnd	913	786	+38
Gemensam administration	12 474	10 529	+2 541
Personalutbildning	896	987	-54
Sysselsättningsåtgärder	3 347	4 317	-605
Biståndsbedömning	4 889	5 016	+84
Biståndsbedömd hemtjänst	54 127	0	0
Färdtjänst	6 613	5 115	+144
Myndighetsutövning	0	127	+73
Summa kostnader	83 259	26 877	+2 221
Netto	82 591	24 415	+3 651

Avvikelsen mot redovisningen i kommunens externa årsredovisning beror på att interna poster avseende hemtjänst, kost och bemanningenheten ingår i resultaträkningen ovan.

Ekonomisk analys

(Siffror inom parentes avser 2003)

Socialnämnden redovisar ett överskott på +42 Tkr (-383 Tkr). Överskottet beror på stor restriktivitet med kurser och konferenser i enlighet med direktiven om återhållsamhet. Underskottet 2003 berodde på extra utbildningsinsatser för den nyvalda nämnden.

Gemensam administration redovisar ett överskott på +2 548 Tkr (+1 136 Tkr), vilket förklaras av vakanta tjänster inom administrativa avdelningen samt ej förbrukade medel för konsultinsatser mm.

Personalutbildning redovisar ett överskott på +603 Tkr (+65 Tkr). Under 2004 har i huvudsak reserverade medel från tidigare år nyttjats, därav överskottet på intäktssidan. Den totala volymen på utbildning har legat på ungefär samma nivå som tidigare år.

Sysselsättningsåtgärder redovisar ett överskott på +52 Tkr (-151 Tkr). Kostnaderna för rehabiliteringsinsatser fortsatte att sjunka under 2004, från 2,2 Mkr 2003 till 1,8 Mkr 2004. Under verksamheten redovisas även lönebidrag.

Biståndsbedömning redovisar ett överskott på +89 Tkr (-35 Tkr). Anledningen är främst långtidssjukskrivningar.

Biståndsbedömd hemtjänst redovisades under förvaltningsgemensamt 2003, under 2004 överfördes redovisningen till vård och omsorg.

Färdtjänst redovisar ett överskott på +111 Tkr (-1 335 Tkr). Anledningen är både ett minskat antal resor och lägre kostnad per resa.

Jämförelsetal

Färdtjänst	2002	2003	2004
Antal beviljade tillstånd 31/12		1 614	1 805
Antal arbetsresor under året	4 357	4 474	3 633
Antal övriga resor under året	25 368	26 715	21 487
Genomsnittlig transportkostnad per resa	111:17	135:14	123:77
Nettokostnad per resa	165:50	194:91	176:35
Antal avslag gjorda under året	9	7	12
Antal ärenden överklagade till länsrätt/kammarrätt	1	2	3
- därav ändrade beslut	0	1	1

Riksfärdtjänst	2002	2003	2004
Antal utförda enkelresor	471	468	567
- därav flyg	20	14	8
- därav tåg	62	-	-
- därav bil	449	454	559
Genomsnittlig kostnad per resa	914	1 007	1 086

VÅRD OCH OMSORG

Årets verksamhet

Inom socialtjänsten finns en gemensam syn på vården och omsorgen om människor som är sjuka och funktionshindrade. De sociala, hälso- och sjukvårdspolitiska insatserna bör utformas utifrån principerna om självbestämmande, integritet och normalisering. Med normalisering avses att insatserna ska underlätta för den enskilde att bo och verka i sin egen miljö under så normala förhållanden som möjligt. Äldre människors behov av service och vård bör tillgodoses genom åtgärder som är till för alla. Sedan Ädelreformen genomfördes 1992 har arbetsuppgifterna för vårdpersonal förändrats mycket kraftigt. Med de strukturförändringar som ständigt sker inom den slutna vården, med kraftiga neddragningar och utveckling av nya former, innebär detta helt nya krav på kommunerna. Utveckling av nya tekniker inom sjukvården gör också att allt fler patienter med komplicerade behandlingsinsatser vårdas i hemmet. Det är vanligt att den svårt sjuke eller döende människan erbjuds vård i hemmet till livets slut med allt vad detta innebär av specifika och tekniskt avancerade sjukvårdsinsatser.

Ekonomi och övrigt

De ekonomiska bekymren 2001, med stora underskott, bromsades upp redan under 2002 och har fortsatt att utvecklats positivt under 2004. Detta har inneburit att äldreomsorgen nu är i balans inkl. biståndsbedömd hemtjänstverksamhet med ett överskott på 11,9 Mkr. Organisationsförändringar, neddragningar av platser och den ökade effektiviseringen inom avdelningen har bidragit till att få balans i ekonomin och stoppa tidigare kostnadsutveckling. Inför 2005 kommer förvaltningen att överföra ca 10,6 Mkr av avdelningens budget, för att förstärka andra avdelningar.

Den förändring, som vård och omsorg började genomföra under 2002, har nu fått full effekt under 2004. En mycket stor kostnadsmedvetenhet finns nu i alla verksamheter med ökad delaktighet och inflytande, exempelvis kan nämnas att flera projekt har startas inom ramen för "Personal 2010" och som på sikt kommer att ge effekt. Samtliga projekt har inriktningen att förbättra, behålla och utveckla personalen inför framtiden. Vidare har andra projekt startas med tanke på effektiviseringar, kvalitetsförbättringar och ökad kunskap. Målarbetet som startade 2004 är ett gott exempel på hur personalen arbetar mot samma håll som den politiska viljan.

Tidigare volymökningar i hemtjänsten stannade av 2003, men har nu åter ökat under senare delen av 2004. Orsaken är den kraftiga platsreduktion som nu genomförs. Störst är volymökningen i Brålanda. Parallellt med vårdplatsreduktionen har antalet insatser i förebyggande syfte ökat kraftigt, vilket har bidragit till att hemtjänsten på övriga orter inte har ökat lika mycket som i Brålanda. Det är ett av sätten för att minska på trycket av särskilda boendeplatser. Produktionsersättningsystemet överfördes till avdelningen 2004 och delades upp mellan hemtjänst och servicehus. Servicehusen fick en fast budget medan hemtjänsten fortsatte med produktionssystemet. Hemtjänstgrupper, som har en kombination av ökad dubbelbemanning och långa restider, redovisar underskott. En total genomlysning av hemvården pågår och beräknas vara klar innan sommaren 2005. Budgetmedel har avsatts för att täcka underskotten som uppkommer i samband med dubbelgång. Att planera och arbeta inom hemvården är en svår uppgift, då det förekommer snabba svängningar i behov av hjälp och stöd från den enskilde. En arbetsgrupp mellan bistånd och verkställighet arbetar på att förbättra samarbetet. Individuella arbetsplaner infördes redan under 2003. Alla vårdtagare fick en arbetsplan under 2004. Däremot har insatser i servicehusen, främst i centrala Vänersborg, ökat kraftigt. I övriga delar har kostnaderna konsoliderats och kostnadsökningen är inte lika påtaglig.

Under året fortsatte arbetet med hemsjukvårdens organisation. Detta har resulterat i att alla tjänster är tillsatta. Bl a arbetar nu sjuksköterskorna utifrån ett konsultativt arbetssätt mot personal inom hemvården och på särskilda boenden. Vidare har varje sjuksköterska en egen kompetensutvecklingsplan. Köp från bemanningsföretag har ytterligare minskats gentemot 2003. Den inrättade bemanningspoolen för sjuksköterskor som inrättades 2002 har nu tre tjänster.

Förebyggande äldreomsorg

Förutom ett anpassat boende måste Vänersborg också kunna erbjuda förebyggande aktiviteter och tjänster som underlättar den dagliga tillvaron och öka de äldres livskvalitet. Under 2004 fortsatte arbetet med att omstrukturera de förebyggande insatserna. Uppsökande verksamhet, stöd till anhöriga, rehabilitering, träffpunkter, samverkan med pensionärs- och frivilligorganisationer har startats, och vissa delar har redan genomförts. I janu-

ari 2004 startade Väntjänst Brålanda ett samarbetsprojekt mellan frivilliga i Brålanda, äldreomsorgen och Folkhälsorådet i Vänersborg. Arbetet går ut på att stärka den enskilde och de anhöriga i olika nätverk, genom ett utökat utbud av olika arrangemang. Mycket glädjande är att många frivilligorganisationer i Brålanda är med i detta projekt. Ett liknande projekt men med mindre deltagare har startat i nordstan under hösten.

De anhöriga/närstående är en viktig grupp för äldreomsorgen. Utan dem skulle kostnaderna stiga mycket kraftigt. Regering och riksdag har uppmärksammat detta. Därför är det viktigt att Vänersborg i framtiden satsar och stödjer anhöriga/närstående i sin uppgift som vårdare. Ett antal åtgärder har vidtagits under 2004. Bl a har sviktplatser, brukarråd samt annat stöd till frivilliga införts. Arbetet går vidare enligt planen 2005.

Rehabilitering i hemmiljön har ökat kraftigt i takt med att Västra Götalandsregionen minskat sina rehabiliteringsinsatser. Under 2004 har trycket ökat mer än tidigare. P g a av tidigare volymökningar samt den ökade vårdtyngden har fler arbetsterapeuter och sjukgymnaster anställts. Ett avtal med AB Svensk Äldreomsorg i Brålanda om försäljning av arbetsterapeut/sjukgymnasttjänster, har slagit väl ut. Denna samverkan har bidragit till att vår egen verksamhet blivit effektivare. En tydlig organisation och ett nära samarbete med leverantörer har bidragit till en snabb och säker hantering av hjälpmedel. Ett tidigare samverkansprojekt med AME gällande hantering och rekonditionering av hjälpmedel är nu avslutat, vilket har inneburit ökade kostnader för kommunrehab under 2004.

Korttidsvård

En total översyn över korttidsvården genomfördes under året för både demens och rehabilitering. Översynen innebar att sju nya slussplatser (i väntan på annat boende) kommer att uppföras 2007. De hade behövs tidigare med nuvarande tryck. Översynen resulterade även i att två nya sviktplatser samt fem korttidsplatser för demens inrättades under året. Denna effektivisering har lett till att kostnaderna för medicinskt färdigbehandlade stannade på en acceptabel nivå (se måluppfyllelse under särskilt boende).

Särskilda boende

Vänersborgs kommun har tidigare tillhört de kommuner som har varit väl försedda med platser i särskilt boende. Många av de platser som finns är s k servicehusplatser, där personaltätheten dock är mycket låg jämfört med övriga boenden och ofta byggda för lättare vård. En kartläggning av boenden och framtida användning mm startade under hösten 2000 i projektet "Översyn av särskilda boendeformer inom socialnämndens verksamhetsområde". I maj 2003 fattade socialnämnden beslut om framtida inriktning. Det innebar i första skedet ombyggnad av Solängen till ett modernt äldreboende med 56 platser mot nuvarande 46 platser, med början i slutet av 2005 och färdigställt 2006. Under 2004 har avvecklingen och omvandling av platser fortsatt.

Under perioden från 2002-01-01 och fram till 2005-12-31 kommer 110 tungvårdsplatser att försvinna, vilket är en minskning med 26 %. Totala antalet platser inkl. servicehus var 646 platser 2001-12-31 och vid årsskiftet 2005 kommer antalet platser att vara reducerat till 508 platser. Det är en mycket stor förändring som ställer mycket stora krav på organisationen. P g a kommunens ekonomiska förutsättningar beslutades under 2004 att avveckla Lindgårdens äldreboende. Avvecklingen skall vara avslutad 2005-12-31. Den senaste utvecklingen inom äldreomsorgen har inneburit att svårt sjuka eller dementa personer inte kan erbjudas plats i särskilt boende som tidigare, vilket har inneburit proppar, bl a i korttidsvården, ökade hemvårdskostnader och kö till våra boende. Det är ingen bra lösning för framtiden att de som har behov inte kan erbjudas platser i särskilt boende. För att inte få ökade kostnader för utskrivningsklara från Länssjukvården, har hemvården ökat de sista månaderna under 2004 och inledningen av 2005.

Socialnämnden fattade under 2003 beslut att avveckla Konvaljen på Korseberg och flytta den verksamheten till ombyggda lokaler på Solängens servicehus, Idrottsgatan 5 A. Det innebar att 27 servicehusplatser awecklades. Konvaljen flyttade i maj 2004 in på Solängen i omgjorda lokaler.

Dimensioneringen av demensplatser är fortfarande mycket låg i jämförelse med andra kommuner och behöver ökas trots att antalet demensplatser ökade under 2004 med 28 nya platser ur befintligt bestånd. Trycket på dessa platser är överhängande. En arbetsgrupp arbetar med förslag till ytterligare omstrukturering av särskilda boendeplatser till demensplatser. Nya demensplatser kräver ökade resurser inför budget 2006.

Samtliga personer som idag flyttar in på servicehus är biståndsbedömda. Under 2004 har det varit svårt att hyra ut ett antal lägenheter p g a dålig efterfrågan, främst i Vargön och Frändefors. Äldreomsorgen har i genomsnitt haft ca 10 lägenheter lediga. I ett försök att minska på tomgångshyror på servicehusen har ett samarbete

med AB Vänersborgsbostäder inneburit att sex lägenheter i Frändefors och Vargön har hyrts ut på den allmänna marknaden för personer som är +65 år utan biståndsprövning. Under 2004 avvecklades 27 servicelägenheter, men fler lägenheter skulle behöva avvecklas eller ersättas med andra boendeformer.

Entreprenadverksamhet

2002-02-01 överlämnades ansvaret för Brålanda kommun del över till Grannskapsservice AB. De flesta av personalen följde med över till den nya arbetsgivaren. Kostnaderna för att bedriva vård och omsorg i Brålanda minskade under 2002 och 2003, men under 2004 ökade kostnaderna igen och det är främst hemvårde, som de senaste månaderna har ökat kraftigt. En kvalitetsmätning gjordes i både hemvården och på särskilda boenden under hösten 2004. Den visade att merparten av vårdtagarna är mycket nöjda med insatserna både i Brålanda och i övriga delar av Vänersborg.

Kostverksamhet

Under året fortsatte arbetet med att strukturera om kostproduktionen. Lunddala kök avvecklades enligt beslut från socialnämnden. Under våren 2004 fattade kommunfullmäktige beslut om att all kostproduktion från 2005 skall utföras av samhällsbyggnadsnämnden. Överföringen har skett på ett bra sätt. Hanteringen av varm mat till eget boende har länge varit mycket bristfällig. Det konstaterade miljö- och hälsoskyddsförvaltningen redan under 2003 och gav socialförvaltningen yrkande att komma med förbättringar för att få en bättre hantering av mat till eget boende. Ett försök med kyld mat till pensionärer i eget boende i Vargön startade i februari 2004 och har utvärderats med mycket gott resultat. Försöket fortsätter under 2005 och förhoppningsvis skall all distribution av mat till eget boende ske med kyld mat i fortsättningen.

Personal

Sjukfrånvaron inom vård och omsorg är fortfarande stor och i storleksordningen ca 3 300 Tkr (ej vikarieersättare inräknade). Med vikarier ligger nog siffran närmare 6 000 Tkr eller 16 årsarbetare. Jämfört med 2003 har sjukfrånvaron dock sjunkit på många enheter. I budget för 2004 avsattes medel för att minska på sjukfrånvaron genom olika projekt. Inför 2005 kommer ytterligare medel att avsättas. En handlingsplan har utarbetats för att sänka sjukfrånvaron som helhet inom vård omsorg. För att komma till rätta med den höga frånvaron, som vissa arbetsplatser har, har vård och omsorg tillsammans med personalkontoret avsatt medel under 2004, för att göra en djupare analys som skall utmytna i en handlingsstrategi för minskad sjukfrånvaro. Ett exempel är friskvårdsprojektet med friskvårdare som startade under 2004 och kommer att fortsätta under hela 2005. Detta projekt kommer att kombineras med projekt Solen på Solängen. Enheten Solängen har redan minskat sin sjukfrånvaro med denna satsning och har också blivit aktivare. Ett annat projekt som varit igång är friskvårdsaktiviteter på arbetstid (Runnareboprojektet) som nu avslutats.

Målarbete

Socialnämnden beslutade under slutet av 2003 att förändra mål- och resursplanen till att anpassa målen utifrån realistiska förutsättningar och mätbara mål, ett styrsystem från politiska mål till verksamhetsresultat, s k målstyrningsarbete. Utifrån dessa politiska mål samt personalmål som kommunfullmäktige har antagit föddes tanken på att arbeta utifrån ett resultatnriktat arbetssätt, där man inte bara skapade mål utan på ett resultatnriktat sätt kunde mäta målen och ställa krav att de var uppföljningsbara. De utvecklingsområden som blev aktuella att arbeta med var:

- Vårdtagare i centrum
- Förebyggande äldreomsorg
- Särskilda boende
- Omvärldsorientering
- Personal och organisation
- Ekonomi

För att kunna följa upp dessa har samtliga vårdtagare inom äldreomsorgen i Vänersborgs kommun svarat på enkät om bemötande, ökad delaktighet, trygghet, god omvårdnad och nöjda vårdtagare. Enkätsvaren visade att över 90 % var nöjda med de insatser som kommunen gav. Målet var att 75 % av vårdtagarna skulle vara nöjda med ovanstående insatser.

De övriga mål som har satts upp har klarats med god marginal. Att arbeta utifrån ett resultatnriktat arbetssätt har också skapat ett sätt att omsätta de politiska målen för alla personalkategorier. För närvarande genomför samtliga arbetsplatser, 40 till antalet inom vård och omsorg, arbete med de politiska målen, så att de blir kända av varje personal och att varje enhet kan omsätta dem utifrån enhetens förutsättningar.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Försäljning	17 369	46 060	45 685	+746
Avgifter och ersättningar	35 460	98 262	76 205	+5 835
Bidrag	8 378	9 214	8 824	-325
Summa intäkter	61 207	153 536	130 714	+6 256
Personalkostnader	228 856	256 576	258 451	+6 682
Omkostnader	102 212	124 968	155 562	-979
Summa kostnader	331 068	381 544	414 013	+5 703
Kommunbidrag	267 409	239 212	295 258	
Årets resultat	-2 452	11 204	11 959	+11 959

Den stora ökningen av kommunbidraget mellan 2003 och 2004 beror på att budget för köp av hemtjänst överförts från avdelning förvaltningsgemensamt till avdelningen vård och omsorg.

Ekonomisk analys

(Siffror inom parentes avser 2003)

Vård och omsorg redovisar ett överskott på +11 959 Tkr (11 204 Tkr), vilket är en avvikelse med 4,6 % (4,6 %) i förhållande till budget.

Intäkterna redovisar ett överskott på +6 256 Tkr (+6 777 Tkr). 1 158 Tkr av överskottet utgörs av intäkter som erhållits för projekt av olika slag bl a 3-3-modellen och Runnareboprojektet. Omvårdnadsavgifterna inom max-taxan ger +1 284 Tkr och intäkterna för hyror överstiger budget med +692 Tkr. Bemanningseenheten redovisar +1 180, vilket delvis motsvaras av ett överskridande på personalkostnader inom samma verksamhet.

Personalkostnader redovisar +6 682 Tkr (-30 Tkr), vilket främst beror på att budget för de tio nya tjänsterna endast till viss del nyttjats under året. Allvårdboende visar ett överskott på +2 062 Tkr, vilket främst härrör från Lindgården. Hemsjukvården visar +1 650 Tkr. Nyhaga visar + 587 Tkr p g a låg beläggning under året. Förändring av Luddala kök från produktions- till serveringskök bidrar till resultatet +813 Tkr inom kostverksamheten.

Omkostnaderna redovisar ett underskott på -979 Tkr (+4 426 Tkr), vilket bl a härrör från köp av hemtjänst inom entreprenaden i Brålanda, -1 774 Tkr. Hyrorna inom blockhyresavtalet har gett ett överskott på +582 Tkr, medan köp av egen hemtjänst har överskridit budget med samma belopp. Kostverksamheten redovisar -431 Tkr på livsmedelsbudgeten och -573 Tkr för transporter. Överskott från flytt av Konvaljens demensboende redovisas under omkostnader med +2 069 Tkr.

Årets verksamheter – vård och omsorg

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Gemensamt för vård och omsorg	19 551	19 291	+1 514
Särskilt boende	40 348	41 465	+2 269
Stöd i boendet	67 483	43 961	+2 102
Utskrivningsklara	0	0	0
Förebyggande verksamhet	390	262	+24
Kostavdelning	17 697	17 329	-99
Entreprenad	8 066	8 407	+446
Summa intäkter	153 535	130 715	+6256
Gemensamt för vård och omsorg	24 275	27 080	+4 539
Särskilt boende	170 235	196 760	+774
Stöd i boendet	120 795	120 496	+2 591
Utskrivningsklara	355	468	-23
Förebyggande verksamhet	2 980	3 269	+332
Kostavdelning	22 981	22 262	-444
Entreprenad	39 923	43 679	-2 066
Summa kostnader	381 544	414 014	+5 703
Netto	228 009	283 299	+11 959

Ekonomisk analys

(Siffror inom parentes avser 2003)

Gemensamt vård och omsorg redovisar ett överskott på +6 054 Tkr (+5 216 Tkr). Inom verksamheten finns kostnader som på ett eller annat sätt förknippas med avdelningschefen och totalt för verksamheten inom vård och omsorg. Överskottet beror bl a på att medel för de tio nya tjänsterna inom äldreomsorgen ianspråktagits endast till viss del under året samt att medel överförts till denna verksamhet i samband med flytten av Konvaljens demensboende.

Bemanningsenheten redovisar ett resultat på +462Tkr (-58 Tkr).

Särskilt boende redovisar ett överskott på +3 043 Tkr (+2 521 Tkr).

Gemensamt särskilda boende ger ett överskott på +616 Tkr, vilket beror på lägre hyreskostnaderna än budgeterat inom blockhyresavtalet.

Allvårdsboende, som innefattar f d ålderdomshem, gruppboende och sjukhem ger ett överskott på +2 730 Tkr. Merparten av detta överskott har uppkommit som en följd av den pågående avvecklingen av Lindgårdens äldreboende.

Allvårdsboende f d ålderdomshem	2002	2003	2004
Antal platser 31 december	166	126	109
därav:			
Lindgården	78	56	39
Solängen	46	46	46
Solhaga (entreprenad f r o m 1 februari 2002)	42	24	24
Antal vård dagar (f r o m 2003 exkl Brålanda)		38 592	31 562
Antal belagda platser 31 december	144	99	99
Beläggning i % av permanentplatserna	84,2	89,3	90,8
Personalkostnad/vårddag, kr (fr o m 2003 exkl Brålanda)	669	768	824
Bruttokostnad/vårddag, kr (fr o m 2003 exkl Brålanda)	891	997	1069

Allvårdboende f d boende 15-39 platser – ”sjukhem”	2002	2003	2004
Antal platser 31 december	164	164	108
därav:			
Björken (demensboende f r o m 2004)	27	27	-
Gläntan (demensboende f r o m 2004)	29	29	-
Linden	29	29	29
Solbacken	29	29	29
Gyllenhem	18	18	18
Brålanda (entreprenad f r o m 1 feb 2002)	32	32	32
därav avlastningsplatser	4	6	4
Antal vård dagar(f r o m 2003 exkl Brålanda)	46 320	45 774	26 777
Beläggning i % av permanentplatser (inkl Brålanda)	96,2	95,6	96,3
Personalkostnad/vård dag, kr(exkl Brålanda)	995	1013	93,3
Bruttokostnad/vård dag, kr (f exkl Brålanda)	1 262	1 160	1 085

Allvårdboende f d boende mindre än 15 platser – ”gruppböende”	2002	2003	2004
Antal platser 31 december	29	29	38
därav:			
Violen	9	9	8
Blåklinten	9	9	9
Lunndala	9	9	9
Solängen			12
Antal boenden	27	27	36
därav avlastningsplats	1	1	-
Personalkostnad/plats och dag, kr	1019	946	1 045
Bruttokostnad/plats och dag, kr	1135	1093	1 132

Servicehusen redovisar ett underskott på -692 Tkr (- 597 Tkr). Personalkostnaderna dagtid på servicehusen redovisades tidigare under verksamhet hemtjänst. Fr o m 2004 finns fast anställd personal på varje servicehus. Denna överföring av personal mellan verksamheterna har medfört för hög debitering av semesterlöneskulden på servicehusen och är orsak till budgetöverskridandet. Personal- och bruttokostnad per dag och plats har ökat av samma anledning.

Boende 15-39 platser – ”servicehus”	2002	2003	2004
Antal lägenheter 31 december (inkl Brålanda)	249	246	218
därav:			
Kastanjen	35	29	29
Pionen	25	25	26
Häggen	15	14	14
Solängen (upphört 2004)	28	27	
Vipan	22	22	22
Frändefors	23	26	25
Runnarebo	27	27	27
Lunndala	31	32	32
Ekeliden	23	23	23
Brålanda	20	20	20
Antal boende (fr o m 2003 exkl Brålanda)	231	208	196
Personalkostnad/dag och plats, kr	98:08	113	466
Bruttokostnad/dag och plats, kr	110	125	482

Demensboende redovisar ett överskott på +462 Tkr (-116 Tkr), vilket huvudsakligen beror på ett överskott på omvårdnadsavgifterna.

Demensboende	2002	2003	2004
Antal platser 31 december	43	43	99
därav:			
Häggen	8	8	8
Konvaljen	12	12	12
Lindbacken 1	8	8	8
Lindbacken 2	8	8	8
Gullvivan	7	7	7
Gläntan			29
Björken			27
Antal boenden	42	42	95
därav avlastningsplatser	1	1	7
Personalkostnad/plats och dag, kr	1150	1 196	1140
Bruttokostnad/plats och dag, kr	1 310	1 364	1283

Kostavdelningen redovisar ett underskott på -543 Tkr (-1 801 Tkr). Detta är en stor förbättring jämfört med tidigare år och förklaras bl a av att Luddala kök övergått från produktions- till mottagningskök med minskade personalkostnader som följd. Budgetöverskridandet beror främst på för höga livsmedels- och transportkostnader i förhållande till budget. Minskningen av antal personer med matdistribution kan förklaras av ändrade riktlinjer vid biståndsbedömning.

Kostavdelning	2002	2003	2004
Antal lagade dagportioner	204 166	202 168	198 878
Personalkostnad per lagad dagportion, kr *	58:55	57:20	56:60
Bruttokostnad per lagad dagsportion, kr	120:10	113:68	111:94
Antal personer med matdistribution 31/12	237	253	202

* kostnaden är inkl serveringskökens personal

Stöd i boende redovisar ett överskott på +4 693 (-1 123 Tkr).

Hemtjänsten redovisar ett överskott på +578 Tkr (-2 159 Tkr). Personal har överförts från hemtjänsten till fast personalstat på servicehusen, vilket medfört överskott på semesterlöneskulden. Detta innebär att motsvarande underskott återfinnes hos servicehusen. Antal personer som erhållit en räkning från socialnämnden och totalt antal biståndsbedömda hemtjänsttimmar har minskat av samma anledning. Hemtjänst utförd av entreprenör redovisas under rubrik entreprenad.

Hemtjänst	2002	2003	2004
Antal personer som erhållit en räkning från socialnämnden	571	582	397
Totalt antal biståndsbedömda timmar (SoL och HSL)	307 859	307 340	171 524
Personalkostnad/biståndsbedömd timma, kr	197	217	223

Hemsjukvården redovisar ett överskott på +2 747 Tkr (+768 Tkr). Överskott redovisas både för personalkostnader, vilket beror på ej fullt ut nyttjade tjänster, och för kostnader för köp av hemtjänst. Ordinärt boende innefattar i detta fall boende i eget hem samt på servicehus.

Hemsjukvård	2002	2002	2004
Antal inskrivna i hemsjukvården i ordinärt boende 31/12	353	368	400

Nattpatrullen redovisar ett underskott på -129 Tkr (-323 Tkr). Underskottet har uppstått på personalkostnader.

Nattpatrull	2002	2003	2004
Antal besök gjorda av nattpatrullen	11 996	12 164	11 005
Personalkostnad/besök gjort av nattpatrullen, kr	493	472	527

Trygghetslarm redovisar ett överskott på +289 Tkr (+ 361 Tkr). Överskottet återfinnes under köpta tjänster och personalkostnader. Larmmottagningen ger i första hand hjälp till personer i ordinärt boende. Brålanda hemtjänst, som sorterar under entreprenaden, besvarar och åtgärdar larmen i kommundelen Brålanda.

Trygghetslarm	2002	2003	2004
Antal trygghetslarm (biståndsbeslut)	694	716	741
Antal externa larm under larmmottagningen 31/12	527	539	556
Antal åtgärder gjorda av larmmottagningen	10 994	13 124	12 868
Beräknad personalkostnad/åtgärd, kr	198	171	189

Dagverksamhet för dementa redovisar ett överskott på +105 Tkr (+216 Tkr). Insatsen är biståndsbedömd och är en viktig avlastning för anhöriga som vårdar sina dementa i hemmet.

Dagverksamhet för dementa	2002	2003	2004
Antal besök på daglig verksamhet för dementa	1 852	1 848	3 682
- Söderhörnan	838	872	996
- Oasen	800	738	882
- Frändefors	214	238	567
- Pionen			509
- Ekeliden			425
- Nordstans dagverksamheter			303
Personalkostnad per besök, kr	790	814	429

Rehabilitering redovisar ett överskott på +560 Tkr (-148 Tkr). Resultatet är främst en följd av restriktivitet vad gäller inköp av hjälpmedel. Rehabilitering är ett samlat begrepp för dagsjukvård, enklare tekniska hjälpmedel och kommunrehab. Kommunrehab har ett övergripande rehabiliteringsansvar för de personer som är inskrivna i kommunal hälso- och sjukvård och som bor på kommunens särskilda boendeformer. Kommunrehab's mål är att tillvarata vårdtagarnas rätt till kompetent och kvalificerad rehabilitering, vid rätt tillfälle och med rätt samverkan kring vårdtagaren.

Rehabilitering	2002	2003	2004
Antal inskrivna i dagrehab 31/12	-	68	74
Antal besök under året	1050	1 031	1 542
Antal inskrivna på kommunrehab under året	920	860	817
Antal behandlingstillfällen av kommunrehab's personal	8 775	7 358	8 078
Antal utlämnade hjälpmedel	3 568	3 949	4 264

Nyhaga redovisar ett överskott på +562 Tkr (+255 Tkr). Nyhaga är en eftervårdsavdelning med 14 platser och är ett led i en vårdkedja från länssjukvården till det egna boendet. Nyhaga skall i första hand nyttjas för utredning, rehabilitering och träning. Nyhaga har tidvis under året haft låg beläggning, vilket möjliggjort besparing på personalkostnader

Nyhaga	2002	2003	2004
Antal inskrivna under året	139	134	158
Antal vård dagar	3 458	3 631	3 772
Beläggning i %	63	67	74
Personalkostnad/vårddag, kr	2 023	2 198	2 061
Bruttokostnad/vårddag, kr	2 314	2 447	2 190

Anhörigbidrag redovisar ett överskott på +269 Tkr (+272 Tkr), vilket kan förklaras av att de medel som socialnämnden avsatt som närståendebidrag ej nyttjats i den omfattning som beräknats.

Anhörigbidrag	2002	2003	2004
Antal närståendebidrag	12	13	17

Utskrivningsklara redovisar ett underskott på -23 Tkr (+1 090 Tkr).

Utskrivningsklara	2002	2003	2004
Antal patienter – somatik/geriatrik	1 216	1 211	1 243
Antal vård dagar – somatik/geriatrik	133	93	182
Kostnad per vård dag, kr	2 372	2 502	2 657

Förebyggande verksamhet redovisar ett resultatet +356 (+/- 0 Tkr). Överskottet återfinnes huvudsakligen på personalkostnader.

Dagverksamheter - förebyggande	2002	2003	2004
Antal besök	17 267	17 073	27 905
därav:			
Pionen	1 444	1 433	2 010
Solängen	4 164	3 690	3 609
Sommarhemsvägen	2 020	2 039	1 840
Ekeliden	2 881	2 806	2 452
Ringhem	2 239	1 769	2 484
Lunddala	3 889	2 590	3 043
Vipan	627	760	1 165
Kastanjen		228	840
Lindgården		1 758	4 094
Brålanda Väntjänst			5 638
Personalkostnad per besök, kr	126	150	
Antal besök av personer med biståndsbedömning	725	3 253	1 756

Entreprenaden redovisar ett underskott på -1 621 Tkr (+5 301 Tkr). Grannskapsservice AB driver verksamheten i Brålanda kommun del på entreprenad från 1 februari 2002. Det kraftigt försämrade resultatet jämfört med föregående år beror dels på reducerad budget, dels på en ökning av antal utförda hemtjänsttimmar.

Entreprenad	2003	2004
Antal dagar i särskilt boende	20 554	20 527
Kostnad per dag	1 078	1 101
Antal utförda timmar i hemtjänst	37 837	45 593
Kostnad per timme	274	280

OMSORG OM FUNKTIONSHINDRADE

Årets verksamhet

Lagstiftning och grundläggande värderingar

Kommuninvånare med omfattande funktionshinder saknar ofta mycket av det som är självklart för andra att ha. Både socialtjänstlagen (SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL) gäller självfallet personer med stora funktionshinder oavsett ålder. Insatserna från socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen räcker dock inte till för att skapa levnadsförhållanden som är jämförbara med andra människors. Därför kom reformen LSS och LASS 1994.

Lagen om stöd till vissa funktionshindrade (LSS) och lagen om assistansersättning (LASS) kännetecknas av en humanistisk människosyn. Ingen människa är mer värd än någon annan. En ovillkorlig rätt till respekt för människovärdet förändras inte av någon funktionsnedsättning. Valfrihet och integritet är två viktiga begrepp som är sammanlänkande med varandra. LSS ger en ökad valfrihet för den enskilde genom de olika insatser som han eller hon kan erhålla. Målet för insatserna enligt LSS och LASS som lagstiftning är att främja människors jämlikhet i levnadsvillkor och fulla delaktighet i samhällslivet. Den som tillhör LSS personkrets kan naturligtvis även ha rätt till bistånd och andra insatser enligt annan lagstiftning, exempelvis socialtjänstlagen. LSS kan därför ses som en kompletterande lagstiftning, som träder in när annan lagstiftning inte räcker till för att garantera den funktionshindrade goda levnadsvillkor.

Avdelningen omsorg om funktionshindrade ansvarar för att insatserna ges utifrån lagstiftningarnas intentioner och beslut om insatser. Det finns ett gemensamt synsätt som präglar all verkställighet vad gäller enskildas rätt till insatser.

Under året har avdelningen omsorg om funktionshindrade arbetat genomgående utefter de politiska mål som skall präglade verksamheterna.

"Den enskilde skall ha inflytande över sitt liv"

Bl a har ett arbete med att genomföra utbildningsinsatser för all personal i temat bemötande genomförts. Likaså har ett arbete gjorts för att förtydliga kunskapen om insatsen "Individuell plan LSS".

Genom kontinuerliga träffar med brukarorganisationer har avdelningen säkerställt deras medverkan i det förändringsarbete som pågått under året.

Korttidsenheterna Aspen och Stora korttids som ligger på Mariedalsområdet har genomgått en förändring, då de renodlats som korttidsenheter. Avtalet med regionen för korttidsplaceringar på Brunbo är sedan årsskiftet 2004/2005 uppsagt. Under året har "Helgkorttids" flyttat till nya lokaler i området Niklasberg. Avdelningen omsorg om funktionshindrade har också tagit över driftansvaret för samtliga familjehem och kontaktfamiljer från biståndsenheten.

Insatser för målgruppen psykiskt funktionshindrade

Verksamheten *hemtjänst* för målgruppen allvarligt psykiskt funktionshindrade omfattar insatser hos 40 personer. Under året har avdelningen fortsatt sitt arbete med införandet av ett tydliggörande arbetssätt vad gäller ansvarsgränser mot regionens öppenvård samt primärvård.

Genom en tydlig biståndsbedömning och dokumentation i individärendena är det nu lättare att klargöra vad som är socialtjänst och hälso- och sjukvårdsinsatser. Dessutom har avsikten varit att stärka den enskildes rättigheter genom att noggrant föra en dokumentation över verkställda insatser. Det finns dock mycket kvar att göra vad gäller definition av verksamhetens uppbyggnad i kompetens hos personal i relation till den målgrupp av brukare de skall arbeta med. Arbetet kommer att fortsätta under 2005.

Under året har Klippans boende, Skeppets boende och Ankarets boende och boendestöd lagts ner. Istället har ett nytt boende Sjöbodsvägens servicelägenheter öppnats. Nu har förvaltningen 24 lägenheter inom verksamheten särskilt boende för målgruppen allvarligt psykiskt funktionshindrade. Bakgrunden till förändringen var att en del av de tidigare enheterna inte höll den standard som är föreskriven enligt gällande lagstiftning.

Personlig assistans

Avdelningen omsorg om funktionshindrade är en stor leverantör av tjänster i form av *personlig assistans* LSS/LASS. Idag omfattas verksamheten av 55 brukare, som får assistans i omfattningen 18 024 timmar per månad. Under 2004 har arbetet med införandet av det nya driftskonceptet fortsatt, d v s att ytterligare arbetsplatser arbetar med alternativa arbetstidsmodeller i form av årsarbetstid. Ett tjänstetänkande präglar nu avdelningen och vi arbetar med att leverera personlig assistans till de brukare som väljer oss som leverantör genom reglering av ett avtal om tjänst. Ekonomin styrs av intäkter från försäkringskassan i form av assistansersättning för utförda assistanstimmar samt av socialnämnden budgeterade medel för den del av verksamheten som kommunen ansvarar för ekonomiskt. I Vänersborgs kommun finns det totalt 74 personer som har insatsen, d v s 55 som valt avdelningen omsorg om funktionshindrade som leverantör och 19 brukare som valt annan leverantör av assistansen. Dock har kommunen kostnadsansvaret för det första 20 timmarna per kalendervecka för samtliga 74 ärenden samt alla sjuklönekostnader för assistenterna.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Försäljning	3 505	3 289	3 205	-1
Avgifter och ersättningar	36 610	37 227	33 801	+2 684
Bidrag	38 333	40 086	48 000	+1 410
Summa intäkter	78 448	80 602	85 006	+4 093
Personalkostnader	126 814	135 892	139 131	-2 617
Omkostnader	51 006	54 134	54 486	-414
Summa kostnader	177 820	190 026	193 617	-3 031
Kommunbidrag	88 710	97 043	109 673	
Årets resultat	-10 662	-12 381	+1 062	+1 062

Ekonomisk analys

(Siffror inom parentes avser 2003)

Omsorg om funktionshindrade redovisar ett överskott på +1 062 Tkr (-12 381 Tkr). Verksamheten har under år 2004 erhållit ett utjämningsbidrag på 8 070 Tkr som ett tillfälligt ramtillskott.

Inga ramtillskottet förutom kompensation för löneökningar har tilldelats avdelningen år 2004. Ett särskilt boende för barn har bedrivits inom befintlig ram.

Intäkterna redovisar ett överskott på +4 093 Tkr (-97 Tkr), till största delen beroende på erhållen ersättning från försäkringskassan för utförd LASS +1 854 Tkr samt ej budgeterad ersättning från Integrationsverket +856 Tkr.

Personalkostnader redovisar ett underskott på -2 617 Tkr (-7 699 Tkr). En stor del av underskottet finns inom verksamheten för LASS samt i boendet för barn som drivits utan budget. Under året har 282 Tkr (5 618 Tkr) betalats ut i övertidsersättning. 1 430 Tkr (1 606 Tkr) har under året betalats ut i sjuklön.

Omkostnaderna redovisar ett underskott på -414 Tkr (-4 584 Tkr). Kostnaden för de 20 första timmarna för LASS samt ersättning till privata utförare inom lagområdet redovisar ett överskott på +515 Tkr (-1 100 Tkr).

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Gemensamt	110	123	+12
Insatser enligt LSS-lagen	37 773	38 423	+1 909
Psykiatri	3 060	3 318	+294
Utskrivningsklara	0	0	0
Personlig assistent enligt LASS	39 532	43 118	+1 854
Stöd i boendet enligt SoL	127	24	+24
Summa intäkter	80 602	85 006	+4 093
Gemensamt	2 537	3 235	+663
Insatser enligt LSS-lagen	110 018	111 920	-2 158
Psykiatri	20 346	19 170	+906
Utskrivningsklara	45	0	0
Personlig assistent enligt LASS	56 980	59 287	-2 541
Stöd i boendet enligt SoL	100	5	-5
Tillfälligt statsbidrag	0	0	0
Summa kostnader	190 026	193 617	-3 135
Netto	109 424	108 611	+1 062

Ekonomisk analys

(Siffror inom parentes avser 2003)

Gemensamt för omsorg om funktionshindrade redovisar ett överskott på +675 Tkr (+884 Tkr). Verksamhetens kostnader är förknippade med hela programområdet. Överskottet för 2004 kan förklaras av vakanta tjänster. Insats personlig assistent enligt LSS-/LASS-lagen redovisar ett underskott på -734 Tkr (-5 578 Tkr). Vid slutet av året hade totalt 67 personer i Vänersborg insatsen, vilket är fyra personer färre än 2003. Personlig assistent LSS under 20 timmar redovisar ett underskott på -47 Tkr (-1 003 Tkr).

Personlig assistent LSS under 20 timmar	2002	2003	2004
Antal personer med beslut den 31/12	11	12	8
Antal beslutade timmar/månad per 31/12		699	722
Antal utförda timmar under året		10 178	5 050
Bruttokostnad per utförd timma		136	178

LASS (Lagen om assistansersättning) redovisar ett underskott på -687 Tkr (-4 475 Tkr). Det är försäkringskassan som beslutar om LASS. Kommunen svarar alltid ekonomiskt för de första 20 timmarna, medan försäkringskassan ersätter resterande utförda timmar, oavsett om det är kommunen som utför assistansen eller något företag som utför assistansen. Kommunen bekostar även sjuklöner samt tillfällig utökning av tid, oavsett vilken leverantör brukaren valt för utförandet av sin assistans. I december 2004 fanns det 19 personer som valt annan leverantör av assistans än kommunen.

LASS	2002	2003	2004
Antal personer med beslut den 31/12	62	61	66
Antal utförda timmar per år	193 939	190 848	207 624
Antal beslutade timmar/månad per den 31/12 (inkl. externa utförare)	-	19 053	23 403
Bruttokostnad per utförd timma	280	295	285
Ersättning från försäkringskassan	193	198	205

Ledsagning redovisar ett underskott på -24 Tkr (-98 Tkr). Verksamheten är ett led i strävan att underlätta för den enskilde att delta i aktiviteter.

Ledsagning LSS	2002	2003	2004
Antal personer med beslut om ledsagning den 31/12	96	75	84
Antal ärenden SOL i verkställighet 31/12		3	0
Antal ärenden LSS i verkställighet 31/12		63	67
Antal beviljade timmar SOL per månad den 31/12		9,5	0
Antal beviljade timmar LSS per månad 31/12		2 137	1 667

Avlösning LSS	2002	2003	2004
Antal personer med beslut om avlösning den 31/12	29	17	20
Antal ärenden i verkställighet den 31/12		9	15
Antal beviljade timmar per månad den 31/12		344	284
Ej verkställda LSS den 31/12			1

Kontaktpersoner/stödfamiljer redovisar ett överskott på +187 Tkr (-36 Tkr).

Kontaktpersoner	2002	2003	2004
Antal personer med beslut den 31/12 varje år	54	51	65

Familjehem redovisar ett underskott på -41 Tkr (+6 Tkr).

Stödfamilj/familjehem	2002	2003	2004
Antal personer med beslut den 31/12 varje år	8	8	6

Korttidsvistelse redovisar ett överskott på +1 584 Tkr (-499 Tkr). Idag har verksamheten ingen kö, samtliga beslut ligger i verkställighet. På Aspen har nya barn inskolats som har behov av omfattande stöd, därför har antalet belagda dygn minskat. Avdelningen köper också externa platser på Ågrenska för barn/ungdomar vilka tillhör personkrets 3, d v s har fysiska funktionshinder. Till årskiftet avslutades avtalet med Västra Götalandsregionen och enheten Brunbo. Ungdomarna som fick sitt korttidsbehov tillgodosett där är nu placerade på Korttids och Helgkorttids. En del lägvistelser på sommaren 2004 har också beställts för att klara av att verkställa de nya utökade besluten om korttidsvistelse under sommaren. Under året har kommunen "sålt" tre platser till andra kommuner och "köpt" fem platser, varav två från annan kommun och tre från privat vårdgivare.

Korttidsvistelse	2002	2003	2004	
			Nyttjade dygn	Möjliga dygn
Antal platser inom korttidsvistelse	9			
Antal beviljade dygn per månad per den 31/12		380		479
Antal personer med beslut om korttidsplats	68	60		68
Antal externa placeringar dygn			133	160
Antal besök dygnsvistelse under året	2 751	3 432		
Antal besök dygnsvistelse på Helgkorttids	629		667	706
Antal besök dygnsvistelse på Aspen			1 177	1 462
Antal besök på Korttids Mariedal			1 588	2 186
Antal "inskrivna" på Helgkorttids	16			
Personalkostnad per besök	2 763	3 196		3 497
Personalkostnad per besök på Korttidshemmet Klippan	3 277	2 887		3 032
Personalkostnad per besök på Aspen		2 387		4 115
Personalkostnad per besök på Korttids Mariedal		2 477		2 704
Snittkostnad per extern placering		4 242		3 615

Korttidstillsyn redovisar ett överskott på +100 Tkr (-49 Tkr). Verksamheten vänder sig till ungdomar mellan 13 och 21 år och avser korttidstillsyn i anslutning till skolan och under skollov. Förvaltningen säljer en plats.

Förlängd skolbarnsomsorg (FSO) – Korttidstillsyn LSS	2002	2003	2004
Antal barn/ungdomar med beslut	26	25	26
Antal besök barn/ungdomar snitt/dag vardag under terminstid		10,5	8,16
Antal besök under året	2 297		
Personalkostnad/besök	510		
Snittkostnad per placering/år		68 909	61 846

Boende med särskilt stöd redovisar ett underskott på -1 852 Tkr (-5 618 Tkr). Ett särskilt boende för barn på Marierovägen har bedrivits inom befintlig ram. Boendet på Bangatan har ej behövt utnyttja ett tillfälligt anslag för personalförstärkning fullt ut.

Fakta – boende med särskilt stöd enligt LSS	2002	2003	2004			
			Lä- gen- heter	Bru- kare	Lä- gen- heter	Bru- kare
Antal platser den 31/12	95					
Antal brukare den 31/12	87	93			93	
Serviceboende Östra vägen	11		9	9+1		9 9+1
Serviceboende Flanaden 104	6		6	6		6 6
Serviceboende Bangatan	8		8	8+2		9 9+1
Grb LSS Kastanjevägen 32-34	5		5	5+1		5 5+1
Grb LSS Flottningsgatan 20	6		6	6		6 5
Grb LSS Tagelgatan 1	6		6	5		6 6
Grb LSS Tagelgatan 2	6		6	6		6 6
Grb LSS Forbondegatan 33	6		6	6		6 6
Grb LSS Ankargatan 2	6		6	6		6 6
Grb LSS Ankargatan 4	6		2	2		2 2
Grb LSS Tegelbruksvägen 230	6		6	6		6 6
Grb LSS Gustav Högbergs väg 6	5		5	5		5 5
Grb LSS Snödroppsvägen 4, Vargön	6		6	6		6 6
Grb Snödroppsvägen 6, Vargön	6		6	6		6 5
Grb Rapsvägen, Brålanda	6		6	6		6 6
Sk boende för barn Marierovägen				1		2
Personalkostnad/brukare och dag, kr	1 222	1 355			1 439	
Bruttokostnad/brukare och dag, kr (exkl. köp)	1 412	1 975			1 994	
Köpt vård 31 december	24	24			24	
Genomsnittlig dagskostnad, kr	1 355	1 364			1436	
Såld vård 31 december	40	38			36	
Genomsnittlig dagskostnad, kr	1 430	1 517			1657	

Daglig verksamhet redovisar ett underskott på -156 Tkr (-328 Tkr). Omstrukturering av verksamheten har medfört ett positivare resultat.

Dagverksamhet LSS	2002	2003	2004			
			Bru- kare	Besök	Bru- kare	Besök
Antal besök på daglig verksamhet enligt LSS	17 588	18 063			17 533	
Antal uppgivna platser	87	96			88	
Antal brukare och besök under året per enhet:						
Daggdroppen			5	1 109	5	1 136
Fantasia			7	1 236	7	
Solstugan			4	844	3	
Kulturverkstaden			8	1 632	9	
Flexen			7	1 268	8	
Barkskeppet			6	1 159	6	
Onsjö			31	6 082	24	
Fixarna			4	881	4	
Lyckan			6	950	8	
Hunddagis			7	1 131	8	
Tärnan (upphört 2004)			4	721	-	
Hörnan			6	913	5	
Extern placering			1	137		
Boendestöd						1
Personalkostnad/besök, kr	536	550			587	
Bruttokostnad/besök (exkl. köp)	837	797			822	
Köpt daglig verksamhet den 31/12	22	20			20	
Genomsnittlig dagkostnad vid köp, kr	401	433			459	
Såld daglig verksamhet den 31/12	36	36			34	
Genomsnittlig dagkostnad vid försäljning, kr	540	574			608	

Gruppboende för personer med psykiska funktionshinder redovisar ett överskott på +2 177 Tkr (-322 Tkr). Verksamheten har under året omstrukturerats i samband med att tre enheter flyttat till ett boende på Sjöbodsvägen i Vänersborg. På enheterna Sjöbodsvägen och Bryggan bor brukare både på beslut enligt SoL och LSS.

Gruppboende för personer med psykiska funktionshinder	2002	2003	2004			
			Lä- gen- heter	Bru- kare	Lä- gen- heter	Bru- kare
Antal platser den 31/12	30					
Antal brukare den 31/12	26		23	30		
Klippan (upphört 2005-06)	7		6	5+3		
Ankaret (upphört 2005-06)	8		3	3+5		
Bryggan	12		12	12	12	11
Skeppet (upphört 2005-06)	3		3	2		
Sjöbodsvägen					12	11
Personalkostnad/plats och dag, kr	1 151	1 182			1 239	
Bruttokostnad/plats och dag (exkl. köp/sälj)	1 390	1 509			1 681	
Köpt vård den 31/12	4	3			2	
Genomsnittlig dagskostnad, kr	769	699			874	
Såld vård den 31 december	3	3			3	
Genomsnittlig dagskostnad, kr	741	783			829	

Daglig verksamhet för personer med psykiska funktionshinder redovisar ett underskott på -104 Tkr (+125 Tkr). Inom verksamheten finns idag två aktivitetshus: Fisketorget och Östergatan 11.

Aktivitetsverksamhet – psykiatri	2002	2003	2004
<i>Antal besök</i> på daglig verksamhet inom psykiatri:	7 180	6 841	6 435
- Östergatan		3 508	3 085
- Fisketorget		3 333	3 350
<i>Antal brukare:</i>		63	61
- Östergatan 11		33	31
- Fisketorget		30	30
Personalkostnad/besök, kr	239	194	237
Bruttokostnad/besök, kr	318	254	298

Stöd i boendet för psykiskt funktionshindrade redovisar ett underskott på -873 Tkr (+201 Tkr). Verksamheten har varit i förändring under året. Då boendeenheterna Skeppet, Klippan, Ankaret lades ner, flyttade också Hemtjänstgruppen till nya lokaler på Sjöbodsvägen. Underskottet som finns 2004 beror på att omstruktureringsdelar låg kvar på verksamheten under året - hyra , personalkostnader mm.

Boendestöd – psykiatri	2002	2003	2004
Skeppet, antal personer med "hemtjänst" 31/12 (upphört 0406)	23	23	
Ankaret, antal personer med "hemtjänst" per den 31/12	10	17	
Sjöbodsvägens stödteam, antal personer med "hemtjänst" den 31/12			44
Skeppet, antal beviljade timmar/månad per 31/12 (upphört 0406)		109,5	
Ankaret, antal beviljade timmar/månad per 31/12 (upphört 0406)		73,25	
Sjöbodsvägens stödteam, antal beviljade timmar/mån per 31/12			811
Skeppet, antal besök u året på o utanför Skeppet (upphört 0406)	7 299	3 252	
Ankaret, antal besök u året på o utanför Ankaret (upphört 0406)	2 710	2 928	
Sjöbodsvägens stödteam/Skeppet/Ankaret antal besök under året			8 598
Antal personer med psykiatrisk hemsjukvård per den 31/12:			
Skeppet (upphört 0406)		10	
Ankaret (upphört 0406)		4	
Bryggan		1	
Klippan (upphört 0406)		3	
Sjöbodsvägens stödteam			11

Utskrivningsklara redovisar ett överskott på +104 Tkr (+59 Tkr). Kommunen har inte haft några betaldagar till länssjukvården under 2004.

Stöd i boendet enligt SoL redovisar ett överskott på +19 Tkr (-26.Tkr). Verksamheten kan beskrivas som hemtjänst för personer som har psykiska funktionshinder.

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORGEN

Årets verksamhet

Individ- och familjeomsorgens verksamhet baseras på lagstiftningarnas krav på kommunerna och ett långt gången ansvar gentemot enskilda. Text innehåller socialtjänstlagen (SoL), lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) och föräldrabalken (FB) särskilda regler till skydd för underåriga och missbrukare.

Individ- och familjeomsorgens huvudfunktion är att vara samhällets yttersta skyddsnät. Detta skyddsnät skall fungera som en garanti, när människor i svåra situationer behöver hjälp, men saknar andra möjligheter. Den viktigaste funktionen är att främst garantera de mest utsatta människornas behov av rättigheter till skälig levnadsnivå. Individ- och familjeomsorgen skall, med reservation för domstolsutslag, vara det yttersta skyddsnätet utan att överta enskildas eller andra samhällsfunktioners ansvar. Individ- och familjeomsorgen skall, utifrån sin sociala kompetens i samråd med andra kommunala verksamheter samt föreningar och sammanslutningar, verka för att i samordning och samplanering arbeta med förebyggande insatser utifrån tillgänglig personal och avsatta budgetmedel.

Individ- och familjeomsorgens målgrupper enligt socialnämnden är

- barn och ungdomar som riskerar att utvecklas ogynnsamt,
- enskilda som är i behov av bistånd, för sin försörjning och sin livsföring i övrigt, om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt,
- grupper och enskilda som på grund av missbruk av beroendeframkallande medel behöver informeras eller hjälpas för att bryta missbruket,
- flyktingar som enligt kommunfullmäktiges avtal med Integrationsverket mottas i Vänersborg.

Samarbete

Samarbetet med barn- och ungdomsförvaltningen har under 2004 fortsatt att utvecklas. En gemensam arbetsgrupp har tagit fram en rutin för anmälningsförfarande "VAD GÖR VI inom skola, barnomsorg & socialtjänst om vi misstänker att ett barn far illa?". En gemensam arbetsgrupp har arbetat fram ett förslag kring samverkan förskola/skola och socialtjänst med inriktning på föräldrastöd och konsultation till lärare. Ett projekt har startat januari 2005, där två socialsekreterare på ungdomsgruppen deltar med totalt 40 procents arbetstid.

Projektområde är Mariedal med Tärnanskolan som bas.

Samarbetet kring Resursskolan Vita Villan f d Heldagsskolan har fördjupats kring antagningsförfarandet. Skolan har sommaren 2004 flyttat verksamheten från två lokaler till en gemensam i Vita Villan i anslutning till Trenovaområdet.

Samarbete kring förverkligande av en familjecentral har fortsatt under året med deltagande från barn- och ungdomsförvaltningen, hälso- och sjukvården och folkhälsosamordnaren. Verksamheten skall vara igång i januari 2005 med 0,5 socialsekreterare från individ- och familjeomsorgen.

En samarbetsrutin för barn- och ungdomsförvaltningen, särskolan och gymnasieskolan vid placering av barn och unga i annan kommun har arbetats fram under året.

Samarbetet med barnpsykiatriska mottagningen har fortsatt med dels regelbundna konsultationsmöten mellan BUP och familjesektionen och dels samarbetsträffar två gånger per termin.

Öppenvårdsverksamheten Plantaget har under året fortsatt att ha ett nära samarbete med polisen och med barn- och ungdomsförvaltningens verksamheter. Samarbetet med skolan har bl a inneburit medverkan vid dels gemensamma föräldra- och personalträffar samt dels tre ungdomsgrupper vid tre olika skolor.

Individ- och familjeomsorgen medverkar i ungdomsmottagningen via delfinansiering av kuratorstjänst.

Framtagning av underlag till ett samverkansavtal med vuxenpsykiatri har påbörjats under året. Här deltar representant från vuxensektionen. Ett annat avtal omfattar Holmängen, där utökning av budgetram skett till 2004.

Samarbete kring kvinnofridsfrågor sker via en kvinnofridsgrupp med representanter från hälso- och sjukvård, kriminalvård, polis, brottsofferjouren, hälsopolitiska rådet och socialtjänsten. Gruppen träffas två gånger per termin och har under året ordnat en heldag för berörda personalgrupper om hedersrelaterat våld samt en föreläsning om kvinnovåld i samband med kommunfullmäktiges sammanträde i november.

Trollhättans stads familjerådgivare har, via tjänsteköp, ansvarat för viss del av rådgivningen för Vänersborgs kommun p g a ordinarie familjerådgivares långtidssjukskrivning.

Samarbetet med Trollhättans stad har under året utökats till att omfatta avtal från mars månad om råd och stöd från Kriscentrum för kvinnor utsatta för våld.

Avtal om samarbete har under året träffats om ett MST-team, dels med Gryning Vård AB och dels med Trollhättan stad och Lidköpings kommun. Verksamheten startar mars 2005.

Verksamhet

Antalet familjer i familjebehandling har successivt ökat under året från sju i januari till 21 i december. Två barngrupper för barn till föräldrar med missbruksproblem har träffats under hösten. Under året har ytterligare sju personal gått utbildningen "Kaktus" för att kunna leda barngrupper. Två socialsekreterare har gått Rädda Barnens utbildning "Trappan" för samtal med barn i våldsmiljöer. Två på Plantaget har fått utbildning som nätverksledare för att kunna organisera och leda nätverksmöten.

Boende för missbrukare på Marierovägen startade först i december p g a oklarheter kring hyresavtalet. Personalen i det mobila teamet kopplat till boendet började sista veckan i november.

Antalet mottagna flyktingar uppgick till 59 personer.

Antalet hushåll som erhöll försörjningsstöd ökade mellan 2003 och 2004 med 32 eller 5,3 procent. Av 600 aktuella bidragshushåll var knappt hälften (49 %) ungdomshushåll under 25 år. I slutet av året påbörjades ett konsultuppdrag med uppgift att göra en översyn av socialbidragskostnaderna med analys och förslag till åtgärder. Rapporten kommer att redovisas i mars 2005.

För vuxna missbrukare har antalet personer med LVM-vård ökat från fyra till nio medan antalet personer, som erhållit vård frivilligt ökat med 13 eller 35 procent (från 24 till 37).

Det totala antalet vårddygn har ökat med 1 984 vilket motsvarar 5,4 årsplatser eller en ökning med 36 procent.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
Försäljning	20	20	25	+25
Avgifter och ersättningar	945	1 593	3 694	+2 863
Bidrag	18 202	15 974	14 492	+2 850
Summa intäkter	19 167	17 587	18 221	+5 738
Personalkostnader	24 663	26 468	29 200	+3 246
Omkostnader	63 827	65 654	70 443	-22 281
Summa kostnader	88 490	92 122	99 643	-19 037
Kommunbidrag	58 591	62 391	68 123	
Årets resultat	-10 732	- 10 732	-13 299	-13 299

Ekonomisk analys

(Siffror inom parentes avser (2003))

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett underskott på -13 299 Tkr (-12 145 Tkr), vilket är en budgetavvikelse på 19,5 % (19,4 %). Verksamheten har mellan åren 2003 och 2004 erhållit ett ramtillskott på 5 Mkr.

Verksamhetens intäkter redovisar ett överskott +5 738 Tkr (+2 186 Tkr). Förklaringen till avvikelsen är framförallt högre intäkter för vård på institution p g a fler vård dygn än budgeterat samt intäkter i form av statsbidrag för flyktingar p g a ett större flyktingmottagande än planerat.

Verksamhetens personalkostnader redovisar ett överskott på +3 246 Tkr (+1 040 Tkr). Anledningen är främst den försenade starten av missbruksboendet på Marierovägen.

Verksamhetens omkostnader redovisar ett underskott på -22 281 Tkr (-15 371 Tkr). Den största avvikelsen redovisas för kostnader för köp av institutionsplatser, familjehemsvård samt försörjningsstöd.

Vänersborgs kommun har under ett antal år haft låga kostnader för individ- och familjeomsorgen i jämförelse med andra kommuner. Samtliga grannkommuner har en högre kostnad per invånare liksom snittkommunen i Sverige och snittkommunen i Västra Götaland. Uppgifterna är hämtade från boken "Vad kostar verksamheten i Din kommun; Bokslut 2003" utgiven av Svenska Kommunförbundet och Statistiska centralbyrån.

Kostnad för individ- och familjeomsorg per invånare, kr*	2001	2002	2003
Vänersborgs kommun	1 827	2 107	2 277
Trollhättans kommun	2 867	2 889	3 200
Uddevalla kommun	2 587	2 596	2 769
Lysekils kommun	2 088	2 183	2 555
Genomsnitt i Västra Götaland	2 028	2 143	2 308
Genomsnitt i riket för kommuner mellan 30' - 50' invånare	2 159	2 282	2 416

* uppgifterna hämtade ur "Vad kostar verksamheten i Din kommun"

Årets verksamhet - individ- och familjeomsorgen

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget-differens 2004
Gemensamt	5	0	0
Barn- och ungdomsvård	2 324	4 750	+3 824
Familjerätt	0	0	0
Vuxenvård	904	1 036	+342
Ekonomiskt bistånd	2 222	1 824	+524
Övrig verksamhet	134	280	+35
Flyktingmottagande	11 998	10 330	+1 012
Summa intäkter	17 587	18 220	+5 737
Gemensamt	6 079	5 894	+600
Barn- och ungdomsvård	45 764	45 938	-15 605
Familjerätt	1 570	1 496	+304
Vuxenverksamhet	10 047	15 058	+291
Ekonomiskt bistånd	18 311	22 454	-5 811
Övrig verksamhet	284	432	+50
Flyktingmottagande	10 068	8 370	+1 135
Summa kostnader	92 123	99 642	-19 035
Netto	74 536	81 422	-13 299

Ekonomisk analys

(Siffror inom parentes avser 2003)

Gemensam verksamhet redovisar ett överskott på +600 Tkr (+281Tkr). Under verksamheten bokförs kostnader och intäkter som är gemensamma för hela individ- och familjeomsorgen.

Barn- och ungdomsvård redovisar ett underskott på -11 780 Tkr (-14 152 Tkr). Verksamheten arbetar med barn och ungdomar mellan 0 och 21 år samt deras föräldrar utifrån lagområdena SoL, LVU och LVM.

Den största avvikelsen är inom institutionsvård för barn och ungdom, där underskottet är -9 853 Tkr varav -6 512 Tkr för HVB och -3 341 Tkr för familjehem.

Strukturerade öppenvårdsinsatser redovisar ett underskott på -1 191 Tkr (-406 Tkr), där avvikelsen är -1 000 Tkr för heldagsskolan.

Familjerätt/familjerådgivning redovisar ett överskott på +302 Tkr (+164 Tkr), vilket förklaras av långtids-sjukskrivning under året, där viss del av arbetstid ersatts via separat avtal med Trollhättans stad.

Vuxenverksamheten redovisar ett överskott på +633 Tkr (+401 Tkr). Detta beror på den försenade starten av Marierovägens missbruksboende. Kostnaderna för vård på institution för vuxna med missbruksproblem har ökat kraftigt under 2004 och redovisar ett underskott på -4 275 Tkr. Vuxensektionen redovisar ett underskott på -493 Tkr (+250 Tkr), vilket förklaras av att sektionen haft 1,0 årsarbetare mer än budgeterat. Vuxenvård öppenvårdsinsatser redovisar däremot ett överskott på +902 Tkr, vilket främst beror på att basenheten haft lägre bemanning än budgeterat.

Ekonomiskt bistånd redovisar ett underskott på -5 287 Tkr (-1 004 Tkr). Verksamheten handlägger i huvudsak försörjningsstöd, men arbetar också med service i form av förmedling av enskildas egna medel.

Försörjningsstöd redovisar ett underskott på -5 194 Tkr (-486 Tkr). Orsaken till detta är fler och dyrare bidragshushåll. Enskilda stora kostnader man kan se är dock ett stort antal sökande med omfattande tandvårdsbehov, många ungdomshushåll samt stora hushåll bestående av personer med invandrarbakgrund och fördyrade kostnader i samband med beviljande av andrahandskontrakt.

Flyktingmottagningen redovisar ett överskott på +2 147 Tkr (+1 607 Tkr), vilket dels beror på mer intäkter än budgeterat för fler mottagna flyktingar än planerat, dels lägre personalkostnader på grund av reducering av en handläggartjänst.

Barn- och ungdomsvård - HVB	2002	2003	2004
Antal placerade barn 31 december	22	28	17
Antal placerade barn totalt under året	40	45	43
Antal vård dagar totalt under året	8 373	8 727	7 768
Genomsnittlig kostnad/vård dag för Sol - Ungdom	3 061	2 566	2 645
Genomsnittlig kostnad/vård dag för LVU – Ungdom	2 717	3 002	2 865
Genomsnittlig kostnad/vård dag för Sol – Barn	2 631	1 572	2 177
Antal ärenden till länsrätt/kammarrätt	25	28	33

Institutionsvård för barn- och ungdom redovisar ett underskott på - 6 512 Tkr (-11 410 Tkr). Antalet vård dygn för barn och unga har minskat med 959 eller 2,6 årsplatser. Cirka hälften av denna minskning försvinner när man även räknar föräldradygn, som ökat med 402.

Barn- och ungdomsvård – familjehem	2002	2003	2004
Antal barn/ungdomar placerade i familjehem per 31/12	30	34	36
Antal vård dagar under året	10 430	11 817	13 141
Genomsnittlig dagskostnad för placering i familjehem	556	570	591

Familjehemsvård redovisar ett underskott på -3 341 Tkr. Vård i familjehem har ökat med 3,6 årsplatser jämfört med tidigare år, vilket motsvarar ökningen mellan 2002 till 2003. Ökningen ligger i linje med lagstiftning och politiska mål.

Barn- och ungdomsvård – öppenvårdsinsatser	2002	2003	2004
Antal barn /ungdomar med stöd av kontaktperson	26	36	29
Antal barn/ungdomar med stöd av kontaktfamilj	52	65	62
Antal ungdomar med Plantaget som insats	25	36	44

Strukturerade öppenvårdsinsatser redovisar ett underskott på -1 191 Tkr (406 Tkr), där avvikelserna är 1 000 Tkr för heldagsskolan. Antal barn/ungdomar med stöd av kontaktperson har minskat, medan antalet ungdomar med Plantaget som insats ökat.

Familjerätt/familjerådgivning	2002	2003	2004
Avtal avseende vård, boende, umgänge	12	21	14
Antal besökande personer på familjerådgivningen	199	190	168
Antal genomförda samtal på familjerådgivningen	330	385	323

Familjerätt/familjerådgivning redovisar ett överskott på +302 Tkr (+164 Tkr), vilket beror på lägre personalkostnader än budgeterat på en långtidssjukskrivning. Verksamheten skall verkställa de uppgifter som lagstiftarna ställer kring faderskap, vårdnad, boende och umgänge, medgivande för mottagande av utländska barn för adoption. Verksamheten skall också ge råd till allmänheten och samverka med myndigheter i familjerättsliga frågor. Familjerättens medverkan vid avtal varierar mellan åren. En minskning av antalet besökande förklaras av långtidssjukskrivning under året, där viss del ersatts via separat avtal med Trollhättan.

Vuxenvård – institutionsplaceringar	2002	2003	2004
Antal placeringar under året	37	31	50
Därav LVM	10	4	9
Antal vård dagar totalt under året	3 526	3 483	5 467
Därav LVM	1 257	431	1 164
Genomsnittlig dygnskostnad för placering enligt SoL	1 286	1 221	1310
Genomsnittlig dygnskostnad för placering enligt LVM	2 224	2 251	2596
Överklagan till läns-/kammarrätt totalt inom verksamheten	8	7	14

Vuxenverksamheten redovisar ett överskott på +633 Tkr (+401 Tkr), vilket beror på den försenade starten av Marierovägens missbruksboende. Kostnaderna för vård på institution för vuxna med missbruksproblem har ökat kraftigt under 2004 och redovisar ett underskott på - 4 275 Tkr. Vuxensektionen redovisar ett underskott på -493 Tkr (+250 Tkr), vilket förklaras av att sektionen haft 1,0 årsarbetare mer än budget. Vård på institution för vuxna med missbruksproblem har ökat kraftigt både avseende frivillig vård och LVM. 37 personer. 13 personer fler än 2003 erhöll vård efter egen ansökan. Personer aktuella för LVM ökade från 4 till 9.

Vuxenvård - Härberget	2002	2003	2004
Antal personer som bott på Härberget under året	11	7	10

Härberget är ett tillfälligt boende för bostadslösa.

Vuxenvård – öppenvårdsinsatser	2002	2003	2004
Antal personer med stöd av kontaktperson	3	2	2
Antal personer med stöd av kontaktfamilj	1	1	1
Antal besök på Basenheten	2774	3 486	3 589
Personalkostnad per besök på Basenheten	597	378	235

Vuxenvård öppenvårdsinsatser redovisar ett överskott på + 902 Tkr, vilket beror på att basenheten haft lägre bemanning än budget.

Vuxenvård – Institutionsplaceringar icke missbruk	2002	2003	2004
Antal placerade föräldrar under året	5	6	12
Antal vård dagar för föräldrar under året	190	450	952

Såväl antal föräldrar som vård dygn har fördubblats jämfört med föregående år.

Ekonomiskt bistånd	2002	2003	2004
Antal pågående ärenden 31 december	456	464	494
Antal bidragshushåll, totalt	539	568	600
Antal bidragsmånader/hushåll	4,7	4,5	5,22
Belopp i kr per bidragsmånad	5 069	5 255	5 553
Antal personer med förmedlade medel	175	200	174
Antal överklagande hos länsrätten/kammarrätt	37	45	46
därav ändrade beslut	1	3	4

Ekonomiskt bistånd redovisar ett underskott på -5 287 Tkr (-1 004 Tkr). Verksamheten handlägger i huvudsak försörjningsstöd, men arbetar också med service i form av förmedling av enskildas egna medel.

Antalet bidragshushåll har ökat till 600 från 568 år 2003. Hushållen är dyrare och större än föregående år. Enskilda stora kostnader är ett stort antal sökande med omfattande tandvårdsbehov, många ungdomshushåll samt stora hushåll bestående av personer med invandrarbakgrund och fördyrade kostnader i samband med beviljande av andrahandskontrakt. Tolkkostnaderna har minskat något mot föregående år, då man i större utsträckning övergått till att använda telefontolk istället för kontakttolk.

Flyktingsektionen	2002	2003	2004
Mottagna flyktingar	98	62	60
därav vuxna (över 16 år)	51	30	38
därav barn (under 16 år)	47	32	22
Antal självförsörjande vid introduktionstidens slut, %	53	40	49
Antal vuxna med introduktionsersättning den 31/12	90	76	67

Flyktingsektionen redovisar ett överskott på +2 147 Tkr (+1 607), vilket dels beror på mer intäkter än budgeterat för fler mottagna flyktingar än planerat, dels lägre personalkostnader på grund av reducering av en handläggartjänst. Antal mottagna var i nivå med 2003 trots svårigheter att ordna boende. Andelen självförsörjande har ökat från 40 till 49 procent medan antalet vuxna i introduktion minskat betydligt.

INVESTERINGAR

Tkr	Inv.plan 2004	Årets Resultat	Budget- differens
Nämnd/förvaltning gemensamt	3 819	116	+3 703
Vård och omsorg	2 050	1 416	+634
Omsorg om funktionshindrade	500	177	+323
Individ- och familjeomsorg	250	194	+56
Summa	6 619	1 903	+4 716

Socialnämnden erhöll 3,500 Tkr i investeringsram för 2004 samt en resultatregleringspost på 3 119 Tkr från 2003. Under 2004 har investeringsmedel använts för fortsatt införande av datasystemet ProCapita HSL enligt plan. Nödvändiga investeringar har gjorts i samband med flytt och nystart av enheter. Totalt investerade nämnden 1 903 Tkr under 2004.

Det har under året varit mycket restriktivt med inköp av kapitalvaror p g a extraordinära åtgärder med anledning av kommunens ekonomiska situation.

BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN

Ordförande: S Anders Larsson (s)
 Vice ordförande: Andreas Vänerlov (kd)
 Barn- och ungdomschef: Ulla-Carin Olsson

ORDFÖRÄNDENS KOMMENTAR

Barn- och ungdomsnämnden sjösatte en budget som var underbalanserad med i storleksordningen tio miljoner kronor. I annat fall hade inte Vänersborgs kommun fått full utdelning av de s k "Wärnersson-pengarna". Nämnden är övertygad om att vuxentätheten är den viktigaste faktorn för att kunna erbjuda barn och ungdomar en bra skola.

Lokalfrågor och då främst Huvudnässkolans framtid har lett till omfattande debatt under det gångna året. Dessvärre har inga beslut tagits i den frågan.

Samverkan mellan primärvården, socialnämnden och barn- och ungdomsnämnden har lett till att Sirius byggs om för att inrymma en familjecentral. Samverkan mellan flera olika huvudmän kan utveckla ingående verksamheter till stor nytta för barnfamiljerna i Vänersborg. Socialnämnden och barn- och ungdomsnämnden söker i mycket positiv anda efter lösningar som kan stötta de barn och ungdomar som behöver mer stöd än vad föräldrarna eller verksamheterna kan erbjuda.

Istadion har förvandlats till en året runt-anläggning med hjälp av konstgräs. En rejäl investering åt fotbollsspelande tjejer och killar i Vänersborg. Fritidsgården i kvarteret Haren öppnades och en efterlängtat mötesplats är igång. Viktigt att notera är också vårt deltagande i arbetet med kommunens drogpolitiska handlingsprogram.

Alla delar av nämndens verksamheter har bidragit till att vi kan presentera ett positivt resultat både verksamhetsmässigt och ekonomiskt. Stort T A C K till all berörd personal inom barn- och ungdomsförvaltningen.

S Anders Larsson
 Ordförande

ÅRETS RESULTAT

Resultaträkning	Utfall	Utfall	Utfall	Budgetdiff
Mkr	2002	2003	2004	2004
Försäljning	8,2	6,4	6,9	-2,2
Avgifter & ersättningar	25,4	26,7	27,0	+6,1
Bidrag	34,1	4,7	4,1	-0,3
Övriga intäkter	4,7	31,9	36,3	+2,7
Summa intäkter	72,4	69,7	74,3	+6,3
Personalkostnader	340,0	357,8	361,0	-8,9
Omkostnader	201,6	187,8	188,5	+10,1
Kapitalkostnader	10,0	9,4	8,7	+1,3
Summa kostnader	551,6	555,0	558,2	+2,5
Nettokostnader	479,2	485,3	483,9	+8,8

Barn- och ungdomsförvaltningen redovisar ett överskott med +8,8 Mkr.

Intäkterna ger ett överskott med +6,3 Mkr på grund av ökade interkommunala ersättningar, barnomsorgsavgifter och assistenter för elever från andra kommuner. Handledaravvoden, lönebidrag, bidrag från Migrationsverket, hyresintäkter avseende skollokaler och projektmedel av olika slag är inte budgeterade. Inom arena och fritid är uthyrningen lägre än förväntat.

Personalkostnaderna ger ett underskott, -8,9 Mkr. Under nämnden finns -10,5 Mkr utöver budgetram för att säkra statsbidrag avseende personalförstärkning i grundskola och samverkan mellan grundskola och skolbarnsomsorg. Semesterlöneskulden förväntades förändras negativt, men istället blev det en minskning med +0,6 Mkr. Inom barnomsorgen har medel för nystart och allmän förskola inte förbrukats fullt ut.

Omkostnader ger ett överskott, +10,1 Mkr. Häri ligger bidrag till enskilda förskolor med +3,0 Mkr, budget för ökad hyra på Granåsskolan med +3,4 Mkr och köp av elevplatser inom grundskolan från andra kommuner med +1,2 Mkr. Material och tjänster går +1,9 Mkr, vilket är en effekt av de extraordinära åtgärderna. De medel som nämnden delar ut från förfogandeanslag, den s k "miljonen" går +0,8 Mkr. Tjänster på arena och fritid ger ett underskott, -1,6 Mkr.

Avskrivningarna ger ett överskott med +1,4 Mkr, vilket beror på tidigare års låga investeringar och en för hög budgetram.

Övergripande analys

Mkr	2003		2004		Netto	Budget-differens
	Utfall Netto	Budget-differens	Intäkt	Kostnad		
Nämnd & adm.	3,3	+0,5	0,1	3,1	3,0	+0,8
Barnomsorg	153,1	+6,0	37,5	192,8	155,3	+7,7
Grundskola	269,2	-7,4	22,5	286,9	264,4	+4,3
Förskoleklass	10,9	-0,3	0,1	11,5	11,4	-0,1
Särskola	16,4	-2,6	1,0	16,9	15,9	-1,1
Bibliotek	0,2	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0
Arena o fritid	17,5	-1,1	4,0	23,3	19,3	-2,7
Musik o ungdom	14,7	-0,2	9,1	23,4	14,3	-0,1
Summa.	485,3	-5,1	74,3	558,1	483,9	+8,8

Övergripande ekonomi

I mål och resursplan 2004-2006 finns, förutom specifika för barn- och ungdomsnämnden, övergripande mål, som innebär att given budgetram ska hållas.

Efter tertialuppföljningen i april visade nämnden en helårsprognos på ett resultat på -3 Mkr. Inom verksamheterna grundskola/särskola/musikskola startade året med ett underskott på personalkostnader, garanti för att få behålla statsbidraget för personalförstärkning, "Wärnerssonpengarna". Arena och fritid visade ett underskott på ökade mediakostnader, kaptaltjänstkostnader samt ökade kostnader för underhåll.

I april fick nämnderna direktiv att besluta om extra ordinära åtgärder, restriktion vid vikarieanskaffning och inköp av material och tjänster. Ett direktiv som togs på största allvar ute hos alla verksamhetsansvariga.

Stor återhållsamhet, utökad budgetram för Granåsskolans nya hyra samt en minskad semesterlöneskuld mot budgeterat är tre av faktorerna som bidrog till barn- och ungdomsnämndens positiva resultat.

Övergripande

Nämndens ansvarsområde omfattar barnomsorg, grundskola, obligatorisk särskola, fritid, arena, musik, ungdom samt föreningsstöd.

De övergripande målen för barn- och ungdomsnämnden är:

Att genom samordning av resurserna bedriva verksamheten så effektivt som möjligt.

Skola, särskola och barnomsorg har ett särskilt ansvar för att barn och ungdomar får en demokratisk fostran samt ge dem de nödvändiga kunskaperna om samspelen mellan människa, natur och teknik.

Barnomsorg, fritid och grundskola samverkar i syfte att skapa verksamheter där invånarna har möjligheter att utveckla sina intressen och sin kunskap.

Det är framför allt nio olika områden som präglar barn- och ungdomsnämndens arbete under 2004:

- Uppföljning och verkställighet med anledning av beslutade extraordinära åtgärder för att få kommunens ekonomi i balans.
- Framtagande av diskussionsunderlag gällande anpassning av framtida behov av skollokaler i centrala Vänersborg.
- Planering och öppnande av ungdomsgård inom kvarteret Haren.
- Översyn och beslut gällande anpassning av rektorernas ansvarsområden.
- Fortsatt utveckling av kvalitetsarbete inom förskola, grundskola.
- Projektering och byggstart av utbyggnad på Granåsskolan.
- Genomlysning av fyra skolors arbetsplatskultur.
- I samarbete med gymnasieförvaltningen sammanställt underlag för ansökan gällande orkesterutbildning med riksintag på gymnasiet.
- Investering av konstgräs till bandybanan vid Sportcentrum.

Barnomsorg

Behovet av barnomsorgsplatser har under året legat på ungefär samma nivå som föregående år, totalt sett, men varierar inom kommundelarna. Centrala delarna uppvisar ett ökat behov av platser, medan det inom Onsjöområdet är mindre efterfrågan. Denna situation ledde till beslut om öppnande av en "akutförskola" på Kyrkogatan med start i augusti. Planering och anpassning av förskoleverksamheten på Onsjö utifrån minskat behov är ännu inte fullt genomförd.

Barn- och ungdomsförvaltningen har under året startat ett nytt samarbete med Myndigheten för skolutveckling i Karlstad. I anslutning till detta arbete erbjöds förvaltningen att delta i 5-poängsutbildningen "Kvalitetsutveckling i förskolan", ett aktionsforskningsprojekt i sju kommuner.

Då behov av åtgärder för att nå det ekonomiska balanskravet påtalats, beslutades att sommarstänga förskolorna under tre veckor. Detta beslut föll väl ut både ekonomiskt och arbetsmiljömässigt.

Grundskola

Inom skolans verksamhetsområde har kvalitetsarbetet även detta år varit ett prioriterat område. Samhället ställer ökade krav på en kvalitativt bra utbildning för alla. Ett uppföljnings/utvärderingssystem måste ge möjlighet att följa upp utbildningen och ge underlag för analys av utbildningens kvalitet. Ansvaret för att följa upp och utvärdera skolan finns på alla nivåer. Förvaltningen har med stöd av skolverkets "Utvecklingsdialog" tagit fram en plan för detta kvalitetsarbete.

Under året sändes en elev- och föräldraenkät ut till samtliga föräldrar inom förskola och skola samt till elever i år 3-9. Av sammanställningen framgår att det inte skett så stora förändringar mellan mätperioderna. Fortfarande är bedömningen att elever och föräldrar inte bedömer att *eleverna får vara med och påverka* i så stor utsträckning. Siffrorna är betydligt högre när det gäller att *lärarna visar aktivt intresse för eleven och dess individuella sätt att lära och att eleven uppmuntras att fundera kring det egna lärandet*.

Under våren fick Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att bidra till förbättrade utbildningsvillkor i etniskt och socialt segregerade miljöer. Tärnans område är ett av de femton områden som erbjudits att delta i projektet. Under våren ägde de första mötena rum och från och med hösten är en arbetsgrupp och en styrgrupp bildad för detta arbete. Myndigheten för skolutveckling bidrar med 280 Tkr.

Stödenhetens verksamhet har under året stärkts med utökning av sina personella kompetenser. Samar-

betet med socialtjänsten fortsätter att utvecklas. Heldagskolan har under året flyttat till andra billigare och bättre anpassade lokaler. Denna flytt innebär att alla heldagskolans elever ha sin verksamhet i samma lokaler. Under hösten har en grupp nämndledamöter och rektorer under ledning av stödenhetschefen träffats för att diskutera barn och elevers behov av särskilda stödinsatser, på ett generellt plan.

Granåsskolan har under året kommit igång med sin utbyggnad och personalen till den utökade delen är anställd och börjar enligt planering från och med höstterminen 2005. Då det gäller Huvudnässkolans renovering eller eventuell flyttning har detta diskuterats, men något ställningstagande och beslut har inte skett under året. Frågan förs över till 2005.

Översynen av rektorsområdenas storlek ledde fram till justering och anpassning, som trädde ikraft i augusti. En del av befintliga rektorer bytte rektorsområde och tre nya rektorer tillsattes. Allt verkställdes inom budgetram.

Särskola

Särskolans lärare har haft en gemensam kompetensutvecklingsdag kring Carlbeckskommitténs betänkande och gemensamt diskuterat särskolans verksamhet utifrån de utvecklingsområden som skolverket definierat i det granskningsarbete som för närvarande genomförs i kommunerna.

Stödenhetens uppdrag och roll beträffande särskolans elever har diskuterats och en större tydlighet har eftersträvat. Det mål som tydliggjorts är att särskolans elever skall ingå i respektive elevteams ordinarie arbete. Detta innebär att en särskoleelev i behov av särskilt stöd skall behandlas på samma sätt som vilken annan grundskoleelev som helst.

Musik och ungdom

Samverkan mellan gymnasieskolan och musikskolan bör förbättras. En gemensam vision och ett gemensamt mål bör arbetas fram. I annat fall riskerar musiken som ett strategiskt utvecklingsområde för kommunen att försvagas.

Beslutet om extraordinära åtgärder har inneburit att musikskolan haft en alltför slimmad organisation under året. Vakant tjänsteunderlag har inte återbesatts. Inte heller har vikarier satts in vid sjukdom och tjänstledigheter. Lägertid har inte ersatts ekonomiskt, utan bytts mot ledig tid. Ungdomshuset startade först i september, då en del anpassningar i lokalerna skulle åtgärdas för att verksamheten skulle få tillstånd att bedrivas där.

Genom det nära samarbete med Ungdomsstyrelsen under året är nu Vänersborg en av de få kommuner i landet, där ungdomsministern/ Ungdomsstyrelsen redovisar resultatet från ett nationellt perspektiv. Delaktighet för ungdomarna, en tydlig ungdomspolitik skapar bra förutsättningar för fortsatt utveckling i kommunen.

Arena och fritid

Konstgräs på bandyarenan blev årets offensiva investering. Numera kan arenan användas 100 % mer tid än vad den gjorts under de fyrtio år den funnits. Investering ledde till mycket uppmärksamhet utanför kommunen och därmed positiv marknadsföring av Vänersborg. En synergieffekt blev att fotbollsklubbarna i Vänersborg och Trollhättan numera tränar i Trollhättans inomhushall på Vänersborgs konstgräs. Restande del av konstgräset är uthyrt till andra kommuner under vintern.

För utförligare information och beskrivning hänvisas till verksamheternas separata kvalitetsredovisningar/verksamhetsberättelser.

Personalredovisning

Antal anställda

Barn- o ungdomsnämnden hade 1075 personer tillsvidareanställda den 1 november 2004, en minskning med 10 personer sedan 2003. Även antalet visstidsanställda och timavlönade har minskat sedan 2003. Under året har 37 personer lämnat förvaltningen, vilket är 24 personer färre än 2003. Av dessa 37 har 13 personer gått i pension. Personalomsättningen har minskat från 5,6 % till 3,39 %. 17 personer har nyanställt under året, varav nio personer är rekryterade externt, d v s har inte arbetat i kommunen tidigare. Övriga har haft olika former av visstidsanställningar. Sex personer är anställda utifrån "3-årsregeln" i LAS. Av de 17 nyanställda är sju lärare och fem barnskötare.

Antal anställda	Kvinnor		Män		Totalt	
	2003	2004	2003	2004	2003	2004
Tillsvidareanställda	913	902	172	173	1 085	1075
- heltid					957	941
- deltid					124	134
Visstidsanställda	78	56	43	34	121	90
Timanställda					58	53
Medelålder					45	46
Medellön, kr	20 170	20 665	22 831	22 574	21 500	21 620

Personalförsörjning

Under året har 155 tjänster utannonserats, vilket är 29 stycken fler än förra året. De flesta tjänsterna har gällt skolan och då framför allt år 7-9. Flera av lärartjänsterna har annonserats mer än en gång. Totalt antal anställda har minskat kraftigt. En förklaring är de extraordinära åtgärderna under året, vilket inneburit att cheferna varit återhållsamma med vikarier samt att elevunderlaget minskar.

Ett stort arbete gjordes under våren för att "matcha" lediga tjänster med personal, som p g a minskande elevunderlag var tvungna att byta arbetsplats inför höstterminen. Inför stängningen av Hallebergsskolan höstterminen 2005 har i princip all personal, som inte följer med till Granåsskolan, fått klart med var deras nya arbetsplats kommer att vara. Flera bytte arbetsplats redan inför höstterminen 2004.

Barn- och ungdomsförvaltningen har inte lyckats rekrytera behöriga lärare till alla utannonserade tjänster. Det gäller främst lärare i slöjd och spanska. Bristen på dessa lärarkategorier gäller i hela Sverige. Antalet obehöriga lärare har minskat något till 9,5 %. Efterfrågan på familjedaghem fortsätter att minska och under året har ytterligare 2 dagbarnvårdare slutat. Totalt finns 47 dagbarnvårdare anställda.

Behov av ny kompetens i framtiden

År 2004 har klart visat på ett ökat behov av ny kompetens inom förvaltningen, d v s en planerings/utredningssekreterarfunktion. Barnomsorgens svängningar med perioder av lång kö och perioder med tomma platser kräver ständigt nya underlag för att kunna planera rätt. De minskade elevtalen inom skolan ställer krav på bra underlag inför kommande beslut.

Kommunens ungdomsverksamhet förutsätter planering och utredning. Arena och fritid måste anpassas rätt för att kunna möta framtidens krav och hela kulturområdet efterfrågar bra underlag. Vi ser att flera yrkesgrupper kommer att behövas. Beslut om anställandet av en hälsoutvecklare under två år syftar till att minska sjukfrånvaron och medvetandegöra livsstilens betydelse för välbefinnandet.

Arbetsskadestatistik och tillbud 2004

	Skadeanmälningar	Tillbud
Grundskola	7	24
Förskola	5	7

Skadeanmälningar

Antalet skadeanmälningar visar att förhållandevis få olyckor sker bland personal. Flera olyckor sker i leksituationer och underhåll har setts över. Ett åtgärdsprogram har arbetats fram.

Tillbudsrapportering

Ett stort antal tillbud kan härledas till utåtagerande elever, vilket kommer att arbetas mer aktivt med under 2005 för att se om verksamheterna behöver organiseras på annat sätt.

Sjukfrånvaro

Antalet sjukdagar per anställd och år är 19 dagar, varav för kvinnor 20 dagar och för män 12 dagar. Frånvaron i procent av tillgänglig arbetstid är för kvinnor 9,0 % och för män 5,2 %. Sjukfrånvaron har sjunkit med 0,9 % sedan föregående år till 9,2 %.

Antalet långtidssjukskrivna ligger på ungefär samma nivå som för 2003, c:a 75 % av den totala sjukfrånvaron. Redovisning av rehabiliteringsinsatser från rektorer/enhetschefer visar att antalet personer med psykisk ohälsa har fortsatt att öka. Övriga skador/sjukdomar skiljer sig inte nämnvärt från tidigare år. Med långtidssjukskrivna avses här anställda som är sjukskrivna mer än 30 dagar och därför är föremål för en rehabiliteringsutredning.

Under året utnyttjade flera enheter möjligheten att via Feelgood göra hälsoprofilbedömningar. 51 anställda har erbjudits vattengymnastik i Vänerparkens och Hallevidbadets rehabassänger. I högre grad har det även satsats på egna friskvårdsinsatser, t ex träningskort på olika gym.

Friskvård

Vårterminen 2004 startades ett projekt, "Friskare vardag", som innebar att barn- och ungdomsförvaltningen avsatte medel för att främja friskfaktorer och utveckla personalens friskvårdsarbete. Projektet vände sig till personalen och förvaltningen hade till hjälp två anställda, en personalvetare och en hälsovetare, under vårterminen för att hjälpa till att samla ihop och stödja arbetet med ansökningsförfarandet. Resultatet blev en mångfald olika insatser från styrketräning, stavgång, besök på Playan, Restad Gård, Friskis o Svettis, Nia, mm.

Under våren 2004 ansöktes om medel för projektet under "Hälsa på arbetsplatsen". Detta resulterade i att en person projektanställdes under två år fr o m våren 2005 som hälsoutvecklare och kommer att arbeta inom barn- och ungdomsförvaltningen. Syftet/målet med projektet är att höja frisknärvaron och sänka sjukfrånvaron hos de anställda genom att arbeta utifrån framtaget styrdokument.

Rehabilitering

Under 2004 har 55 personer varit aktuella för olika rehabiliteringsinsatser (rektorer/enhetschefer gör egna insatser ute på arbetsplatserna). Kostnaderna för rehabilitering har ökat något under 2004.

Avslutade rehabiliteringar

Erhållet ny tjänst	10 personer
Pension	1 "
Sjukpension	5 "
Återgång i arbete	7 "

Pågående rehabiliteringar

Vägledning via ALT	8 personer
Studier	6 "
Arbetsträning för återgång i arbete	6 "
Övrigt	12 " (t ex stödsamtal, arbetsprövning nytt arbete,)
Totalt	55 personer

Arbetslivsinriktad vägledning (ALT) är ett utrednings- och aktiveringsprogram och riktar sig till personer som av hälsoskäl är i behov av att byta yrke. Programmet består av bedömningssamtal, aktivering och arbetsprövning. Uttagning görs tillsammans med försäkringskassan. Även kostnaden för sådan vägledning delas mellan arbetsgivaren och försäkringskassan.

Övriga insatser är hjälp från olika aktörer, arbetsmiljöingenjör eller ergonom, som ser över arbetsplatsens utformning eller undersöker behov av hjälpmedel. Även samtalsstöd hos psykolog eller beteendevetare finns att få.

Arbetsmiljö

Rektorer/enhetschefer har fått introduktion i arbetsmiljölagar, Vänersborgs kommuns policy samt i riktlinjer från personalkontoret, i form av erbjudande om en arbetsmiljöpärm innehållande hjälp till att arbeta

med arbetsmiljöfrågor på den egna enheten.

Under 2004 genomfördes två halvdagar (en per termin) med utbildning/information för rektorer/enhetschefer samt arbetsplatsombud/skyddsombud. Under våren informerades försäkringskassan om förebyggande arbete, sjukpenningens rätt mm, samt en information/diskussion om förvaltningens projekt "Friskare vardag". Under hösten presenterades en ny arbetsmiljöenkät samt information om arbetstagarrens respektive arbetsgivarens skyldigheter i en rehabilitering. Information om en ny riktlinje för arbets-skador och tillbud presenterades.

NÄMND & ADMINISTRATION

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budgetdiff 2004
S:a intäkter	57	312	50	+50
S:a kostnader	4 048	3 611	3101	+727
Totalt netto	3 991	3 299	3 051	+777

Ekonomisk analys

Nämnd och administrations överskott beror på att av förfogandeanslaget kvarstår +777 Tkr.

Årets verksamhet

Administrativa avdelningen

Administrativa avdelningen ger administrativ service till både barn- och ungdomsnämnden och kulturnämnden, ansvarar för budgetarbete, personalfrågor, nämndsberedning, barnomsorgsplaceringar och utredningsuppdrag samt kvalitets- och utvecklingsfrågor.

Nyckeltal

NÄMND & ADMINISTRATION	2002	2003	2004	Förändring 03-04 i %
Antal sammanträden	12	15	13	-13,0
Genomsnitt, timmar	3,8	4,5	3,4	-24,4
Personalkostnadens andel av bruttokostnaden, %	93	73	75	+2,7
Hyeskostnadens andel av bruttokostnaden, %	1	5	5	0,0
Verksamhetens nettokostnad/inv., kr	114	89	82	-7,9

Kommentar till nyckeltal

Antalet sammanträden är färre och kortare på grund av att föregående års siffror var ovanligt höga, då flera ledamöter var nya.

BARNOMSORG

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budgetdiff 2004
S:a intäkter	38 219	36 994	37 487	+1 350
S:a kostnader	182 851	190 107	192 801	+6 310
Totalt netto	144 632	153 113	155 314	+ 7 660

Ekonomisk analys

Barnomsorg visar +7 660 Tkr. Barnomsorgsavgifterna har ökat med ca +700 Tkr, Kostnaderna för allmän förskola, semesterlöneskuld, nystart av avdelningar är lägre än beräknat, ca +1 700 Tkr. De enskilda förskolorna tar inte in maximalt antal barn, +3 000 Tkr. Kapitaltjänstkostnader ger ett överskott med ca +700 Tkr då investeringarna varit låga de senaste åren.

Material och tjänster på centrala enheten visar ett överskott med ca +1 100 Tkr. På den administrativa avdelningen finns datakommunikationskostnader, vilka ger ett överskott med ca +400 Tkr. Vikariepoolen har använts bra, vilket ger +400 Tkr. Verksamheterna har varierande resultat som tillsammans ger ett litet överskott om +200 Tkr.

Årets verksamhet

Förskolan vilar på demokratins grund. Därför skall dess verksamhet utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom förskolan skall främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

Förskolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att verksamhetsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan förskolans personal och barnen och dess föräldrar. För att stödja förskolan i arbetet med ökad måluppfyllelse genomförs olika utvecklingsinsatser:

- Fortbildning och fokus på värdegrundsfrågorna
- Samlad ledarskapsutbildning, bl a SKRUV
- Utveckling av den verksamhetsförlagda utbildningen, VFU
- Modifiering av ekonomisk resursfördelningsmodell

Sammantaget kan konstateras att bland barn- och ungdomsförvaltningens enheter pågår kontinuerligt utvecklings- och kvalitetsarbete som på olika sätt bidrar till att verksamheten förändras, förnyas och ligger i fas med omvärldens förväntningar och krav.

Målavstämning

Kvalitetsarbetet syftar till att öka måluppfyllelsen av de nationella och kommunala målen. Det BRUK-baserade kvalitetsarbetet som pågått i ett par år börjar nu hitta sin form. Enkätsvaren visar att verksamheterna kommit olika långt i processen. BRUK-blanketterna är ett medel i arbetet med att få reda på hur personalen bedömer läget på sin arbetsplats. Detta sker genom att personalen diskuterar frågeställningar som tillhör det givna ämnet som skall granskas, sammanfattar starka och svaga sidor och enas om förslag till åtgärder som skall genomföras för att förbättra måluppfyllelsen. Personalen arbetar med valda förbättringsområden, vid nästa mätning summerar vad som gjorts och beskriver hur utfallet blivit. Detta är tanken med BRUK-arbetet under ett år. Till helhetsbedömningen skall också läggas resultaten av de enkäter som årligen ges ut till förskolebarnens föräldrar.

Här följer en sammanställning av resultaten från föräldraenkäterna för de senaste två åren:
Skala 1 – 4

Årtal	2003	2004
1. Ditt barn får efter ålder och egna förutsättningar vara med och påverka det dagliga livet i förskolan.	3,1	3,2
2. Ditt barns åsikter respekteras och tas på allvar.	3,2	3,4
3. Personalen visat tydligt att barnen är omtyckta och välkomna i förskolan.	3,4	3,7
4. Personalen bemöter och uppmärksammar barnen utifrån vars och ens intressen och förutsättningar.	3,7	3,5
Svarsfrekvens, %	52	62

Personalens egen skattning

Skala 1 - 6

1. Demokratiskt arbetssätt	5	5
2. Samspelet i barngrupp	5,2	5

Angående enkäten till föräldrar har svarsfrekvensen ökat markant, från 52 % till 62 %. Anledning till detta kan bland annat vara att fjolårets strejk inträffade under den tid enkäten lämnades ut. Positivt är att snittvärdet har ökat på alla frågor, vilket visar att föräldrarna i stort är nöjda med den verksamhet som erbjuds. Personalens egenskattning har gått ner något, vilket kan bero på att ju mer kunskap och erfarenhet som erhålls, desto högre blir kraven vid bedömningen av resultatet.

Samspelet i barngrupp

På många förskolor pågår olika försök med att arbeta med mindre barngrupper. Några personalgrupper uppger att de "delar på sysslorna" för att minska stressen. På en enhet sker utgång med barnen direkt efter frukost för att få längre lekpass. Resultatet har blivit gladare och piggare barn. Åldershomogena grupperingar är något som visat sig ge lugnare miljö. På vissa förskolor har barnen tagits med i planeringsarbetet, vilket givit ett positivt resultat. Målet att öka planeringstiden och hitta den röda tråden har visat sig vara svår att klara av.

Samspelet med föräldrar

För att förbättra samverkan med föräldrarna har några förskolor upprättat handlingsplaner för föräldrakontakter. Andra har arbetat med att förbättra den skriftliga informationen. Ett mål är att uppmärksamma varje barn och förälder och tips och idéer mottas gärna. Många olika aktiviteter genomförs redan tillsammans. Skriftlig dokumentation, portfolio, kontaktböcker, bilder och bildspel är några metoder som prövats. Vissa har genomfört kompetensutbildning inom området pedagogisk dokumentation för att förbättra kontakten med föräldrarna. Resultatet har också blivit att yrkesrollen stärkts.

Samverkan förskola - grundskola

På hälften av förskolorna har rutinerna för överlämning reviderats och förbättrats. På den andra hälften har inga nya åtgärder tagits fram, utan allt pågår som tidigare. Funderingar finns på att följa upp överlämningsrutinerna, för att få veta om rutinerna för överkolning fungerar. Vid ett område (Tärnan) har rektorerna bildat en ledningsgrupp, för att få en samsyn 1-16 år. Rektorer som har både förskola och skola har lätt att få en helhetssyn (röd tråd). På ett ställe har samarbetet ökat mellan förskola och dagbarnvårdare inför övergången till förskoleklass.

IT

De flesta är nöjda med de utbildningsinsatser som erbjudits personalen från barn- och ungdomsförvaltningens IT-avdelning. På flera ställen har de datoransvariga fått både ansvar och tid för att kunna utföra arbetet. IT används mycket till dokumentation av verksamheten.

Stödenhet

Alla är nöjda med samarbetet med stödenheten. Bra rutiner och regelbundna elevvårdsträffar bidrar till bedömningen. Positivt är att hjälp finns att få vid t ex upprättande av åtgärdsprogram, handledning, både enskilt och i grupp, liksom stöd vid föräldrasamtal.

NO /teknik

På någon förskola har målen kring natur och miljö i Lpfö brutits ned. På övriga enheter är det ofta naturen som är tema. Bygg och vattenlekar, liksom konstruktioner, skall bidra till att öka barnens intresse.

Närvarostatistik på förskolor och fritidshem

Under 2004 har alla förskolor och fritidshem lämnat in närvarostatistik från februari t o m maj och från september t o m december. Redovisningen innehåller frånvaro, planerad frånvaro och närvaro per dag. Närvaron per månad varierar mellan förskolorna och mellan de olika avdelningarna inom förskolan, men ligger som lägst på en avdelning på 31 % och som högst 92 % och motsvarande på fritidshemmen 51 % resp. 95 %. Undantaget är december månad, som ligger lägre inom både förskola och fritidshem. Den planerade frånvaron (den frånvaro som inte är inplanerad, lediga dagar, semester osv.) på förskolor är som mest på en avdelning 46 % och som minst 0 % och på fritidshem 40 % resp. 2 %. December månad har betydligt högre planerad frånvaro både inom förskola och inom fritidshem.

Åtgärder med anledning av bristande måluppfyllelse

- Fortsätta värdegrundsarbete i förskolorna
- Bearbeta närvarostatistiken för förskolan för att få till stånd en flexibel schemaläggning av personalens arbetstid och på så vis förbättra personalens och barnens arbetsmiljö.
- Fortsätta arbete med att få föräldrar mer delaktiga inom förskolan
- Förbättra innehåll och struktur på överlämningsamtalen mellan förskola och förskoleklass
- Fortsätta utveckling av pedagogisk dokumentation för synliggörande av barnens utveckling
- Arbeta fram tydliga och konkreta mål för skolbarnsomsorgen

Nyckeltal

BARNOMSORGEN	2002	2003	2004	Förändr. 03-04 %
Personalkostnadens andel av bruttokostnaden, %	73	75	75	0,0
Hyreskostnadens andel av bruttokostnaden, %	9	9	9	0,0
Verksamhetens nettokostnad/inv., kr	3 906	4 127	4 186	+1,4
Antal barn:				
- förskola	1 306	1 403	1 445	+3,0
- skolbarnsomsorg	1 274	1 381	1 367	-1,0
- familjedaghem	185	173	155	-10,4
- familjefritidshem	118	114	109	-4,3
Varav extern barnomsorg				
- förskola	111	109	115	+5,5
- skolbarnomsorg	158	158	155	-1,9
Andel placerade barn i ålder 1 år - 5 år, %	76	81	86	+6,2
Andel placerade barn i ålder 6 år - 12 år, %	40	44	45	+2,3
Nettokostnad kommunalt per plats				
- förskola	65 210	66 501	69 341	+4,3
- skolbarnsomsorg	33 962	31 949	29 313	-8,3
- familjedaghem			70 967	
- familjefritidshem			29 897	-8,3
Nettokostnad externt				
- förskola	63 204	70 185	75 579	+7,7
- skolbarnomsorg	31 367	30 527	21 561	-29,4
Avsiftstäckning, %	13	10	10	0,0

Kommentarer till nyckeltal

Antalet barn inom förskola har ökat, dock ej inom familjedaghem som går tillbaka. Inom skolbarnsomsorgen minskar antalet barn inom alla former. Totalt har en liten ökning skett under året. Andelen placerade barn ökar, vilket innebär en högre nyttjandegrad. Förändringen av nettokostnad beror på ändrad fördelning mellan förskola och skolbarnsomsorg.

GRUNDSKOLA INKLUSIVE FÖRSKOLEKLASS

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budgetdiff 2004
S:a intäkter	16 962	18 408	22 587	+4 886
S:a kostnader	286 745	298 544	298 430	-650
Totalt netto	269 783	280 136	275 843	+4 236

Ekonomisk analys

Grundskola visar +4 236 Tkr. Nämnden har tagit beslut om att dela ut extra medel för att säkra statsbidraget för ökad personaltäthet inom skolan med ca -5 400 Tkr. De externa verksamheterna har färre elever än avtalen tillåter, ca +500 Tkr. Intäkterna blev högre än budgetera, +600 Tkr, och avsatta medel till kapitalkostnader förbrukades inte, ca +1 300 Tkr. Hyresökning för Granåsskolans ombyggnad förbrukades inte, +3 300 Tkr.

Semesterlöneskulden blev ca +500 Tkr lägre än prognosticerat och förbrukningen av material och tjänster på centrala administrationen har varit låg, i enlighet med extra ordinära åtgärder ca +300 Tkr.

Stödenheten visar +1 000 Tkr, då intäkterna är högre och restriktioner gällt för kostnader för personal och tjänster. Dalboskolan, Tärnan, Huvudnässkolan visar överskott med ca +600 Tkr var.

Årets verksamhet

Skolans uppdrag är att främja lärandet och individen skall stimuleras att inhämta kunskaper. I samarbete med hemmen skall skolan främja elevernas utveckling till ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda nationella mål. Detta kräver att kursplanens mål ständigt diskuteras på och mellan skolor, att resultaten följs upp, utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.

Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som det omgivande samhället. För att stödja skolan i arbetet med ökad måluppfyllelse genomförs olika utvecklingsinsatser:

- På olika sätt ges stöd i arbetet med att förbättra läsutvecklingen. LUS (läsutvecklings-schema) används som verktyg.
- Implementering och fortsatt arbete med BeMa (bedömningsunderlag matematik).
- Fortbildning och fokus på värdegrundsfrågorna.
- Samlad ledarskapsutbildning. bl a SKRUV.
- Utveckling av den verksamhetsförlagda utbildningen, VFU.
- Arbetet med individuella utvecklingsplaner för eleverna har påbörjats.
- Ekonomisk resursfördelningsmodell har modifierats.

Konstateras kan att det finns en hel del kvar att utveckla innan målet nåts med att alla elever, som har förutsättningar, går ur grundskolan med fullständiga betyg och en tro på framtiden, där de ser sig som samhällsmedborgare med möjligheter att påverka sin och andras situation.

Rutiner för kvalitetsarbetet i kommunen

Nationella prov

Tidigare har risken att år 6 kan bli ett "reparationsår" påtalats. Det är av största vikt att målen i år 5 och 9 bryts ned, så att genomförandet av de nationella proven i år 5 och 9 är obligatoriska i kommunen. Skolverkets sammanställning visar att 24 % av eleverna inte klarar de nationella proven för grundskolan. Dock är 91 % av eleverna behöriga att söka gymnasiets nationella program. Arbetet med att förbättra elevernas läsutveckling har som mål att stödja eleverna i att klara uppsatta mål i alla ämnen och att åtgärder sätts in före år 5. Det är viktigt att kontinuerligt kunna kommunicera med elev och föräldrar om i vilken utsträckning eleven väntas uppnå de uppsatta målen.

Betyg

Betygstatistiken visar att 30 elever inte uppnått målen i matematik, 14 stycken i svenska och 12 stycken i engelska av de 493 elever som totalt gick ur år 9. Av Skolverkets statistik framgår att 91 % av eleverna var behöriga att söka till gymnasiets nationella program. Vid Tärnanskolan är det förhållandevis många elever som har låg måluppfyllelse, även om resultatet har förbättrats under året. Många av eleverna är språksvaga både i modersmålet och svenska. Anledningen är att många har få år i Sverige och att flera har låg studiemotivation.

Läsutveckling

Under 2002 startade ett långsiktigt arbete med att förbättra elevernas läsförmåga. Detta kunde påbörjas tack vare att "Statsbidraget till personalförstärkningar i skola och fritidshem" tilldelades kommunerna. Projektet har nu övergått till att ingå i det vanliga arbetet i skolan. Uppföljning med hjälp av läsutvecklings-schema (LUS) sker kontinuerligt, med inrapportering 4 ggr/år (2ggr/år för 7-9). Resultatet är mycket positivt. Av årets mätningar framgår att läsförmågan bland eleverna har förbättrats med 10 % under de sista tre åren.

Med hjälp av LUS har lärarna fått ett redskap för att på ett professionellt sätt analysera barnens läsutveckling. LUS utgör även ett verktyg för rektor när det gäller att fördela resurser och planera organisationen på skolan. Det viktigaste i läsutvecklingsarbetet är att stimulera eleverna till läsning.

Bibliotekets barnbibliotekarie deltar aktivt i att stödja personalen med t ex information om lämplig litteratur, beroende på elevernas kunskapsnivå. Bokhandeln i kommunen är väl förtrogen med LUS och dess kriterier, vilket underlättar råd och stöd till barnen och deras föräldrar. Det är en långsiktig satsning mot måluppfyllelse. Huruvida kvalitetsåtgärderna fått genomslag kan först besvaras om några år.

Bedömningsunderlag i matematik

Utvecklingsenheten har tillsammans med tre lärare tagit fram materialet BeMa (bedömningsunderlag i matematik), som skall vara till hjälp för lärarna att förbättra undervisningen. Att beskriva utvecklingslinjer inom matematiken är svårt, då ämnet inte låter sig delas in i strikt avgränsade områden. Flera kunskapsområden har starka band och är beroende av varandra. BeMa får ses som en modell av den kunskapsväv matematiken består av och en hjälp i kartlägningsarbetet av elevernas kunnande. Implementeringen påbörjades höstterminen 2003 och har pågått under hela 2004. Skolor som deltagit i implementeringen har erbjudits fortsatt stöd och hjälp. I andra omgången har fördjupning av vissa områden genomförts. All personal har också erbjudits gemensamma kategoriträffar för olika åldersgrupper.

Elevernas ansvar och inflytande

2001 erbjöds kommunen att få del av Skolverkets riktade stöd (Utvecklingsdialogen) som utgick till ett antal kommuner i syfte att öka måluppfyllelsen. Samhället ställer ökade krav på en kvalitativt bra utbildning för alla. Under de senaste tre åren har kvalitetsarbetet varit ett prioriterat område inom barn- och ungdomsförvaltningen. Ett uppföljnings/utvärderingssystem måste ge möjlighet att följa upp utbildningen och ge underlag för analys av utbildningens kvalitet. Ansvaret för att följa upp och utvärdera skolan finns på alla nivåer. Under åren har Skolverket via Utvecklingsdialog 1, givit stöd åt kommunen för framtagning av en plan för kvalitetsarbetet.

Åtgärderna har varit indelade i tre steg.

Steg 1 – välja en kommungemensam kvalitetsutvecklingsmodell (BRUK-modellen valdes)

Steg 2 – vidta kompetensutvecklingsinsatser för att förankra den valda modellen och få till stånd utvecklingsplan för respektive förskola och skola

Steg 3 – ge ledare och medarbetare metoder för att reflektera över sitt eget arbete i relation till uppnådda resultat

I projektet har ingått en utomstående utvärderare, Mössebergs forskningsstation, som hittills har genomfört två delutvärderingar (oktober 2002 och oktober 2003) och en slututvärdering 2004 (som presenteras mars 2005). I den första delutvärderingen framgick att det rådde en hög samsyn i kommunen om vad som utmärker god kvalitet i skolan/förskolan. En god psykosocial miljö var den viktigaste aspekten.

I den andra delutvärderingen betonas rektors viktiga funktion i kvalitetsarbetet. De tre viktigaste faktorerna bedöms vara *rektors kunskaper* om det BRUK-baserade kvalitetsarbetet, *rektors inställning* till kvalitets-

arbetet och *rektors närvaro i arbetet*. Analysen visar att till kvalitetsarbetets styrka hör att frågan om kvalitet kommit i centrum i grundskolan, att det inte är tidsbegränsat och att det är ett långsiktigt arbete där all personal samtidigt arbetar med frågan.

Utvecklingsdialogen är avslutad och en plan för det treåriga projektet har sänts till Skolverket. I Mössebergs forskningsrapport påtalades hur viktig rektor är för kvalitetsarbetets framgång. I Vänersborgs kommun har en bred kompetensutvecklingsinsats genomförts med rektorerna. Under 11 dagar genomförs utbildningen "Skolledare för kvalitetsutveckling i Vänersborg – SKRUV" med utomstående konsult. Syftet är att stimulera kvalitetsarbetet inom kommunens förskolor och skolor, att stärka och utveckla rektor som ledare för personalens lärande, att uppnå förbättrade resultat och öka verksamhetens målpuppfyllelse. En del av arbetet har varit att ta fram en gemensam plan för redovisningen av kvalitet. Uppställningen av detta kvalitetsdokument är en synlig produkt av SKRUV-utbildningen. Trots en stor arbetsuppgift upplever rektorerna och dess personal att de fått ett redskap för att presentera det arbete som utförs ute i verksamheten.

Barn- och ungdomsförvaltningens IT-enhet (BoU-IT)

Verksamheten inom barn- och ungdomsförvaltningens IT-enhet har under 2004 varit inriktad på att centralisera serverhanteringen för skolor i takt med att nätkapaciteten har förbättrats. Utbildning och projekt har genomförts för att öka kompetensen hos användarna på skolor och förskolor. Användarvänliga system för att öka möjligheten att kunna kommunicera med omvärlden introduceras på Onsjöskolan. Skolor och förskolor har också fått hjälp med utformning av hemsidor. Fortfarande finns ett stort utvecklingsbehov.

Barn- och ungdomsförvaltningen har idag ca 550 datorer men också kringutrustning såsom skanners, skrivare, digitala kameror, skärmprojektorer osv, som kräver installationer, reparationer. Påbörjat utbyte av datorer är tänkt att vara löpande så att en uppgradering sker vart 3 eller 4 år på förskolor för att hålla en skäligen standard på maskinparken.

Skolskjutsar

Nytt skolskjutsreglemente infördes från hösten 2004. Det innehåller nya regler och vissa punkter har förtydligats, då det tidigare var från 1997. För elev som förlorar sitt busskort eller på annat sätt förstör det, uttas numera en avgift på 125 kr för ersättningskort.

Förändrade skolskjutsar Vargön-Huvudnäs

Elever som bor i Vargön har under många år haft separat skolbuss till och från Huvudnässkolan, vilket har gjort att de varit hänvisade till bestämda avgångar morgon och eftermiddag. Med vissa schemaförändringar åker eleverna från hösten 2004 med ordinarie trafik. Skolkorten ger eleverna stor flexibilitet att välja buss till och från skolan, samtidigt som boende i Vargön har fått fler turer till och från Vänersborg.

Projekt med Vägverket

Förvaltningen har i projekt med Vägverket kartlagt skolskjutsarna i Dalsland för att skapa bättre underlag till nästa skolskjutsupphandling. Studien visar skolskjutsstrafikens upplägg, busstorlekar och körsträckor. En jämförelse med Alingsås kommun ingår också. Rapporten visar att det finns möjligheter att i nästa avtal minska antalet bussar bl a genom att ytterligare samordna skoltiderna.

Förbättrad säkerhet för skolskjuts elever

Förvaltningen delade i december ut ett antal reflexvästar till skolskjutsberättigade elever som åker skolbuss i Väne Ryr, Sundals Ryr och Mulltorp, med målet att alla skolskjuts elever utom tätorten så småningom skall bära västar då de går till/från skolbussen.

Utvecklingsenheten

Prioriterade utvecklingsområden:

- Ökad målpuppfyllelse i svenska, med bl a sammanställning av LUS-resultat från samtliga skolor vid fyra tillfällen under året, kontakt med bibliotekarien, information till ledningsgrupp och rektorer efter varje sammanställning och fyra träffar med LUS ombuden
- Ökad målpuppfyllelse i matematik, fortsatt implementering av BeMa.
- Bedömning och betyg.
- Utvecklingsdialog 1 med Skolverket, ämne: "Förbättrat kvalitetsarbete". Efter de tre åren som projek-

- tet har pågått har en slutsammanställning av arbetet insänts till Myndigheten för skolutveckling.
- Utvecklingsdialog 2 med Myndigheten för skolutveckling inom Tärnans område
 - Projektet "Kvalitetsutveckling i förskolan"
 - Framtagning av kommungemensam kompetensutveckling för chefer och ledare
 - Kommungemensamt arbete med kvalitetsfrågor i kommunen
 - Ledarutbildning för blivande rektorer
 - Pedagogdag
 - 3 pedagogiska aftnar
 - Utveckling av den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen. Under året har 132 lärarstuderande fått sin undervisning i någon av kommunens förskolor eller skolor.
 - Samverkan med Två-, Tre- och Fyrstad i olika utvecklingsprojekt

Stödenhet

Elevhälsan

Elevhälsans uppdrag styrs av regeringens proposition, Hälsa, lärande och trygghet 2001/02:14.

I skolplanen för Vänersborgs kommun formuleras uppdraget: "stödenheten arbetar såväl förebyggande som i direkt barn- och elevvårdsarbete med inriktning mot att barn/elever kan delta i den gemensamma verksamheten och följa undervisningen i sin grupp/klass".

I elevhälsans fyra områdesteam samverkar psykolog, kurator, talpedagog/logoped, sköterska, läkare och specialpedagog för att stödja elever och föräldrar, arbetslag och rektorer i att utforma verksamheten så att alla barn/elever skall kunna tillgodogöra sig verksamheten/undervisningen.

Behovet av stödinsatser inom främst de psykosociala områdena är stort och barn- och ungdomsnämnden beslutade att tillföra medel ur de s k Wärnerssonpengarna. Medlen har satsats på en kuratorstjänst och en halv psykologtjänst. Barns och ungdomars hälsa har varit föremål för många utredningar under de senaste åren. Behovet av gemensamma insatser och behandlingsplaner är tydligt. I det s k Västbusavtalet regleras ansvarsfördelningen mellan region och kommun, d v s företrädesvis skola, socialtjänst och barnpsykiatri. Vänersborgs kommun har träffat ledningen för NU-sjukvården för att markera vikten av att följa intentionerna i detta avtal. Socialstyrelsen har föreslagit att kommunerna fortsättningsvis ska göra obligatoriska undersökningar av barns psykiska hälsa. Vänersborgs kommun ligger väl framme i denna fråga genom att stödenhetens psykologer under våren 2005 deltar i utbildning inom området. Nya rutiner för anmälningsärenden har tagits fram tillsammans med socialtjänsten. Ett samverkansprojekt inom Tärnans område, med syfte att finna former för ett ännu bättre förebyggande arbete, har startats.

Resursteamet

I resursteamet arbetar, resurspedagoger/resurspersoner, i den direkta verksamheten med barn/elever i behov av särskilt stöd från de lägsta åldrarna i förskolan upp till om år 9. En diskussion pågår om att utöka resursteamet genom omfördelning av ekonomiska medel, eftersom gruppen utgör ett mycket kvalificerat stöd för verksamheten. I de utvärderingar som gjorts framkommer tydligt att resursteamets insatser är av avgörande betydelse. Resursteamet ansvarar för nätverksträffar för de elevassistent/resurspersoner som anställs direkt på enskilda förskolor/skolor.

Resursskolan Vita Villan

Heldagsskolan har under året genomgått stora förändringar. De två grupperna, Kronoskolan år 1-6 och Lovisebergsskolan år 7-9, har slagits samman och finns nu i en ny, gemensam lokal, den s k Vita Villan på A F Carlssons gata. Verksamheten har bytt namn till "Resursskolan Vita Villan". Genom dessa förändringar har hyreskostnaderna kunnat sänkas och större andel av budgeten kan användas till personalinsatser. För Resursskolans elevgrupp är hög personaltäthet och hög kompetens inom både sociala och pedagogiska områdena absoluta förutsättningar för ett lyckat resultat. En större personalgrupp ger också utökade organisatoriska möjligheter.

Föräldraarbetet har utvecklats, bl a genom att förälder – i samband med inskrivningen – ger sitt medgivande till att delta i samtal av en helt annan frekvens och karaktär jämfört med tidigare. Syftet med det intensifierade föräldraarbetet är att stödja, motivera, vägleda och ge föräldrar råd i sin föräldraroll. Ett nytt arbetssätt gentemot elevernas hemskolor har utvecklats genom att eleverna har kvar sin klasstillhörighet samt tillsammans med personal från Resursskolan deltar i en skoldag/vecka på hemskolan. För elev-

gruppen i Resursskolan gäller också att samverkansrutinerna mellan socialtjänsten, barn- och ungdomspsykiatri och Resursskolan har utvecklats och förbättrats på ett påtagligt sätt. Framsteg hos flertalet av eleverna har med detta arbetssätt kunnat påvisas under höstterminen 2004.

Regelbundenhet i både övergripande samverkansträffar och nätverksträffar kring enskilda elever har medfört en större samsyn och minskat risken för att elever ska "hamna mellan stolarna". Därigenom kan också samhällets samlade insatser bättre koordineras i de enskilda ärendena.

Sjukhuskolan BUP, Vänerparken, Sjukhuskolan Habiliteringen, Behandlingshemmet Sparregården

Även för Sjukhuskolan BUP och behandlingshemmet Sparregården märks en ökning av elever med psykosociala svårigheter, bl a genom att verksamheterna varit fullbelagda. Antalet vård dagar var för sjukhuskolan BUP under höstterminen 637 stycken. Hösten 2003 var motsvarande siffra 535 dagar, d v s en ökning med 19 %. För sjukhuskolans del kan också nämnas att antalet asylsökande ungdomar, som behöver vård, svarar för en stor del av denna ökning. Under höstterminen utgjorde de cirka 40 % av patienterna. Suicidrisken för dessa patienter bedöms vara stor och medför att personaltätheten måste vara relativt hög eftersom flera elever behöver ständig tillsyn.

Sjukhuskolan vid Habiliteringen är en skolverksamhet för funktionshindrade elever, som tillfälligt vistas där för utredningar och behandlingar av olika slag. Upptagningsområdet är NU-sjukvårdens kommuner och under året har elever från 10 av områdets kommuner, i varierande utsträckning, befunnit sig där.

Sparregårdsskolan är den undervisningsenhet som finns för elever på Sparregårdens behandlingshem. Behandlingshemmet drivs av Vård AB Gryning medan Vänersborgs kommun, stödenheten, organisatoriskt och ekonomiskt ansvarar för elevernas skolgång. Avtal upprättas med resp. placeringskommun och verksamheten bygger ekonomiskt på att cirka fem elever i genomsnitt vistas på behandlingshemmet. Under 2004 var verksamheten fullbelagd och därmed var också ekonomin under kontroll.

För elevgruppen på Sparregården gäller att den vanligtvis har mycket svåra relationsproblem och sociala störningar, där alla former av skolplaceringar tidigare misslyckats, såväl undervisning i mindre grupp som individuell undervisning. Flertalet av eleverna har förutom mycket grava kunskaps- och färdighetssvårigheter olika neuropsykiatriska diagnoser som Damp, ADHD eller Aspergers syndrom. Utvärderingar visar dock att skolgången vid Sparregården är en förutsättning för framgång i behandlingsarbetet. Eleverna har haft en närmast 100 %-ig närvaro och de elever som hunnit vara en tid på skolan säger sig vara nöjda med undervisningen. Detta måste ses mot bakgrund av att de flesta elever tidigare inte varit i skolan alls under en längre tid eller skolkat regelbundet och sett skolan som ett enda stor misslyckande. Av de elever som gick ut vårterminen 2004 och hade varit på skolan en längre tid hade samtliga godkända betyg i såväl de teoretiska ämnena som de praktiskt estetiska.

Målavstämning

Som ett led i att få kunskap om hur elever och föräldrar upplever situationen i grundskolan ges enkäter ut till samtliga föräldrar inom förskola/skola och elever från år 3 till 9 en gång per år. Under 2004 är det elevers ansvar och inflytande som stått i fokus.

Elevenkät

Skala 1 – 4

Årtal	2003		2004	
	3-6	7-9	3-6	7-9
Fråga 1 Jag får vara med och påverka hur arbetet i klassen planeras	2,6	2,4	2,7	2,4
Fråga 2 Lärarna respekterar mina åsikter och tar dem på allvar	3,1	2,7	3,1	2,7
Fråga 3 Lärarna visar ett aktivt intresse för mig och mitt bästa sätt att lära	3,3	2,9	3,3	2,8
Fråga 4 Lärarna uppmuntrar mig att fundera kring mitt eget lärande och min egen utveckling	3,2	2,9	3,2	2,8
Svarsfrekvens, %	88	69	92	83

Föräldraenkät

Skala 1 – 4

Årtal	2003		2004	
	F-6	7-9	F-6	7-9
Fråga 1 Ditt barn får vara med och påverka innehållet i klassens arbetet	2,7	2,6	2,7	2,4
Fråga 2 Ditt barns åsikter respekteras och tas på allvar	3,0	2,9	3,1	2,7
Fråga 3 Lärarna möter Ditt barn i dess individuella kunskapsutveckling	3,2	2,9	3,3	2,8
Fråga 4 Ditt barn uppmuntras att reflektera över sitt lärande och utveckling	3,1	2,8	3,2	2,8
Svarsfrekvens, %	76	41	77	43

Personalens skattning

Skala 1 - 6

Årtal	2003		2004	
	F-9		F-6	
A1:3 Demokratiska arbetsformer	4,4			
A1:6 Självkänsla, tillit	4,8			
A1:1 Elevinflytande			4,4	

Av sammanställningen ovan framgår att det inte skett så stora förändringar mellan mätperioderna. Elever och föräldrar bedömer att eleverna inte får vara med och påverka i så stor utsträckning. Siffrorna är betydligt högre när det gäller att lärarna visar aktivt intresse för eleven och dess individuella sätt att lära och att eleven uppmuntras att fundera kring det egna lärandet. Personalens siffror ligger något högre beträffande uppfattningen om hur mycket eleverna har att säga till om.

Kvalitetsarbetet syftar till att öka måluppfyllelsen av de nationella och kommunala målen som finns i skollag, skolförordning, läroplaner, kursplaner samt i den kommunala skolplanen. Det BRUK-baserade kvalitetsarbete, som pågått i ett par år, visar sig nu ha landat och processen är igång. BRUK-blanketterna är ett medel i arbetet med att få reda på hur personalen bedömer läget på sin arbetsplats, genom att först diskutera frågeställningar som tillhör det för tillfället givna ämnet som skall granskas och därefter sammanfatta starka och svaga sidor samt enas om förslag till åtgärder som skall genomföras för att förbättra måluppfyllelsen, därefter arbeta med de valda förbättringsområdena och vid nästa mätning summera vad som gjorts och beskriva hur utfallet blivit.

De nu inlämnade rapporterna från skolorna andas att tvånget bytts ut mot process på många ställen. Förhoppningsvis har medvetenheten ökat och insikten om att resultatet av enkäter och BRUK-frågor inte enbart görs för centrala behov, utan skall vara en hjälp på varje arbetsplats att få kunskap om hur brukarna upplever att målen uppfylls. Av svaren framgår att ju mer kunskap och erfarenhet som erhålls, desto mer kritisk blir bedömningen av det egna resultatet. Det gäller alla grupper som utvärderas.

Redovisning av lokalt beslutade områden

Vid år 7-9-skolorna har en omstart i arbetet med att utveckla datorn som pedagogiskt och administrativt hjälpmedel gjorts. Vid två skolor utvecklas skolbiblioteken med medel från Kulturrådet. Målet är att digitalisera skolbiblioteken. Satsning på "Friskare vardag" och "Hälsa på arbetsplatsen" har genomförts på ett stort antal grundskolor. En utomstående konsult har undersökt och arbetat med fyra skolors arbetsplatskultur. Satsningar har gjorts på att förbättra elevernas inflytande.

Skolplan

Barn- och ungdomsnämnden har under året reviderat och antagit Skolplan för förskola – grundskola, vilken bättre bör harmonisera med mål och resursplanen. Skolplanens fem målområden är lärande, omsorg, samverkan och miljö och utveckling. Varje år genomförs en fördjupad genomgång av något eller några av områdena. För 2003 och 2004 har fokus lagts på omsorg.

Samverkan förskola – grundskola

Samverkan mellan barnomsorg och grundskola har utvecklats. Överlämningsrutinerna har förbättrats på många enheter, andra har det på agendan för kommande år. Arbetet som löper mellan förskola och skola har fått alltmer fasta och strukturerade former. Arbetslag med blandade kompetenser har bildats, för att skapa utrymme för möten mellan olika personalgrupper. Gemensamma utvecklingsområden mellan olika verksamheter ger ökad vikänsla.

Helhet 6 – 16 år

På flera enheter sker arbete med att förbättra samarbetet 6 till 16 år, både i det praktiska arbetet och pedagogiskt. Områdena har kommit olika långt i arbetet med "Röda tråden", men möten mellan olika ansvariga för 6-16 år börjar kännas alltmer angeläget för både personal och ledning. Flera gemensamma aktiviteter har anordnats för att stödja helhetssynen.

IT

En satsning på år 7 till 9-skolorna har genomförts med stöd av barn- och ungdomsförvaltningens dataenhet. Fokus har legat på att höja personalens kompetens och "användarbenägenhet" inom skoldatanätet "First Class". Informationen på skolorna hanteras nu i allt högre grad genom First Class. Den svaga länken i IT-kedjan har varit tekniken/datorerna. I norra kommundelen har servern legat nere under en stor del av året, vilket lett till dålig och sporadisk användning.

På några ställen är alla nöjda, där lärarna är involverade. Dataråd med år 6-elever finns på något ställe, men på de flesta skolor anser man sig ha en för liten fungerande datapark, vilket varit ett hinder i utvecklingen av skolornas IT-mognad. Investeringsplaner finns nu för att råda bot på denna brist. IT-satsningen måste fortsätta om skolorna skall nå målet att göra IT till ett naturligt pedagogiskt hjälpmedel.

Stödenhet

De lokala elevvårdsgrupperna fungerar som ett viktigt stöd i skolornas elevvårdsarbete och har spelat en avgörande roll för att lösa tunga ärenden. En utökning av kuratorstjänsten inom Tärnans område har upplevts mycket positivt. Svårigheter att hitta mötestider gör att frågan om schemaläggning av specialpedagog och kurator har framförts.

Fungerande skolråd

Olika former av föräldramedverkan förekommer. Steget till ett fungerande "skolråd" är dock stort. Utvecklingen är ojämn och mycket finns fortfarande att göra. Ett problem är oklarhet i innebörden av termen "skolråd". Vid en skola finns lokal styrelse vari elevrådsrepresentant ingår.

Kulturaktiviteter samt praktisk/estetiska ämnen

Biblioteket grundskola samarbetar kring elevers konst- och kulturupplevelser. Inom ramen för elevens val har dessutom flera skolor satsat på utökad tid för olika praktisk/estetiska ämnen.

NO/Teknik

Arbetet med NO/Teknik förekommer i varierande grad på skolorna, men kan inte beskrivas som något som överlag prioriteras. På skolor, där det finns lärare som deltagit i NOT-utbildning, bedrivs olika projekt. På en skola har NO-ämnet schemalagts i block, i syfte att ge en djupare förståelse och ökad helhets-syn.

Skolutvecklingsavtal

Under året har skolutvecklingsavtalets olika delar fokuserats både i förvaltningens skolutvecklingsgrupp och ute på skolorna. Avsnitten om arbetstiden har stått i centrum liksom elevers inflytande och lärares introduktion i arbetet. Samtidigt måste konstateras att det ännu efter 10 år är lång väg kvar att gå för att skolutvecklingsavtalets intentioner fullt ut skall gälla på alla skolor. Områden som behöver utvecklas är bl a att få en samsyn utifrån avtalet på arbetstid, samverkansformer och mentorskap, självklart i varierande grad på de olika skolorna.

Frågan om den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen har diskuterats även detta år. En högskolementor har anställts på 20 %, vars uppgift är att finnas som ett stöd för lärarutbildarna på fältet. Intresset för att ta emot lärarstudenter har ökat. Inom våra förskolor och skolor har över 125 lärarstuderande gjort sin verksamhetsförlagda del av lärarutbildningen. Huvudsaklig samarbetspartner för kommunens skolor och förskolor är HTU. Dalboområdet arbetar däremot mot Karlstads universitet. Under maj – juni genomfördes en grundläggande handledarutbildning på fem dagar, vilken var mycket uppskattad. Målet är att alla lärarutbildare i verksamheten inom en treårsperiod skall erbjudas en grundläggande handledarutbildning.

Analys

- De beslutade åtgärder som fattats under tiden för det riktade statsbidraget har till större delen tillfallit F-6 skolorna. Förväntade effekter av insatta medel är ökad måluppfyllelse. Av årets mätningar framgår att läsförmågan bland eleverna har förbättrats med 10 % under de sista tre åren.
- Inrapporteringen av LUS-resultaten har medfört att den kontinuerliga inläringen har satts i fokus även detta år. Målet är att dessa goda erfarenheter sprids även till andra ämnen. Vid implementeringen av LUS på år 7-9-skolorna påtalar lärarna att läsutvecklingen inte endast berör ämnet svenska utan är av betydelse för alla lärare.
- Av skolornas kvalitetsredovisningar framgår inte hur det kontinuerliga arbetet med bedömning och diagnostisering av elevers kunskaper sker. Det är av största vikt att följa upp varje elevs utveckling för att kunna sätta in adekvat hjälp så tidigt som möjligt.
- Under året har förnyade diskussioner om bedömning och betyg påbörjats. Detta resulterar i att beslut fattats, att kompetensutveckling under de kommande två åren skall ägnas åt att få till stånd en gemensam syn på bedömning i ett år F-9-perspektiv.
- Större delen av år 7-9-skolorna har varit sena i att använda datorn som ett pedagogiskt hjälpmedel. Under läsåret 03/04 och hela 2004 har en satsning gjorts på dessa skolor. Det förväntade resultat var att datoranvändandet bland elever och personal markant skulle öka, men något sådant resultat har inte kunnat påvisas. Två skolor har digitaliserat sina skolbibliotek. Stöd för detta arbete har erhållits från Kulturrådet.
- Rektors betydelse för verksamheten konstateras i de olika uppföljningar som gjorts. Skolledarsituationen vid år 7-9-skolorna har inte varit bra, vilket är en orsak till bristande måluppfyllelse.
- Av det riktade statsbidraget för år 2004 fördelades
 - hälften till skolorna för att öka måluppfyllelsen i matematik.
 - Särskolan tilldelades resurser att användas för ökad lärartäthet.
 - Stödenheten tilldelades medel för att tillsammans med socialförvaltningen tillsätta ytterligare kuratorstjänster inom två skolområden.
 - Skolbarnsomsorgen gavs medel för att utveckla samverkan med skolan.
 - Tärnanområdet har haft stora svårigheter att nå målen trots en viss förbättring jämfört med föregående år. Elevernas resultat vid övriga år 7-9-skolor har försämrats trots ökade resurser. Orsaken till denna förändring kommer att analyseras under 2005.
 - Tidigare års analyser ledde fram till att beslut fattades om att från hösten 2004 förlägga kompetensutvecklingsdagarna med en dag/månad för att ge tid åt kontinuerlig uppföljning och utvärdering.
 - En plan för mottagande av VFU-studenter har framtagits och en kontinuerlig utbildning av handledarna har påbörjats.
 - Utifrån enkätsvaren från eleverna i år 7-9 måste diskussioner föras, både på förvaltningsnivå och framförallt på skolnivå, om hur vi skall få till stånd en större möjlighet att påverka när det gäller elevmedverkan.
 - Målet att öka elevernas val till naturvetenskapliga programmet har inte infriats. Under kommande år måste frågan diskuteras vidare i olika forum.
 - Sammantaget kan konstateras att bland barn- och ungdomsförvaltningens enheter pågår kontinuerligt utvecklings- och kvalitetsarbete, som på olika sätt bidrar till att verksamheten förändras, förnyas och ligger i fas med omvärldens förväntningar och krav.
 - Av betygstatistiken framgår att antalet, som inte uppnår godkänd nivå i matematik är 6 %, i svenska 3 % och i engelska 2 %. Måluppfyllelsen i engelska har förbättrats, men i matematik finns övrigt att önska. Förhoppningen är att den pågående matematiksatsningen, BeMa, skall ge resultat.
 - Fyra skolor har under året varit föremål för kartläggning av arbetsplatsstrukturen av utomstående konsult. Kartläggningarna har lämnats till resp. rektor för vidare bearbetning tillsammans med personalen.

Sammanställning i procent av betyg i år 9

År 9		Uppnår ännu inte målen				Godkänd				Väl godkänd				Mycket väl godkänd			
Huvudnäs-skolan		Ma	Sv	SVA	Eng	Ma	Sv	SVA	Eng	Ma	Sv	SVA	Eng	Ma	Sv	SVA	Eng
100	2000	7	2		3	55	44		41	27	34		43	11	19		12
127	2001	6	2		6	57	48		31	24	38		53	53	53		11
144	2002	1	1		3	56	46		48	33	43		38	10	10		12
144	2003	2,8	1,4		0,7	56,3	41,7		45,1	29,9	43,1		36,1	11,1	13,9		18,1
181	2004	5,5	2,2		5,5	45,3	51,7		45,3	34,3	35	100	34,3	14,9	11,1		14,9
Dalboskolan																	
106	2000	8	3		6	56	58		44	27	23		27	9	17		23
94	2001	7	3		5	53	45		50	35	30		24	5	22		20
97	2002	9	3		5	54	40		45	33	40		36	4	17		13
102	2003	4,9	2,9		3,9	49	38,2		38,2	34,3	37,3		37,3	11,8	21,6		20,6
108	2004	4,6	5,6		2,8	44,4	40,7		41,7	35,2	43,5		45,4	15,7	10,2		10,2
Tärnanskolan																	
45	2000	34	18		34	41	42		27	23	32		34	2	8		5
39	2001	26	10		23	51	56		41	10	10		23	8	5		10
31	2002	23	21	50	26	58	36	17	45	13	39	33	26	7	4	0	3
27	2003	28,6	8,7	0	14,8	57,1	73,9	50	55,6	14,3	17,4	50	29,6	0	0	0	0
68	2004	17,9	3,4	20	4,6	44,8	50	60	49,2	26,9	39,7	10	35,4	10,4	6,9	10	10,8
Torpaskolan																	
122	2000	6	2		7	47	34		45	41	49		34	7	15		14
121	2001	3	2		2	30	27		31	25	31		40	11	15		11
139	2002	6	3	25	6	49	33	75	47	30	51	0	34	16	13	0	14
140	2003	2,8	0,7		4,3	55,3	28,6		35,3	31,9	55,7		44,6	9,9	15		15,8
136	2004	2,2	1,5	33,3	3	65,4	34,8	33,3	45,1	23,5	50	33,3	37,6	8,8	13,6		14,3

Åtgärder med anledning av bristande måluppfyllelse

- Tärnans område har av Myndigheten för skolutveckling blivit uttagen att delta i Utvecklingsdialog II. Syftet är att skapa förbättrade utbildningsvillkor för barn och ungdomar i segregerade områden. Åtgärder som skall genomföras under projektet finns beskrivna i projektplanen.
- Uppstart av kommunövergripande arbete om bedömning och betyg inom år F-9 med hjälp av utomstående konsult.
- Utifrån enkätsvaren från eleverna i år 7-9 förs diskussioner både på förvaltningsnivå och framförallt på skolnivå om hur elevmedverkan skall öka.
- Anordna grundläggande handledarutbildning för de lärare som tar emot VFU-studenter.
- Fortsatt kompetenshöjning av dataansvariga.
- Onsjöskolan arbetar vidare med "relationsprogrammet".
- Ökad måluppfyllelse för elever med invandrarbakgrund.
- Öxnereds skola kommer att arbeta fram metoder för elever med svårigheter i engelska.
- Inför starten av "Nya Granåsskolan" planeras samlad skoldag i en väl planerad verksamhet där teori och praktik blandas.
- Huvudnässkolan planerar att vidareutveckla helhetssynen på skolan och arbetslagens roll.

Med dessa åtgärder under kommande år är målet att antalet elever, behöriga att söka nationella program inom gymnasieskolan, skall öka under kommande år.

Nyckeltal

GRUNDSKOLAN	2002	2003	2004	Förändr. 03-04 %
Personalkostnadens andel av bruttokostnaden, %	59	60	59	-1,7
Hyreskostnadens andel av bruttokostnaden, %	11	11	10	-9,1
Verksamhetens nettokostnad per invånare, kr	7 226	7 256	7 125	-1,8
Antal elever	4 658	4 548	4 379	-3,7
varav inom extern skola	410	433	412	-4,8
Antal elever, förskoleklass	411	387	394	+1,8
varav inom extern	40	36	34	-5,5
Antal lärare per 100 elever	8,1	8,3	8,4	+1,2
Nettokostnad per elev kommunal, kr	56 672	59 189	60 373	+2,0
- exkl. barn med särskilda behov	53 911	57 670	58 943	+2,2
Nettokostnad per elev, extern skola	50 667	52 993	52 261	-1,4
Nettokostnad per förskoleklasselev, kr	28 797	28 268	29 109	+3,0
Elever med skolskjuts	1 211	1 130	1 070	-5,3
Bruttokostnad per skjutsad elev, kr	10 177	11 892	12 431	+4,5
Elevvård				
Antal elever per heltidstjänst				
- psykolog	1 416	1 372	1 236	-9,0
- kurator	1 062	914	787	-13,8
- skolsköterska	696	616	609	-1,1

Kommentarer till nyckeltal

Personalkostnadens negativa förändring är en följd av att organisationen minskas då antalet elever blir färre. Hyreskostnadens förändring beror på att internräntan inte förändrats medan övriga kostnader ökat. Inom grundskolan fortsätter antalet elever att minska både mot förgående år och mot budget. Växelvisboende ökar kostnaden för färre elever med skolskjuts.

SÄRSKOLAN

Årets verksamhet

Se grundskola inklusive förskoleklass sidan 95

Målavstämning

Se grundskola inklusive förskoleklass sidan 99

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budgetdiff 2004
S:a intäkter	943	741	977	350
S:a kostnader	14 629	17 141	16 910	-1 472
Totalt netto	13 686	16 400	15 933	-1 122

Ekonomisk analys

Särskolan visar -1 122 Tkr. Den del, som nämnden beslutat om för att säkra statsbidrag för ökad personaltätthet inom särskolan, uppgår till ca -1 500 Tkr.

Nyckeltal

SÄRSKOLAN	2002	2003	2004	Förändring 03-04 i %
Personalkostnadens andel av bruttokostnaden, %	77	76	74	-2,6
Hyreskostnadens andel av bruttokostnaden, %	5	5	5	0,0
Verksamhetens nettokostnad/inv, kr	370	442	429	-2,9
Antal elever	87	88	92	+4,5

ARENA OCH FRITID

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall	Utfall	Utfall	Budgetdifferens
	2002	2003	2004	2004
S:a intäkter	4 717	4 454	4 019	-707
S:a kostnader	28 040	21 904	23 270	-1 983
Totalt netto	23 323	17 450	19 251	-2 690

Ekonomisk analys

Arena och fritid visar -2 690 Tkr, varav Hallsjön ca -600 Tkr, hyresintäkterna ca -700 Tkr, personal -500 Tkr och tjänster ca -1 600 Tkr. Många av verksamhetens anläggningar är slitna och krävande då det gäller underhåll och mediakostnader.

Årets verksamhet

Arbetet inom arena och fritid fokuseras dels på att underhålla och sköta de anläggningar som finns, dels på att investera i nytt materiel och nya anläggningar. Syftet är att i samverkan med föreningslivet och inom givna ramar, erbjuda kommuninvånarna bästa möjliga förutsättningar för upplevelser, aktiviteter och idrott.

Ytterligare ett steg i förverkligandet av masterplanen för Sportcentrum är taget genom att det nya, mobila konstgräset är på plats på bandybanan. Läktaren med omklädningsrum, belysning, matchur, sekretariat, avbytarbås mm kommer nu att användas året runt. Konstgräsplanen, som ersätter minst tre vanliga gräsplaner, utnyttjas redan fullt ut av föreningslivet och skolorna, is 15 oktober till 15 mars, gräs 1 april till 7 oktober. Under sommaren har arenan varit en spontan mötesplats för kommunens ungdomar. Träning, lek och matcher har organiserats helt efter deras egna initiativ och villkor. Arbetet med att integrera kommunens ungdomar med olika nationaliteter/bakgrund blev en fullträff.

Då denna typ av konstgräsmatta är den första i sitt slag i Sverige, har anläggningen rönt stor uppmärksamhet och därför besökts av representanter från ett flertal svenska kommuner samt Norge och Skottland. Under vinterhalvåret har största delen av konstgräset flyttat inomhus. Gräset är nu utlagt i en lokal på Nohabområdet i Trollhättan. Föreningarna i de båda kommunerna delar på träningstiderna. Resterande del av konstgräset hyrs ut till Noliahallen i Umeå och till Kalix kommun.

Badplatsen vid Ursand har inför säsongen tilldelats utmärkelsen "Blå Flagga". Ursands camping fick fr o m den 1 november 2004 en ny arrendator. I samband med detta kommer vattenverket vid campingen att förses med kommunalt vatten via en sommarledning.

Som en direkt följd av enhetens ekonomi och av kommunstyrelsens beslut om extraordinära åtgärder har ett planerat firande av sportcentrum 40 år under 2004 ställts in.

Under perioden har dialog förts med bl a Vänersborgs simklubb, Vänersborgs Ryttaförening, Wargöns Alpina Skidklubb. Särskilt fokus har ägnats åt en återkommande dialog med företrädare för kommunens bandyklubbar. Syftet är att förbättra verksamheten vid Sportcentrum.

Framtid

Många bra anläggningar

Vänersborgs kommun är väl försedd med anläggningar för motion och idrott. Bra arenor skapar goda förutsättningar för ett rikt föreningsliv, som ger positiv verksamhet och mötesplatser för många.

Sportcentrum i Vänersborg

Sett till kommunens storlek, är Sportcentrum i Vänersborg en unik anläggning. Redan för 40 år sedan började byggnationen med tanke på att samla motion och idrott på en plats. Ett centrum har vuxit fram med stor bredd och ca en halv miljon besökare per år.

Förutsättningar finns att ytterligare öka Sportcentrums attraktionskraft, bland annat genom att göra området grönare och öppna upp för fler typer av motion, idrott och inte minst spontanidrott. I grunden gäller dock samma idéer som för 40 år sedan: samla resurserna på en strategiskt väl belägen plats, arbeta kostnadseffektivt, se till att området är öppet för aktiviteter året runt och under så stor del av dygnets timmar som möjligt. Utöver detta gäller det att bygga bort trafikstockningarna som uppstår vid stora evenemang. Det kan lösas med temporära utfarter. Dessa och många fler idéer presenteras i visionen, masterplanen för Sportcentrum.

Anläggningarna i Brålanda, Frändefors och Vargön

Grundidén bakom Sportcentrum går att använda även i andra kommundelar. Där finns naturliga centra för idrott och motion att bygga vidare på, om än i mindre skala än i Vänersborg. I Vargön är avståndet mellan Fyrkanten och Granås för stort för att bilda ett centrum.

Ridvägar vid Brätte ridskola

Två av kommunens största idrottsföreningar domineras av flickor, nämligen gymnastikföreningen och Vänersborgs Ryttaförening. Ett av Ryttaföreningens stora problem har varit bristen på ridvägar. När den närliggande järnvägen flyttas, skapas goda förutsättningar för mycket fina ridstråk i direkt anslutning till Brätte Ridskola. De planer som tagits fram är intressanta och väl värda att beakta.

Samarbete kring friluftslivet

För friluftsliv finns fina natur- och strövområden, badplatser och liknande. Det gäller att vårda och vidareutveckla samarbetet med företag och organisationer. Även i de här fallen blir mötesplatserna helt avgörande. Ursands camping har en ny arrendator från november 2004 och 15 år framåt.

Planerade åtgärder

- ? Utveckla Sportcentrum
- ? Utveckla mindre motsvarigheter till Sportcentrum även i andra kommundelar
- ? Överväga planer för ridvägar vid Brätte ridskola
- ? Utveckla samarbeten som främjar friluftslivet och föreningslivet
- ? Utredda möjligheten till att vintertid anlägga isbana i Plantaget

Målavstämning

Barn- och ungdomsnämnden skall verka för att invånarna har rika möjligheter till upplevelse och aktiviteter under fritiden. Detta skall ske i samverkan med de föreningar som verkar inom kommunen.

Ökade kostnader för kapitaltjänster och kraftigt ökade mediakostnader har tillsammans med en underfinansierad budget för verksamheten sportfiske vid Hallsjön/fornvård bidragit till ett negativt resultat för enheten under 2004. Uppdraget har varit att försöka täcka dessa kostnader inom befintlig ekonomisk ram. Konstateras kan att detta är en omöjlig uppgift om inte delar av verksamheten avvecklas.

Det finns ett stort behov av underhåll av de 40 år gamla anläggningarna för att kunna bibehålla nuvarande standard. Samtidigt finns myndighetskrav som kräver reinvesteringar i beståndet för att uppdatera anläggningarna enligt nu gällande regelverk. Utöver detta tillkommer önskemål om att utveckla anläggningarna för att möta medborgarnas och föreningslivets krav på framtida fritidsverksamhet.

Ett bra och mycket positivt exempel på ett nytt sätt att tänka och därigenom skapa förutsättningar för utveckling inom givna ramar är utvecklingen av bandyarenan. Att nu kunna använda denna arena, som under 30 år har fått stå tom halva året, 100 % mer tid genom att investera i och placera konstgräs på bandyplan är ett fint exempel på hur en offensiv investering kan ge ökad kostnadseffektivitet.

Kommunens möjligheter att ekonomiskt stödja föreningsverksamheten minskar, varför det är viktigt att ha tydliga mål för bidragsgivningen.

Då föreningsbidrag fördelas från tre olika nämnder har barn- och ungdomsförvaltningen tagit initiativ till möte mellan kulturnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och barn- och ungdomsnämnden. Arbete pågår med syfte att utarbeta gemensamt regelverk och en samsyn vid behandling av dessa frågor.

Inriktningen är att ge föreningarna ökat eller odelat ansvar för sina verksamheter och de anläggningar som de utnyttjar samt att koncentrera det ekonomiska stödet till barn- och ungdomsverksamheterna.

Där det finns förutsättningar till att bedriva bättre verksamhet och där föreningarna är beredda och har ekonomisk möjlighet att ansvara för hela eller del av verksamheten är arena och fritid positiv till och medverkar till sådana lösningar. Normerade bidraget säkerställer satsning på barn och ungdom.

Barn- och ungdomsnämndens resultatmål:

Målet är att i första hand stödja verksamhet för barn, ungdom och handikappade samt föreningar med social verksamhet.

Lagstadgad verksamhet, i form av skola/förskola, nyttjar arena och fritids anläggningar dagligen mellan 08,00 – 16,30. På detta vis får alla barn tillgång till verksamhetens anläggningar och utrustning.

Nyckeltal

Arena och Fritid	2002	2003	2004	Förändring. 03-04 %
Personalkostnadens andel av bruttokostnaden, %	20	29	30	+3,5
Verksamhetens nettokostnad/invånare, kr	630	470	519	+10,4

Kommentarer till nyckeltal

Stora underskott vad gäller mediakostnader, då ingen uppräknig för prisökningar gjorts, är anledningen till den stora förändringen av nettokostnad per innevånare.

MUSIK OCH UNGDOM

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budgetdiff 2004
S:a intäkter	9 392	8 792	9 145	358
S:a kostnader	19 924	23 473	23 446	-426
Totalt netto	10 532	14 681	14 301	-68

Ekonomisk analys

Musik och ungdom visar -68 Tkr. Den del som nämnden beslutat om för att säkra statsbidrag för ökad personaltäthet inom skolan uppgår till ca -1 100 Tkr. Intäkterna är ca + 400 Tkr högre än budgeterat. Tjänster på chefsnivå har vakanshållits, vilket ger ett överskott med ca +600 Tkr.

Årets verksamhet

Musik inom grundskola och förskola

Samverkansprojekt mellan musikskola och grundskola har genomförts vid Blåsutskolan och Granåsskolan. Redovisning har skett genom skolföreställning och kvällsföreställning för föräldrar och anhöriga. Musikskolan har tillsammans med bibliotek och Vänersborgs museum producerat en dramatiserad stadsvandring. Föreställningen har visats för allmänhet, företag samt för alla elever i år 3. Utöver denna produktion har barnkulturpengar under våren finansierat ett projekt med ca 70 talet "interaktiva" föreställningar inom förskolan, ett nytt projekt genomförs under 2004 – 2005.

Alla elever i år 9 har bjudits på teater, "En ö i Valhall" av Mikael Niemi. Föreställningen har producerats av musikskolans dramalärare och gavs på Vänersborgs teater. Musikskolans lärare i grundskolan samarbetade kring ett schlagerprojekt, där tre föreställningar gavs på teatern. Särskolans elever var den 19 maj inbjudna till en egen instrumentdemonstration vid musikskolan.

Frivillig musikskola

Ett av de allra viktigaste målen för musikskolans verksamhet är att låta eleverna spela tillsammans och redovisa sitt arbete inför publik. Detta sker genom ett mycket stort antal konserter för kompisar, föräldrar, allmänhet samt på institutioner i vår kommun och runt om i vår region. Som exempel kan nämnas en mycket uppmärksammas konsert där Musikskolans Paradorkester representerade vår kommun genom att spela vid "Samling för demokrati" i universitetets aula i Göteborg.

Årets konsert med Sundahls Rock Orchestra, Jill Johnsson och Jan Johansen drog 1 600 personer till idrottshuset. Skolturnéer och instrumentdemonstrationer har genomförts inom hela kommunen. Musikskolans elever framträdde och stod för underhållningen vid årets elevriksdag. Musikskolan blir på detta vis en mycket viktig del av den levande musiken som hörs i vår kommun.

Ett annat viktigt inslag i verksamheten är att erbjuda gästlärare att komma till vår skola för att ge eleverna ny inspiration. Under våren anordnades bl a en workshop med elgitarristen Jeff Rickman från Los Angeles. Deltagare var gitarrelever från hela Fyrstad.

Under året har särskild fokus lagts på att höja lägsta nivån och att bredda verksamhetens spets. Ett medel i detta arbete har varit att uppmana till och skapa goda förutsättningar för kammarmusik. Att utmana eleverna i det lilla formatet är mycket betydelsefullt för en fortsatt utveckling av deras musikaliska kunnande.

Musikskolan har flyttat dansundervisning och sambagruppen till "Ungdomshuset". Studioverksamhet och en del av skolans gruppverksamhet kommer att följa efter. Riktade satsningar mot nya målgrupper planeras.

Kulturcentralen, musikskolans verksamhet för de mindre barnen, har lämnat lokalerna vid Bangatan. Verksamheten ryms nu inom musikskolans lokaler på Torpavägen och begreppet kulturcentralen används inte mer.

Musikskolans planerade deltagande vid European Youth Festival i Malmö Köpenhamn fick ställas in som en följd av kommunstyrelsens beslut att vidta extraordinära åtgärder med anledning av det ekonomiska läget i kommunen.

Musikskolans sommarläger finansieras i huvudsak genom avgifter och insamlade medel. Sex sommarlägerveckor med ca 350 deltagare har genomförts denna sommar och Vargöns symfoniorkester har gjort en resa till Ungern.

12 av musikskolans elever har antagits till högre utbildningar och fyra elever har antagits till armens musikpluton.

En av musikskolans lärare har erbjudits en professur i dirigering vid musikhögskolan i Stuttgart. Samtidigt som vår verksamhet på detta vis uppmärksammas, skapas nya möjligheter till att engagera ny personal. En internationell förstärkning av arbetslaget har blivit resultatet genom att två nya lärare från England har anställts.

Musik vid Birger Sjöberggymnasiet

Tillsammans med restaurangprogrammet har musikskolan producerat en krogshow med Malt och musik. Evenemanget var förlagt till Folkets Hus och Vänersborgs Teater. Områdeschefen inom barn- och ungdomsförvaltningen har under våren träffat näringsministern för att diskutera bl a orkestermusikerutbildning med riksintag förlagd till Vänersborg.

Bra exempel på samverkan mellan musikskolan och gymnasieskolan under året är föreställningen "En ö i Valhall" av M Niemi. Föreställningar gavs på teatern för alla 9:or i kommunen. Operaensemblen redovisade sitt arbete genom att göra en förkortad version av Carmen. Eleverna på estetiska programmet har i större omfattning än tidigare varit aktiva i utåtriktad verksamhet.

Analys

Gymnasiearbetslaget har delvis bytt medlemmar. Det har medfört en bättre kontakt mellan skolformerna. Fortfarande finns dock brister i kommunikation och information. Fler av lärarna som jobbar mycket på gymnasiet, har aktivt arbetat för att få eleverna att delta mer i den utåtriktade verksamheten. Samverkan mellan musikskolan och gymnasieskolan måste fortsätta att bli bättre. Utan åtgärder faller visionen om spåret, tanken att se musiken som ett strategiskt utvecklingsområde försvagas. Processen kan inte föras genom flera olika parallella men helt olika viljor. Tydlig ledning och en gemensam vision är oerhört viktiga för fortsatt utveckling och samarbete. Musikskolan är och måste vara en stor del av kommunens kulturutbud. Långsiktigt är målet att stärka det fria musiklivet i kommunen.

Det fria musiklivet

En fortsatt satsning på kvalificerad kammarmusik bör på sikt bidra till att öka enskilda elevers färdigheter och till att säkerställa rekryteringen till vårt lokala musikliv. På många sätt bidrar musikskolan genom sina konserter till kommunens musikutbud.

Framtid

En stark och utvecklingsbar musikkultur

Musiken skapar möten och musikskolan är en av de främsta mötesplatserna för barn och ungdomar i Vänersborg. Vi har en alldeles egen musikkultur som är stark, fast och brett förankrad i alla delar av kommunen. Skolbarnen i Vänersborg får unikt goda möjligheter att utveckla musikaliskt intresse och kunskaper tack vare den satsning som pågått ända sedan 1989.

Det finns bred politisk samstämmighet när det gäller musikens betydelse för kommunen.

Det som saknas är inte idéer, utan en långsiktig och målmedveten strategi som kan göra Vänersborg till ett av Sveriges absolut starkaste centrum för utveckling inom musikbranschen. Några element i en strategi för att utveckla musiken i Vänersborg framstår som särskilt viktiga:

- Fortsatt satsning på musikskolan – den är en absolut förutsättning för fortsatt positiv utveckling.
- Utbildningar på alla nivåer; från förskola till eftergymnasial nivå. Ett positivt besked från regeringen om den gymnasiala orkestermusikerutbildningen vore ett mycket stort steg i rätt riktning.
- En konserthall som också fungerar som utbildningslokal, där de som studerar musik kan arbeta tillsammans i stort format - stor orkester. Detta skulle skapa unikt goda förutsättningar för oss när det gäller att rekrytera inte bara unga musiker, utan också unga arrangörer och dirigenter. Inspelningsmöjligheter i konserthallen skulle ytterligare bredda styrkan i vår satsning på musiken.

Ungdom

Ordinarie verksamhet är fritidsklubbar för barn 7-12 år och ungdomsträffen 13 år och uppåt. Ungdomsträffen flyttade under året verksamheten från Bangatan till Ungdomshuset i kvarteret Haren. Enligt de ursprungliga planerna skulle musik och ungdom ta över lokalerna från och med 1 juni och ungdomsgrupper, under vuxen ledning, skulle ställa i ordning lokalerna under sommaren för att vara inflyttningsklara lagom till skolstarten. Men på grund av hantverksföreningar reducerades ungdomarnas medverkan och lokaler na invigdes först 30 september.

Tanken med Ungdomshuset är att samla så många ungdomsanknutna öppna verksamheter som möjligt och utöver fritidsgården ungdomsträffen är flera verksamheter i full gång, Gymnasiet har dansundervisning tre eftermiddagar i veckan, Scenstudio har repeterat "Fale". Musikskolans sambaorkester spelar en gång i veckan och har även givit utrymme för Ungdomshusets besökare att prova på. En flickgrupp har startat med utgångspunkt i "Flicka-dagen" i september då huset och gården var fulla med aktiviteter.

Ungdomsforum, en ideell förening, har haft öppen verksamhet med planerade aktiviteter varje måndagskväll under hösten. En satsning på ungdomsledarutbildning har inletts i samarbete med Studieförbundet. Flera ungdomar har genomgått utbildning under året och bidrar på olika sätt i verksamheten. "Kom igång på Torpa", en satsning för att informera boende på Torpaområdet om Ungdomshuset, genomfördes med varierande framgång. Antalet besökande till ungdomsträffen har dock ökat markant.

Arbetet med LUPP, Lokal uppföljning av ungdomspolitik, en enkätundersökning i samarbete med Ungdomsstyrelsen, har genomförts under året. Alla elever i grundskolans år 8 och gymnasiet år 2 har svarat på frågor om hur de upplever sin vardag i olika perspektiv, fritid, skola, politik och inflytande, trygghet, hälsa, arbete, information och framtid. Enkäten ska ligga till grund för den fortsatta utvecklingen av ungdomsinflytandet i kommunen. Rapport kommer våren 2005. För mötesplatserna har kommunen ett särskilt ansvar. Professionell personal har i samverkan med föreningsliv, att planera verksamheten bl a så att vuxna finns med som förebilder, stöd och som vägvisare till föreningsliv och andra verksamheter.

Övriga aktiviteter med anknytning till musik och ungdom

- *Fiskeskolan* anordnades under 7 sommarveckor. I år deltog mer än 90 ungdomar fördelade på sju grupper och tre nivåer: nybörjare, fortsättning I och fortsättning II.
- *Ungdomsdisco* arrangerades en gång under våren i samarbete med Vänersborgs fotbollsklubb och en gång under hösten i egen regi.
- *Under sportlovet och vecka 44* ordnades verksamhet på dagtid och en broschyr gavs ut med en sammanställning över kommunala och föreningsdrivna aktiviteter.
- En *nattvandring* genomfördes på Valborg i samarbete med Team 49. Tre fritidsledare och åtta ungdomar från ungdomsträffen samt fem ledare från Team 49 deltog.
- *Nätverk Ungdom* – kommunens ungdomsarbetare – fritidsledare inom skolan och fritidsverksamheten, fältassistenter, drogsamordnare samt representanter för Lyktan och Sörgården har träffats vid sex tillfällen under året och utbytt erfarenheter samt planerat för Valborg och skolavslutningen, då ungdomar av tradition rör sig mycket på stan. Planeringen av drogfria aktiviteter *under skolavslutningen 2005* är i full gång i samarbete med kommunens folkhälsosamordnare och drogförebyggande samordnare.

Målavstämning

I de kommunövergripande målen presenteras Vänersborg som "musikkommunen med det kvalificerade musiklivet och de många ungdomsorkestrarna". Samtidigt slås fast att "barn och ungdom skall stimuleras till ökade kulturella aktiviteter" och att "vi skall intensifiera arbetet med att skapa en attraktiv föregångskommun".

Analys

Årets resultat för musik och ungdom visar på ett överskott. Från 2002, då underskottet var hela 2,4 Mkr, har åtgärder vidtagits inom verksamheten. En rektorstjänst är inte återbesatt, vakant tjänsteunderlag när personal slutar, vid sjukdom och tjänstledigheter har inte vikariebesatts. Lågtid har inte ersatts ekonomiskt utan bytts mot ledig tid, ökat elevunderlag har fördelats på övrig personal. Elevernas egen finansiering av läger och resor har ökat. Läger och resor har ställts in. Fortbildning mm har i det närmaste varit obefintlig. Lokalytan har minskat genom att musikskolan har lämnat Bangatan.

Verksamheten kan inte fortsätta arbeta under dessa förhållanden. Sjukdom och konflikter ökar och kvaliteten försämras och kan påverka framtida elevtal. Ledningsresurs för denna stora verksamhet är idag minimerad och tvingar fram ständiga prioriteringar under tidspress. Den ofinansierade miljonen var en förstärkning för att musikskolan skulle klara en utbyggnad av verksamheten inom grundskolan med orkesterklasser. Denna verksamhet har varit alltför slimmad under 2004. Lärarbrist och svårigheter med schemaläggning har, tillsammans med i vissa fall mycket stora klasser och brist på lokaler, sänkt kvaliteten och skapat problem.

Ledningsorganisation och lärarresurs till våra spelande ensembler och orkestrar måste förstärkas och för att säkerställa återväxt till våra spetsorkestrar måste lärarkapaciteten inom stråksidan ökas. Insatser behövs för att utveckla verksamheten och pengar måste återigen avsättas till fortbildning, personalutveckling, läger och resor. Arbetet med orkestermusikerutbildning och strategiskt arbete för att utveckla musik - musikindustrin/kommunens profilering måste fortsätta. Utrymme måste skapas för att åter kunna investera i verksamheten.

Musik inom förskola och grundskola

Mål

Samverkan mellan musikskola och övriga skolformer fortsätter. Arbetet inriktas på fortsatt utveckling vad gäller organisation och arbetssätt. Skola och musikskola har ett gemensamt ansvar för att verka för att kulturaktiviteter ökar inom skolan samt att praktiskt-estetiska ämnen ges ett större utrymme.

Målet är att ge barn och unga möjlighet till en ökad grad av eget skapande och till kulturella aktiviteter inom skolan och på sin fritid, enskilt och tillsammans med andra samt att bibehålla och utveckla den resurs som musikskolan utgör i vår kommun.

Analys

- Schemaläggningen av musiken i grundskolan måste ses över. Lärarna får allt mer splittrade scheman.
- Många undervisningslokaler i grundskolan är dåligt anpassade för musikundervisning.
- Några grundskolor har valt att göra mycket stora grupper i musikundervisningen, vilket har försämrat kvaliteten på undervisningen.
- Det är svårt att få tag på vikarier till undervisningen inom grundskolan. Musikskolans lärare har vikarierat för varandra i högre omfattning än normalt.
- Musikklasserna på Huvudnässkolan har utvecklats tack vare att fler lärare med olika kompetenser blivit involverade. Både dans och drama har funnits under året.
- Försöken med nya former för samverkan med grundskolan har slagit väl ut.

Ungdom

Barn och ungdomar skall erbjudas möjlighet till olika aktiviteter på sin fritid, enskilt och tillsammans med andra. Det måste finnas särskilda mötesplatser som ungdomarna själva kan vara med och utveckla.

Kommunal verksamhet

- *Ungdomsträffen Bangatan*, fem kvällar i veckan, 65 besökare, 7-18 år, i genomsnitt per kväll

sedan starten i april 2002. Verksamheten flyttade i september till kvarteret Haren med verksamhet fyra kvällar i veckan, tisdag-fredag klockan 18-22 samt vissa lördagar. Antalet besökande har ökat till i genomsnitt ca 80 per kväll.

- *Mariedalskolan*, två kvällar i veckan, matsal och gymnastiksal används. Ca 60 barn och ungdomar i åldrarna 7-15 år besöker verksamheten regelbundet. Verksamheten kom i gång igen vid vårterminsstarten 2004 efter renovering av lokalerna.
- *Onsjö*, två kvällar i veckan, ett samarbete med Onsjökyrkan i Onsjökyrkans lokaler. 40-60 barn och ungdomar har deltagit per kväll. Verksamheten ska utvärderas i juni för en fortsatt utveckling av samarbetet.
- *Tärnan*, verksamhet två kvällar i veckan för barn upp till 12 år. 30-40 barn deltar per kväll.
- Eftermiddagsverksamhet för barn, 5-7 år är igång tre dagar i veckan på *Kastanjevägen 35*,
- 56 småttingar fördelade på två grupper deltar varje gång.

Verksamheter med kommunalt stöd

- *Sörgården i Brålanda* har öppet fem kvällar i veckan, måndag-fredag 16.00-22.00, samt lördag förmiddag.
- *Lyktan i Vargön*, öppen verksamhet tisdag, torsdag och lördag från kl. 19-23.
- *MIC – Musik- och Internetcaféet* – har öppet för alla ungdomar onsdag, fredag och lördag. Internetcaféet varvas med konserter och spelningar av olika slag.

Övrigt

- *Team 49* har öppen verksamhet för ungdomar mellan 10 och 16 år i egen lokal på Kungsgatan måndag – fredag kl. 10-17.30. Ungdomsträffens verksamhet flyttade till Team 49:s lokaler ett tiotal lördagskvällar under våren för att möta de ungdomar som då fanns i centrala staden och Skräcklan. Dialog om samverkan kring drog- och brottsförebyggande aktiviteter har pågått under året och fortsätter 2005.

Verksamheten skall uppmärksamma ungdomars hälsa och genom olika aktiviteter bidra till ungdomars fysiska och psykiska välbefinnande. Aktiviteterna skall dessutom stärka ungdomars identitet och självkänsla samt främja integration och samhörighet dem emellan.

Mångkulturellt och demokratiskt

Ungdomsträffarna utgör ett tvärsnitt av respektive upptagningsområde – kulturellt, socialt och religiöst. Ungdomsträffarnas verksamhet utgår från ungdomarna själva. Planeringsgrupper bestående av representanter för ungdomar och fritidsledare planerar aktiviteter, diskuterar regler och förhållningssätt och har en hög grad av inflytande på verksamheten. I den kommunala verksamheten är alla välkomna, oavsett etnicitet eller annan grupptillhörighet och alla har samma möjlighet att komma till tals.

”Komigång”-projektet har genomförts under året. Syftet var att skapa en positiv attityd kring ungdomsträffen och få föräldrar att med tillförsikt uppmana sina ungdomar att ta del i ungdomsträffens verksamhet samt att öka och stärka flickornas engagemang i verksamheten.

Ungdomshuset ger förutsättningar till olika kulturella och fysiska aktiviteter med utgångspunkt från ungdomars egna önskemål. Bland annat finns tillgång till gymaktiviteter, dans och musik. Samarbete med musikskolan och olika studieförbund samt en fortsatt satsning på ledarutbildning för ungdomsträffens egna ungdomar skapar förutsättningar för kvalitativt bra verksamhet.

Frågan om alla ungdomars delaktighet och möjlighet till medbestämmande skall utredas vidare. Målet är att inrätta någon form av ungdomsråd. För bästa resultat skall samverkan ske med social- och gymnasieförvaltning. Ett särskilt stöd utgör kommunens insatser för folkhälsa.

Verksamhetsövergripande arbetsgrupp

Arbetsgruppen, bestående av politiker från barn- och ungdomsnämnden samt tjänstemän från barn- och ungdomsförvaltningen, gymnasieförvaltningen, socialförvaltningen och folkhälsosamordnaren, arbetar vidare under 2004 med att utreda frågan om ungdomars inflytande i Vänersborg. Som ett led i det arbetet deltar Vänersborg, som en av nio kommuner, i Ungdomsstyrelsens LUPP-undersökning 2004 (Lokal uppföljning av ungdomspolitik). Resultatet av LUPP kommer att ligga till grund för gruppens fortsatta arbete.

Analys

Mycket kraft och energi har gått och går till förberedelse och planering kring Ungdomshuset. När de fysiska förutsättningarna väl är klara, återstår att forma innehållet i verksamheten tillsammans med ungdomarna. Mycket av den "gamla" verksamheten behöver omprövas och diskuteras på nytt. Ungdomsinflytandet måste stärkas och tydliggöras.

Slutsatsen blir att vi ska

- fortsätta satsningen på att utbilda ungdomsledare inom verksamheten
- skapa förutsättningar för en långsiktighet i samarbetet mellan kommunala och föreningsanknutna barn- och ungdomsverksamheter
- tydliggöra ungdomarnas möjligheter att påverka ungdomsenhetens inriktning och utbud av aktiviteter.

Verksamheten är mycket beroende av föräldrars ideella insatser.

Nyckeltal

MUSIK OCH UNGDOM	2002	2003	2004	Förändr. 03-04 %
Personalkostnadens andel av bruttokostnaden, %	72	71	74	+4,2
Hyreskostnadens andel av bruttokostnaden, %	13	13	11	-15,5
Verksamhetens nettokostnad/inv., kr	284	396	385	-2,8
Verksamhetens nettokostnad exkl. fastighetskostnad/inv., kr	201	298	315	+5,7
Antal elever i musikskolan	4 125	3 392	3 215	-5,2
- varav betalande	1 200	1 205	1 198	-0,6
Grundskolan	2 405	1 748	1 612	-7,8
Gymnasieskolans estetiska program/musik (ESMU)	83	79	72	-8,9
Gymnasieskolans övriga program	395	326	290	-11,0
Gymnasieskolans naturvetenskapliga estetiska program (NVES)	42	34	43	+26,5

Kommentarer till nyckeltal

Musikskolan följer grundskolans trend då elevantalet sjunker.

INVESTERINGAR

Tkr	Inv.plan 2004	Årets Resultat	Budget- Differens
Barnomsorg och grundskola	3 900	953	+2 974
Arena och fritid	4 804	5 200	-396
Summa.	8 704	6 153	+2 551

Erhållen budgetram avser investeringsram för 2004 på 7 000 Tkr samt överförda medel från 2003 1 704 Tkr.

Beslut om extra ordinära åtgärder har inneburit en restriktiv hållning ifråga om utnyttjande av årets investeringsutrymme.

Inom barnomsorg och grundskola består investeringarna i stort av fortsatta datainvesteringar i form av utbyggnad av infrastrukturen. Övrigt är arbetsmiljöåtgärder.

Årets investeringsutrymme på arena och fritid har gått till konstgräsmatta, omklädningsrum, högtalaranläggning, Fyrkanten och Vänersborgs fotbollsklubb.

KULTURNÄMNDEN

Ordförande: Monika Gustavsson (s)

Vice ordförande: John-Åke Ericsson (kd)

Förvaltningschef: Ulla-Carin Olsson

ORDFÖRANDENS KOMMENTAR

Kulturstipendiet utdelades till möbelsnickaren Dan Broström och kulturpriset gick till hembygdsforskaren Arne Hallsten.

Bidrag till kulturföreningar och bygdegårdsföreningar har utdelats i samma omfattning som tidigare men med en tydligare fokusering på föreningarnas offentliga arrangemang och öppna verksamhet. En översyn av det kommunala engagemanget i studieförbundsverksamheten och bygdegårdarna har pågått under året och den kommer att fortsätta under 2005.

Nämndens konstinköpskommitté, som utgörs av två politiker och konsthallsföreståndaren har under året köpt in konstverk från de utställningar, som arrangerats i konsthallen. Ett större verk inköptes av konstnären Ulf Trotzig och det har placerats i kommunhuset.

Ledamöter från nämnden har deltagit i arbetsgruppen Kultur på Dal, i Fystads kulturkommitté och i arbetsgruppen för arrangerandet av "Kulturmatte".

Årets kulturstipendiat i Fyrstad blev konstnären Yvonne Swahn och kulturpriset gick till sånggruppen Les Jolies.

I övrigt genomfördes få aktiviteter inom de båda samarbetsorganisationerna Fyrstads kulturkommitté och Kultur på Dal. Inriktningen var främst att dra upp riktlinjer för det framtida samarbetet i Fyrbodalområdet.

Kulturnämnden har i samarbete med Trollhättans stad bidragit till en konstrunda "Älvkultur".

Under året har ett nytt ettårigt avtal slutits med Folkets Hus avseende driften av teatern. Avtalet kan förlängas under ytterligare ett år. Avtalet med Regionmuseum Västra Götaland avseende Vänersborgs museum har förlängts i ett år.

Monica Gustavsson
Ordförande

ÅRETS RESULTAT

Resultaträkning	Utfall	Utfall	Utfall	Budgetdiff
Mkr	2002	2003	2004	2004
Försäljning	-	0,2	0,0	0,0
Avgifter & ersättningar	-	0,7	1,1	+0,5
Bidrag	-	0,4	0,4	+0,1
Övriga intäkter	-	-	-	-
Summa intäkter	-	1,3	1,5	+0,6
Personalkostnader	-	4,7	5,4	0,0
Omkostnader	-	13,0	15,8	-0,3
Kapitalkostnader	-	3,6	0,3	0,0
Summa kostnader	-	21,3	21,5	-0,3
Nettokostnader	-	20,0	20,0	+0,3

Kulturnämnden redovisar ett överskott på 0,3 Mkr. Detta avser i huvudsak den ej tillsatta tjänsten som kultursekreterare. Intäkterna överstiger budget med +0,6 Mkr och balanserar kostnader utöver budget.

Övergripande analys

Mkr	2003		2004		Netto	Budget-differens
	Utfall Netto	Budget-differens	Intäkt	Kostnad		
Nämnd	0,2	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0
Bibliotek	9,2	-0,6	1,3	10,6	9,3	-0,2
Kultur	10,6	0,0	0,2	10,7	10,5	+0,5
Summa	20,0	-0,6	1,5	21,5	20,0	+0,3

Biblioteket visar ett underskott om -0,2 Mkr, som omfattar ett underskott på barnkulturen om -0,13 Mkr och telefonkostnader om -0,06 Mkr.

Den vakanta kultursekreterartjänsten genererar ett överskott på +0,24 Mkr, budgeterade, ej utbetalda bidrag och tillfälligt minskad verksamhet +0,13 Mkr och extraordinära intäkter +0,1 Mkr.

Personalredovisning

Personal	Antal anställda	Kvinnor	Män	Arbetad tid omräknat till årsarbeten (heltidstjänster)
2004	14	10	4	13

Sjukfrånvaro för 2004

Antalet sjukdagar per anställd är mycket låg. I procent var antalet sjukdagar per arbetade dagar 3,4 %.

Arbetsmiljö

Under året har en friskvårdsatsning genomförts. Den har innehållit kostrådgivning, tillgång till frukt och stavgång. Personalen upplever att satsningen medfört bättre ork för de längsta arbetsdagarna och dessutom ökad trivsel och social gemenskap. Många goda idéer har fötts under promenaderna.

Framtidsutsikter

Biblioteket

Högskolans placering i Trollhättan från år 2008 kommer att påverka bibliotekets verksamhet. Det behöver tillskapas studiemiljöer med kvalificerad personal och ett biblioteks- och kulturutbud som är attraktivt för studier och fritid, om ambitionen är att högskolestudenter skall finna det vara ett bra alternativ att välja Vänersborg som bostadsort. Detta innebär bl a satsningar på digitala och virtuella tjänster, kvalificerad informationssökning och ett breddat mediautbud.

Filialernas roll som kulturcentra bör stärkas och behovet av att inrätta lärcentra i fler bibliotek undersökas. Bibliotekets verksamhet i och mot skolan innebär att kvaliteten i skola och barnomsorg höjs. Detta arbete bör stärkas och utvecklas och ökade resurser för den öppna verksamheten gentemot barn och unga tillskapas. Det nära samarbete mellan museum, bibliotek och musikskola skall förstärkas för att bli en ge barn och unga tillgång till det lokala kulturarvet.

Kultur

Ett attraktivt kulturliv är en viktig faktor när människor väljer bostadsort. Det är därför nödvändigt att utveckla kulturverksamheten om bli framtida studenter skall välja Vänersborg som bostadsort. Att tillsätta kultursekreterartjänsten är ett led i detta.

Dialogen med kulturföreningar, bygdegårdar och studieförbund skall utvecklas för att förbättra tillgången till mötesplatser och möjligheten till skapande verksamhet och ett professionellt kulturutbud.

Konsthallens roll som mötesplats för bildkonst skall utvecklas genom att verksamheten kompletteras med t ex utställningar inom områden som design, arkitektur och öppna jurybedömda salonger.

NÄMND

Årets verksamhet

Kulturnämnden bildades i januari 2003 och består av fem ordinarie ledamöter och fem ersättare. Under 2004 har nämnden haft nio sammanträden.

Målavstämning

Övergripande mål

Kulturnämndens arbete syftar till att skapa en god och attraktiv livsmiljö i Vänersborg.

I det gemensamma ansvaret för att utveckla Vänersborg skall kulturnämnden samordna sina resurser så effektivt som möjligt.

Demokratin

Statens och kommunens insatser syftar bl a till att bibehålla och utveckla demokratin. Biblioteksverksamheten svarar för att alla har tillgång till kunskapskällor, information och upplevelser genom olika slags media. Målet är att alla invånare tar ansvar för och deltar i utvecklingen av kommunen och samhället.

Kulturen

En viktig uppgift är att stimulera och samordna den lokala kulturverksamheten, särskilt den som riktar sig mot barn och ungdom. Kulturnämnden skall stimulera invånarna till egna kulturaktiviteter och tillsammans med andra intressenter erbjuda möjlighet att ta del av många olika konstarter.

Barnomsorg, fritid, kultur och skola skall samverka i syfte att skapa verksamheter, där invånarna har goda möjligheter att utveckla sina intressen och sin kunskap. Målet är att varje invånare stimuleras till engagemang och deltagande samt att bibehålla och utveckla Vänersborgs kulturella liv.

Genom att samordna kulturens resurser i en nämnd med ansvar för bibliotek, museum, konsthall, studieförbund, bygdegårdsföreningar och kulturföreningar mm har dessa verksamheter fått en tydligare profil och bibliotek och kultur har blivit en starkare och mer effektiv samarbetspartner med andra aktörer.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budgetdiff 2004
S:a intäkter	-	4	0	0
S:a kostnader	-	247	228	+65
Totalt netto	-	243	228	+65

Nämndens budgetdifferens visar ett överskott på + 65 Tkr.

Barnkulturmedel är överflyttade till biblioteksverksamhet.

Nyckeltal

NÄMND	2002	2003	2004	Förändr. 03-04 %
Antal sammanträden	6	10	9	-11
Genomsnitt, timmar	2,2	1,9	2,2	+14

Kommentarer till nyckeltalen

Antal sammanträden år 2002 avser kultur och fritidsutskottet.

BIBLIOTEKSVERKSAMHET

Årets verksamhet

Bibliotek

Verksamhet har bedrivits på huvudbiblioteket, filialerna i Brålanda, Frändefors och Vargön, med Boken-kommerverksamhet och talboksutlåning via post, bud eller vaktmästare till enskilda funktionshindrade, till skolor och förskolor samt på fängelset. Den tidigare inledda samverkan med Naturbruksgymnasiet har fördjupats under året och en bibliotekarie tjänstgör på skolan.

Barn- och ungdomsverksamhet

Ett viktigt mål i bibliotekslagen och de lokala målen är att ge alla unga lika förutsättningar till lärande och språklig och personlig utveckling genom läsning. Från och med 2004 deltar även de fristående skolorna i det läsfrämjande arbete som bedrivs i samverkan med skolan.

Statens kulturråd fördelar medel att användas för inköp av barn- och ungdomslitteratur för att stimulera till läsning. Under 2004 fick Vänersborgs kommun 170 Tkr som använts till att komplettera folk- och skolbibliotekens samlingar utifrån behoven i LUS-projektet. För Vänersborgs del innebar det en höjning med 70 Tkr sedan 2002. Detta motiveras av kulturrådet med den målmedvetna satsning på läsfrämjande åtgärder i bl a LUS-projektet (LUS = Läs Utvecklings System), som genomförs i samverkan mellan skola och bibliotek.

Barn- och ungdomskultur

Barnkulturverksamheten, som riktar sig till alla barn och ungdomar i kommunen i åldern 3-16 år, har inneburit att alla fått ta del av två kulturarrangemang. Sagostunder har genomförts på alla biblioteken i samverkan med musikskolans kulturcentral.

Under hösten erbjöds skolan den dramatiserade, historiska stadsvandring som museet, musikskolan och biblioteket gemensamt arbetat fram.

Tillsammans med socialdepartementet och kommunens folkhälsosamordare anordnades "Flicka-dagen" den 13 september för alla flickor i åk 5-8 runt jämställdhet och media. Detta har sedan bl a följts upp i kulturarrangemang, som erbjudits skolorna.

Lärcenter Brålanda

Lärcentret i biblioteket i Brålanda, som drivits som projekt under ett par år, drivs från den 1 juli i samverkan med komvux. Företrädare för lärcentret deltar i den samverkansgrupp i kommunen, som arbetar med vuxnas lärande. I gruppen ingår företrädare för studieveanstalt, försäkringskassa, arbetsförmedling och AME.

IT-utveckling

Antalet databaser som är tillgängliga för allmänheten via biblioteken har ökat. Flera av dessa kan nås via bibliotekets hemsida. Antalet släktforskare ökar stadigt och nya databaser har tillkommit även för dessa.

En uppgradering av biblioteksdatasystemet har inneburit service och rutiner för externa och interna användare. Bibliotek och kulturs hemsida har förbättrats och sköts av egna medarbetare.

Arrangemang

Olika samarrangemang med studieförbund, föreningar och andra genomfördes under året, t ex en "kulturnatt" med aktiviteter på många ställen i centrala staden, "Bokens dag" på Vänersborgs teater, en kväll kring nordisk litteratur och Vänersborgs lucia på biblioteket.

I april anordnades en "deklarationsdag" på huvudbiblioteket i samverkan med Skatteverket och Trollhättans stadsbibliotek för att visa hur man deklarerar på nätet, via SMS och telefon. Under hösten genomfördes liksom de senaste åren en "seniorsurf dag".

Målavstämning

Bibliotek och kultur

Det övergripande målet för verksamheten är att stärka demokratin genom att värna om yttrandefriheten och skapa förutsättningar för alla att använda den.

Alla kommuninvånare skall ha tillgång till mötesplatser för kunskapsutveckling, kulturella aktiviteter och konstupplevelser genom olika slag av media, utställningar och andra aktiviteter anpassade efter olika individers behov. Biblioteken har ett särskilt ansvar att göra databaserad information tillgänglig för alla.

Alla kommuninvånare skall ha tillgång till vårt gemensamma kulturarv. Bibliotek och museum har ett särskilt ansvar för att bevara och göra det lokala kulturarvet tillgängligt för alla och att genom medier, utställningar och aktiviteter bygga broar till andra kulturer.

Aktiva insatser är nödvändiga för att ge alla barn och ungdomar lika förutsättningar till lärande, språkutveckling och personlig utveckling genom läsning, konstupplevelser och kulturella aktiviteter

Samordningen har manifesterats i arrangemang som "Kulturnatta" och i samverkan kring lärcentret i Brålanda. Under året har bl a speciella satsningar riktade mot barn och unga kring jämställdhet, levandegörande av kulturarvet och läsning genomförts i samverkan med andra. Som exempel kan nämnas att kulturutbudet för barn och unga har förstärkt "Flickaprojektet" och haft en tydlig jämställdhetsprofil och arrangemang som den dramatiserade stadsvandringen har levandegjort den lokala historien Av läsprojekt kan det fortsatta arbetet kring LUS framhållas. Arrangemang som "Deklarationsdagen" och utveckling av olika digitala tjänster, som är nåbara även från privata datorer, har syftat till att förbättra allas tillgång till IT-tekniken.

Ett arbete för att tydliggöra bygdegårdars, studieförbunds och kulturföreningars roll för bildning och det lokala kulturlivet har pågått under året.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budgetdiff 2004
S:a intäkter	1 618	1 212	1 354	+471
S:a kostnader	10 322	10 382	10 579	-677
Totalt netto	8 704	9 170	9 225	-206

Ekonomisk analys

Biblioteket visar ett underskott om -206 Tkr, som omfattar ett underskott på barnkulturen om -130 Tkr och telefonkostnader om -60 Tkr.

Nyckeltal

BIBLIOTEK	2002	2003	2004	Förändr. 03-04 %
Personalkostnadens andel av bruttokostnaden, %	42	42	44	+1
Hyreskostnadens andel av bruttokostnaden, %	24	21	21	0
Verksamhetens nettokostnad/invånare, kr	278	247	249	+1
Antal besökande på huvudbiblioteket		264 605	256 758	-3
Utlånade böcker	253 859	245 475	234 407	-4
- varav skönlitteratur	81 027	68 085	63 727	-6
facklitteratur	69 340	65 757	63 735	-3
barnlitteratur	103 492	111 633	106 945	-4
Antal utlånade AV-media (dvs video, DVD, CD-skivor, tal- o ljudböcker mm)	97 559	96 412	94 168	-2
- varav videofilmer och DVD filmer	50 042	46 745	44 051	-6
Utlåning antal media totalt	351 418	341 884	328 575	-4
Utlåning antal media/invånare	9,5	9,2	8,9	-3

Kommentarer till nyckeltalen

Utlåningen sjönk under 2004 med totalt ca 4 %. Detta gäller framförallt utlåningen av skönlitteratur. Utlåningen av barn- och ungdomslitteratur sjönk också efter tidigare mycket kraftig uppgång. En positiv tolkning skulle kunna vara att de senaste årens satsningar på skolbiblioteken, bl a med hjälp av medel från Statens kulturråd, inneburit att eleverna har möjlighet att låna mer på sin skola. Av lånen skedde 244 674 på huvudbiblioteket, 43 907 i Vargön, 20 843 i Brålanda och 19 151 i Frändefors. Av dessa har Brålanda ökat sin utlåning medan övriga minskat.

KULTUR

Årets verksamhet

Vänersborgs museum

Den 1 februari var det stort firande på grund av att det var tio år sedan Vänersborgs museum återinvigdes efter den stora renoveringen och att Vänersborg samtidigt fyllde 360 år. I april invigdes "Dalsländskt", en upptäcktsfärd i Dalslands kulturhistoria genom museets samlingar. Del 2 i Vänersborgs museums skriftserie av Christian Aarsrud belyser ämnet ytterligare. På museet anordnades ytterligare utställningar, föredrag, konserter och temadagar.

Konsthall

Av de åtta utställningar som genomfördes på konsthallen kan nämnas en utställning med Ulf Trotzig, och två utställningar med vänersborgskonstnärerna Yvonne Swahn och Christina Johansson. En utställning kring arkitekten Alvar Aalto kunde genomföras med stöd av lokala sponsorer.

Föreningsliv, studieförbund och bygdegårdar

De flesta kulturföreningar och även studieförbund i kommunen bidrog på ett mycket positivt sätt med olika aktiviteter under kulturnatten den 14 maj med t ex konserter, utställningar och skapande verksamhet. Förvaltningens personal deltar tillsammans med företrädare för Trollhättans stad och företrädare för studieförbunden i den samverkansgrupp, som behandlar gemensamma frågor och diskuterar samordning och utveckling av verksamheten. Utformningen av drift och bidrag till bygdegårdarna i framtiden diskuteras i olika grupper och i dialog med bygdegårdarna. I detta arbete deltar politiker och tjänstemän från samhällsbyggnadsnämnden och kulturnämnden

Samverkansgrupper

Inom Kultur på Dal och Fyrstads kulturkommitté har arbete under året varit inriktat på att dra upp riktlinjerna för framtiden för gemensam kulturverksamhet inom Fyrbodalsområdet. Målet är att bibehålla och utveckla den verksamhet som fungerat bra och samtidigt se nya möjligheter till samverkan. Framförallt har kulturens förutsättningar att vara en tillväxtfaktor betonats.

Målavstämning

Målen för kulturen återfinns under verksamhet bibliotek. De är ej särredovisade utan ingår under rubriken målavstämning/bibliotek och kultur.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budgetdiff 2004
S:a intäkter	505	66	195	+145
S:a kostnader	5 109	10 722	10 745	+333
Totalt netto	4 604	10 656	10 550	+478

Ekonomisk analys

Den vakanta kultursekreterartjänsten genererar ett överskott på +240 Tkr, budgeterade, ej utbetalda bidrag och tillfällig minskad verksamhet +130 Tkr och extraordinära intäkter +100 Tkr.

Nyckeltal

KULTUR	2002	2003	2004	Förändr. 03-04%
Personalkostnadens andel av bruttokostnaden, %	36	19	6	-31
Hyreskostnadens andel av bruttokostnaden, %	11	11	37	+29
Verksamhetens nettokostnad/inv., kr	124	287	284	-1
Vänersborgs museum	9910	10 015	11342	+12
Konsthall	6890	4460	4069	-9

Kommentarer till nyckeltalen

Vänersborgs museum

Besöksantalet ökade med 1 327 personer och förklaringen kan sökas i publikdragande temadagar och olika samarangemang. Av museets besökare vara 1 432 barn. Dessutom besökte 1 680 barn och elever museet tillsammans med sin förskolegrupp eller skolklass.

Konsthall

Under 2004 var många utställningar obevakade och ingen besöksräkning genomfördes.

INVESTERINGAR

Tkr	Investeringsplan 2004	Årets resultat	Budget- differens
Kulturnämnden	100	79	+21
Summa	100	79	+21

Kulturnämndens investeringar under 2004 avser inköp av oljemålning samt arbetsmiljöinsatser.

GYMNASIENÄMNDEN

Ordförande: Kjell Nilsson (s)

Vice ordförande: Orvar Carlsson (kd)

Förvaltningschef: Karl-Johan Höjer

ORDFÖRANDENS KOMMENTAR

Nu har det gått ytterligare ett år, präglat av hårt arbete, slit, sömnlösa nätter och en del elände. Men det har också funnits massor av tillfällen där glädjen, kamplusten och ett och annat skratt har kommit fram.

Vi har under våren fått ytterligare en kommunal verksamhet att förvalta. Det har varit en angenäm bekantskap och jag tror att de har funnit sig väl tillrätta i vår förvaltning. Jag har ännu mer förstått nödvändigheten av en vet-tig sysselsättning och de rätta åtgärderna med utbildningar och praktik för de arbetslösa. Man kan dessutom konstatera att det finns väldigt många olika förkortningar och olika åtgärder. Jag vill med dessa rader tacka personalen på AME för det gångna året och hoppas på en likadan fortsättning.

Vilken personal vi har inom nämndens ansvarsområde, ni är guld värda allihop, ingen nämnd och ingen glömd. Ni har gjort ett fantastiskt arbete. Det har varit ett jobbigt år för er alla. Tack så mycket för det jobb ni har lagt ner.

Sist men inte minst vill jag rikta ett stort tack till nämndens alla ledamöter och ersättare. Vi har alla klart visat att vi har elevens bästa för ögonen och att det är det som är vår ledstjärna. Det har visat sig genom ett beslut att starta upp ett nytt program 2005 under arbetsnamnet "kunskapsprogrammet". Det är för att underlätta möjligheten att välja mellan samhällsvetenskapliga programmet och naturvetenskapliga programmet. Vi har dessutom kommit överens med Trollhättan och skrivit ett avtal för gymnasiesärskolan.

Nämnden är väldigt aktiv och har visat ett stort intresse för Fyrbodals Gymnasieutredning och diskuterat både fördelar och nackdelar, där ekonomin kan bli en svår fråga men att möjligheten för eleven väger över.

Nu vill jag skriva lite om vår lokalanpassning när det gäller teknik och industriprogrammet vilket genomförts enligt plan, i samband med detta har sarskolans program och även estetiska programmets bildinriktning fått mer ändamålsenliga lokaler. Nämnden har ur egen ram avsatt tre miljoner under åren 1999-2004 för ökade hyreskostnader i samband med lokalanpassning på gymnasiet för att rymma ett ökande antal elever. Inga extra medel har avsatts för detta utan samtliga hyreshöjningar bärs inom tilldelad ram.

Vi har genomfört ett tufft ekonomiskt saneringsarbete under året. Beslutet om extraordinära åtgärder följdes av ytterligare en rad åtgärder som vakansprövning av alla tjänster, förändring av hyran på elevbostäder, sänkt inackorderingsbidrag, förhandlingar om minskade kostnader för mat och städ. Vi har även tagit bort golfen som lokal inriktning och fasar ut densamma. Vi har minskat kostnaderna för naturesteterna. Som ni ser har vi gjort otroligt mycket under 2004, men nu står vi inför ytterligare en utmaning. 2005 kommer också att bli tufft.

Tack ännu en gång för det fina arbete som ni alla har gjort.

Kjell Nilsson

Gymnasienämndens ordförande

ÅRETS RESULTAT

Resultaträkning	Utfall	Utfall	Utfall	Budget-
Mkr	2002	2003	2004	differens 2004
Försäljning	2,4	2,9	4,5	+0,5
Avgifter & ersättningar	51,6	34,3	35,3	+2,9
Bidrag	12,6	15,7	33,0	-2,3
Övriga intäkter	0,6	1,0	0,6	+0,1
Summa intäkter	67,2	53,9	73,4	+1,2
Personalkostnader	83,8	92,4	108,8	+3,7
Omkostnader	109,2	98,2	107,1	-6,4
Kapitalkostnader	3,4	3,1	3,7	0,0
Summa kostnader	196,4	193,7	219,6	-2,6
Nettokostnader	129,2	139,8	146,2	-1,5

Övergripande analys

Mkr	2002		2003		2004		Netto	Budget-
	Utfall	Budget-	Utfall	Budget-	Intäkt	Kostnad		
	netto	differens	netto	differens				
Nämnd & administration	3,1	+0,1	3,2	0	0	4,6	4,6	-0,1
Gymnasium	103,4	+0,1	110,6	-2,3	33,5	146,2	112,7	-2,6
Gymnasiesärskola	7,2	-1,9	9,5	-4,2	1,6	11,7	10,1	-4,1
Komvux	14,4	+0,2	15,5	+0,1	8,9	22,3	13,4	+2,3
Uppdragsutbildning	1,1	-1,1	1,1	-1,1	7,5	5,8	-1,7	+1,7
Arbetsmarknadsenheten (AME)					21,9	29,0	7,1	+1,3
Summa	129,2	-2,6	139,9	-7,5	73,4	219,6	146,2	-1,5

Årets verksamhet har präglats av hårt och engagerat arbete för att rymma ett ökande antal elever, nya krav på utbildningarnas kvalitet och inriktning inom den begränsade budgetramen. Det ekonomiska ramanpassningsarbetet tydliggjordes i nämndens beslut om extraordinära åtgärder med inslag såsom: alla lediga tjänster vakans-prövas, vikarie- och övertidsstopp, inga investeringar utöver det som är nödvändigt för att uppnå en rimlig arbetsmiljö, utvecklingsarbete på sparlåga. Nämnden fattade utöver detta en rad ramanpassningsbeslut såsom: sänkt inackorderingsstillägg, höjd hyra på elevboendet, sänkt standard vad avser städning, ingen golfinriktning fortsättningsvis.

Detta arbete har också ställt stora krav på ett intensifierat arbete kring rutiner och ramverk. Nämnas kan i detta sammanhang utbildningsinsatser gentemot nämnden, utveckling av det systematiska arbetsmiljöarbetet samt fortsättning av informations- och utvecklingsinsatser. Förvaltningen har ägnat mycket tid och arbete åt att arbetsplaner, ledningssystem och informationskanaler skall upplevas som en väl fungerande helhet och vara kända i verksamhetens olika delar. Ett stort arbete har lagts ned för att fasa in arbetsmarknadsenheten, AME, som en del av förvaltningens helhet. Detta arbete har hittills varit framgångsrikt och beräknas, i sin formella del, vara avslutat till halvårsskiftet 2005.

Koncentrationen under året - och de närmaste åren framöver - riktas mot de stora ekonomiska obalanserna med sin kärna på gymnasiet och gymnasiesärskolan och tydligast synliggjort vad gäller kraftigt ökande interkommunala kostnader, minskade interkommunala intäkter samt den ökade tillströmningen av elever. De senaste årens ökade elevkullar har även fört med sig kraven på att hantera en elevgrupp med alltmer komplexa behov. Tyngden i arbetet utifrån ovanstående måste ses i ljuset av en kraftigt ökad elevtillströmning på gymna-

siet, 23 % (350-400 elever) fler elever 2007 jämfört med 2002, samt kraven på en fortsatt utveckling av lärartätheten så att inte det riktade statsbidraget s k Wärnerssonpengarna äventyras. Detta sistnämnda klarar inte gymnasieförvaltningen för egen del att leva upp till.

Gymnasieförvaltningen och Birger Sjöberggymnasiet har under 2004 varit värd för elevorganisationens årliga elevriksdag, där elevkårsombud från hela landet träffas för att diskutera elevinflytande och elevdemokrati. Arrangemanget blev en stor framgång såväl organisatoriskt som innehållsmässigt och ekonomiskt. Tack vare ett omfattande arbete med att skaffa sponsorer nedbringades kostnaderna för arrangemanget till c:a 200 Tkr för en elevriksdag med en omfattning av 400 ungdomar som under fyra dagar bodde, åt, genomförde förhandlingar och gick på stor bankett. Deltagarna tillfrågades under elevriksdagen om betygsättning av arrangemanget och svaret blev " sju på en femgradig skala". Tillsammans med sponsorerna lyckades personal och elever göra elevriksdagen till en minnesvärd höjdpunkt under verksamhetsåret 2004.

Gymnasienämnden har bestämt sig för att ge en bild av den totala verksamheten samt tydliggöra sambanden mellan arbetet kring ramanpassning/resursutnyttjande och arbetet kring skolutveckling/måluppfyllelse genom att publicera verksamhetsberättelse och kvalitetsredovisning i ett samlat dokument. AME:s verksamhet och målavstämning tydliggörs i verksamhetsberättelsen.

Mål och målavstämning

Mål och målavstämning beskrivs i enlighet med beslut om ett samlat dokument. Detta dokument innehåller såväl verksamhetsberättelsens korta siffror och analyser, inkluderat AME:s berättelse och målavstämning, som kvalitetsredovisningarnas analys av skolutveckling och graden av måluppfyllelse. Detta dokument kan beställas hos Maria Rosander tel 0521-28 20 53, maria.rosander@vanersborg.se.

Framtidsutsikter

- Den stora och överallt dominerande frågan är om förvaltningen kan klara den mycket svåra balansakten att med en budget i balans möta den kraftiga volymökningen samtidigt som det riktade statsbidraget s k Wärnerssonpengarna garanteras och förutsättningarna för vuxnas lärande utvecklas och stärks.
- Arbetsmarknadsenhetens anknytning skall slutföras på ett så klokt och genomtänkt vis att verksamheten på ett naturligt sätt knyts samman med förvaltningens övriga verksamhet, med särskild tonvikt på komvux.
- Förslaget till ny gymnasieorganisation innebär mycket stora strukturella förändringar och utmanar kommunerna såväl ekonomiskt som organisatoriskt. Det kommer att innehålla ett förstärkt individuellt program, ett nytt sätt att sätta betyg, att gymnasieexamen införs, att helhetssynen ska stärkas inom alla utbildningsgrenar och en nästan total frihet för eleverna att söka sig gymnasieutbildning inom riket s k Frisök. Propositionen "Kunskap och kvalitet - elva steg för utveckling av gymnasieskolan"- prop. 2003/04:140 - pekar ut vägen. Inför de nya krav som propositionen ställer enades de 14 kommunerna inom Fyrbodals kommun om en gemensam utredning med målet om gemensamt intagningsystem samt ett samverkansavtal omfattande samtliga kommuner.

Samtliga Fyrbodalskommuner har anslutit sig till ett nytt webbaserat intagningsystem med utbildning- och installationsarbete under 2005 för att fungera som bas för all intagning under 2006. Vänersborgs kommun har godkänt att gå in i samverkansavtalet och övriga 13 kommuner förväntas göra detta under första kvartalet 2005, varefter det nya regionala samarbetet kan börja hitta sina former.

- Gymnasienämnden följer och deltar aktivt i arbetet kring Fyrbodalsutredningen, FGU-03, och den framtida utvecklingen, dels genom politiskt representantskap i styrgrupp och ledningsgrupp, dels genom referensgruppsarbete inom Tvåstad tillsammans med ledande tjänstemän.
- Parallellt med införandet av den nya gymnasieskolan i enlighet med propositionen förväntas också ett förslag om ny skollag föreligga. Ur innehållet i förarbetet kan särskilt nämnas förslag till väsentligt ökat rättskydd för eleven med inslag som rätt att överklaga betyg såväl som individuella åtgärdsprogram. Förslaget om ny skollag är utsänd på kompletterande remiss och förväntas under våren 2005 föreligga som proposition.

- Komvux har, i belysning av de senaste årens propositioner och styrdokument, fått ett delvis nytt uppdrag, där fokus helt sätts på den studerandes behov. Detta formuleras som "en utbildning när du behöver, där du behöver och på det sätt du önskar". Kommunens framtagna plan för arbetet med "infrastruktur för vuxnas lärande" har dels givit några handfasta delar att arbeta med, framförallt fortsatt utveckling av "Lärcenter Brålanda", dels ett antal utmaningar kring vägledning, validering och organisation, som utgör en av grunderna för komvux fortsatta utvecklingsarbete. Lärcenter Brålanda som startade som ett statsbidragsstött projekt skall inarbetas och utvecklas inom tillgänglig och hårt ansträngd ram, något som inte gör denna utmaning mindre.
- Vuxenutbildningen skall också i infrastrukturens namn förstärka och utveckla arbetet inom det s k samverkansrådet, och där tillsammans med AME, möta utbildningsanordnare, näringsliv, försäkringskassa och arbetsförmedling för att stärka och utveckla utbildnings- och utvecklingsnätverk.
- Skolutvecklingsavtalet, ÖLA 00, och det lokala kollektivavtalet har lagt grunden för en kontinuerlig skolutveckling. En partsammansatt lokal arbetsgrupp inom förvaltningen har tagit fram en plan för att följa upp arbetet kring det lokala skolutvecklingsavtalet. Avtalet pekar tydligt ut kopplingen mellan graden av måluppfyllelse och individuell lön. Det tredje steg, som togs under 2003 vad avser en lönesättningsmodell med lönesamtal direkt mellan chef och medarbetare med den fackliga organisationen som kontrollant endast utifrån kollektiv och principer, har blivit modell och kommer fortsatt att utvecklas.
- Gymnasieskolan och gymnasiesär kommer att få en mycket kraftig elevökning, som inleds 2002 och har sin kulmen 2007, då det kommer att vara 350-400 elever fler på gymnasiet än 2002.
- Kraft och energi behöver satsas på att behålla och utveckla nuvarande lärare samt rekrytera nya. Gymnasiet och komvux måste, om kvaliteten framgent något så när skall försvaras, upplevas som intressanta och attraktiva arbetsplatser.
- Utveckling av bokslutsdokument och kvalitetsredovisningar med tydliga kopplingar mellan resurser och resultat fortsätter.
- En konkurrensutsatt gymnasieskola, idag tydligare än någonsin, kräver moderna, fräscha och flexibla lokaler. Planer om upprustning och anpassning genomförs i enlighet med beslut och tilldelade investeringsmedel, nu senast avseende "Ettapp 5", där teknik- och industriprogrammen samt gymnasiesärskolan fått ändamålsenliga lokaler.
- Fyrbodal har som mål att 2012 vara en ledande industri- och teknikregion i Europa. Utbildning och utbildningsväsendet nämns som ett viktigt redskap. Utvecklingen inom teknikområdet och inom upplevelseindustrin kommer enligt detta att ha omedelbar återverkan på utvecklingen inom såväl gymnasie- som vuxenutbildningen.
- Den snabba samhällsutvecklingen ställer stora krav på en utveckling mot ett flexibelt, livslångt och livsvitt lärande.

NÄMND

Årets verksamhet

Gymnasienämnden har nio ordinarie ledamöter och nio ersättare. Under året har 11 nämndsammanträden hållits och 11 presidiesammanträden. Snitttiden för nämndsammanträdena har under året varit 4,5 timmar och för presidiesammanträdena 3,5 timmar. Närvarande ledamöter och ersättare på nämndsammanträdena har i snitt varit 13.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
S:a intäkter	2	2	1	+1
S:a kostnader	335	515	431	+39
Totalt netto	333	513	430	+40

Ekonomisk analys

Gymnasienämnden har under året gått med ett överskott på +40 Tkr mot budget. Nämnden har under året inte haft några kostnader för extern utbildning.

ADMINISTRATION

Årets verksamhet

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att utveckla administrativa rutiner och redskap samt tydliggöra ledningssystemet utifrån uppdraget att styra, stödja, samordna och ge service åt nämndens totala verksamhetsområde. Arbetet kring ramanpassning och extraordinära åtgärder samt en långsiktigt hållbar anknytning av AME till förvaltningen har spetsat kraven på goda rutiner. Det systematiska arbetsmiljöarbetet har enligt plan fortsatt att utvecklas och stärkas. Dock återstår ytterligare utvecklingsarbete.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
S:a intäkter	0	1	1	+1
S:a kostnader	2817	2680	4129	-151
Totalt netto	2817	2679	4128	-150

Ekonomisk analys

Administrationen visar ett underskott på -150 Tkr. Underskottet beror på ökad semesterlöneskuld.

GYMNASIUM

Årets verksamhet

Birger Sjöbergsgymnasiet har idag omkring 1 500 elever. Skolan omfattar 14 nationella program:

- Barn- och fritidsprogrammet
- Byggprogrammet
- Elprogrammet
- Energiprogrammet
- Estetiska programmet
- Fordonsprogrammet
- Handel- och administrationsprogrammet
- Hantverksprogrammet
- Hotell- och restaurangprogrammet
- Industriprogrammet
- Naturvetenskapsprogrammet
- Omvårdnadsprogrammet
- Samhällsvetenskapsprogrammet
- Teknikprogrammet

Dessutom finns det individuella programmet, en teckenspråksinriktning inom samhällsvetenskapsprogrammet och omvårdnadsprogrammet samt lokal bandyinriktning. Den lokala golfinriktningen har tagits bort för de elever som sökt till gymnasiet 2004.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
S:a intäkter	34 014	33 226	33 530	+2 806
S:a kostnader	137 385	143 833	146 182	-5 438
Totalt netto	103 371	110 607	112 652	-2 632

Ekonomisk analys

I ramsättningen inför budget 2004 erhöll gymnasieförvaltningen ett tillskott på 2 000 Tkr, som gick till elevökningen på gymnasiet. Trots detta visar gymnasiet ett underskott på -2 632 Tkr. Gymnasiet har under många år haft ett ökande underskott på de interkommunala kostnaderna och intäkterna. Under 2004 blev underskottet -4 717 Tkr.

Under året har en besparing skett på +500 Tkr. Nämnden har också beslutat om extraordinära åtgärder för att minska kostnaderna under 2004. Detta har lett till mycket begränsad verksamhetsutveckling, vilket har medfört ett överskott på +850 Tkr.

Personalkostnaderna visar ett överskott på +513 Tkr och intäkterna på +222 Tkr.

Jämförelsetal

GYMNASIET	2002	2003	2004	Förändr. 03-04 %
Antal årsarbeten *	154	159	158	-1
Personalkostnadens andel av bruttokostnaden (exkl interkom ers), %	49	53	52	
Hyreskostnadens andel av bruttokostnaden, %	15	13	13	
Verksamhetens nettokostnad/inv, kr	2 792	2 981	3 036	+2
Antal elever på Birger Sjöberggymnasiet	1 327	1 356	1 438	+6
- varav från annan kommun	220	211	204	-3
- elever i andra kommuner	260	285	297	+4
Antal lärare per 100 elever *	8,8	8,7	8,3	-5
Antal lärare per 100 elever **	8,5	8,2	7,9	-4
Snittkostnad per vänersborgselev i Vänersborg	72 639	73 509	68 929	-6
Snittkostnad per vänersborgselev i annan kommun	88 636	92 768	93 065	0

* Inklusive estetiska programmet, omvårdnadsprogrammet tecken, samhällsprogrammet tecken

** Exklusive estetiska programmet, omvårdnadsprogrammet tecken, samhällsprogrammet tecken

Kommentarer till jämförelsetalen

I gymnasieskolan kommer antalet elever att öka kraftigt fram till 2006/2007.

Antalet årsarbeten är oförändrat mellan 2003 och 2004, trots att antalet elever ökar, vilket medför att antal lärare per 100 elever sjunker markant.

Som ett led av elevökningen ökar antalet elever som studerar i andra kommuner. Antalet elever som kommer till Vänersborg för att studera har däremot inte ökat.

Snittkostnaden per elev varierar beroende på vilka program eleverna går på. De yrkesförberedande programmen är dyrare än de studieförberedande. Snittkostnaden för elever i Vänersborg minskar kraftigt, trots att fler elever går på de yrkesförberedande programmen. Däremot har kostnaderna under 2004 ökat något för elever som studerar i andra kommuner.

GYMNASIESÄRSKOLA

Årets verksamhet

Eleverna som går i gymnasiesärskolan är i regel 17-21 år. Inom gymnasiesärskolan finns tre nivåer:

- Yrkesutbildning (nationellt program) för elever med lindrig utvecklingsstörning
- Yrkesträning (individuellt program) för elever med måttlig utvecklingsstörning
- Verksamhetsträning (individuellt program) för elever med grav utvecklingsstörning

Under hösten 2003 startade två nationella program i Vänersborg, fordonsprogrammet och estetiska programmet. Detta arbete har stärkts i och med det samverkansavtal som tecknats mellan Vänersborgs kommun och Trollhättans stad vad avser gymnasiesärskolan (gäller fr o m ht 05).

Övriga nationella program och yrkesträning köps främst av Trollhättans kommun och av Västra Götalandsregionen (Nuntorps naturbruksprogram).

Verksamhetsträningen (individuellt program) för elever med grav utvecklingsstörning är belägen på Onsjö dagcenter.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
S:a intäkter	1246	1188	1613	+47
S:a kostnader	8407	10 663	11 709	-4095
Totalt netto	7 161	9 475	10 096	-4048

Ekonomisk analys

Gymnasiesärskolan visar ett underskott på -4 048 Tkr i förhållande till budget. Gymnasiesärskolan har under många år haft ett underskott som ökat p g a fler elever samt elever med svårare handikapp.

De interkommunala kostnaderna har under året minskat något jämfört med tidigare år. Däremot har kostnaderna för den egna verksamheten ökat p g a fler elever.

Jämförelsetal

GYMNASIESÄRSKOLAN	2002	2003	2004	Förändr. 03-04 %
Verksamhetens nettokostnad/invånare, kr	193	255	272	+7
Nettokostnad per elev, kr	227 367	256 081	243 280	-5
Antal elever	26	33	37	+12
Antal elever verksamhetsträning Onsjö	6	5	5	0

Kommentarer till jämförelsetalen

Antalet elever i gymnasiesärskolan har under de senaste åren ökat kraftigt.

Nettokostnaden per elev har minskat jämfört med 2003. Orsaken är att under 2003 startades två program, fordonsprogrammet och estetiska programmet, vilket medförde engångskostnader.

KOMVUX

Årets verksamhet

Verksamheten på komvux har även under 2004 dominerats av omfattande strukturella förändringar och krav på finansiella åtstramningar.

Elevtillströmningen har varit fortsatt osäker och ändrade finansiella villkor för de studerande kan vara en av orsakerna.

Propositioner om vuxnas lärande, kvalificerade yrkesutbildningar (KY-utbildningar,) vägledning och validering utmanar till nytt pedagogiskt tänkande kring organisation, arbetssätt och arbetsformer.

Komvux verksamhet har, och kommer fortsatt, i mycket hög grad att präglas av förändringar och nya arbetsformer. Komvux kommer också att behöva ha en flexibel organisation för att möta snabba förändringar i samhället.

Ett stort arbete har lagts ned för att tillsammans med arbetsmarknadsenheten (AME) inom ramen för gymnasieförvaltningen hitta de hållbara och framgångsrika vägarna för det livslånga och livsvida lärandet.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
S:a intäkter	12 867	8 422	8 852	+1 432
S:a kostnader	27 312	23 913	22 314	+910
Totalt netto	14 445	15 491	13 462	+2 342

Ekonomisk analys

Komvux visar ett överskott på +2 342 Tkr. De interkommunala kostnaderna har ett överskott på +372 Tkr jämfört med budget. Personalkostnaderna har ett överskott på +538 Tkr.

Intäkterna visar ett överskott på +1 432 Tkr. Myndigheten för skolutveckling beslutade i juni 2004 att betala +886 Tkr i extra statsbidrag. Bidraget avser 2003 för utbildning av vuxna och går till de kommuner som presterat fler platser än ansökan krävde. Intäkterna för påbyggnadsutbildningen visar ett överskott på +441 Tkr, beroende på att staten beslutat att kommunerna får bedriva riksrekryterande påbyggnadsutbildningar även under läsåret 2004/2005. Övriga intäkter visar ett överskott på +105 Tkr.

Jämförelsetal

KOMVUX	2002	2003	2004	Förändr. 03-04 %
Antal årsarbeten	27	34	32	-6
Personalkostnadens andel av bruttokostnaden, %	40	65	65	
Hyreskostnadens andel av bruttokostnaden, %	18	13	17	
Verksamhetens nettokostnad/invånare, kr	390	418	363	-13
Antal elever inkl. arbetsmarknadsåtgärder och vuxnas lärande				
- Grundläggande vuxenutbildning	60	55	95	+73
- Gymnasial vuxenutbildning	600	550	513	-7
- Påbyggnadsutbildning	34	32	31	-3

UPPDRAGSUTBILDNING

Årets verksamhet

Uppdragsutbildningen är avgifts- och uppdragsfinansierad. En utbildning inom uppdragsutbildningen är den statligt finansierade kvalificerade yrkesutbildningen, KY-kriminal- och ungdomsvård.

Utbildningar inom teckenspråk har sålts till grundskolan i Vänersborgs och Trollhättans kommuner samt till Iris Hadar.

Ett antal mindre uppdrag har också genomförts under året.

Ett antal uppdrag har under året avslutats.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
S:a intäkter	19 078	11 024	7 531	+1 153
S:a kostnader	20 144	12 132	5 807	+571
Totalt netto	1 066	1 108	1 724	+1 724

Ekonomisk analys

Uppdragsutbildningen visar ett överskott på +1 724 Tkr. Resultatet beror till stor del på utbildningar, som tidigare år haft underskott p g a uppbyggnad och som nu ger ett överskott, samt fler uppdrag jämfört med budget.

Jämförelsetal

UPPDRAGSUTBILDNING	2002	2003	2004	Förändr. 03-04 %
Antal årsarbeten	33	19	12	-37
Personalkostnadens andel av bruttokostnaden, %	58	65	74	
Hyeskostnadens andel av bruttokostnaden, %	14	15	11	

Kommentarer till jämförelsetalen

Antalet årsarbeten har minskat p g a minskat antal uppdrag.

ARBETSMARKNADSENHET

Årets verksamhet

Under 2004 minskade den öppna arbetslösheten, medan antal personer i åtgärder ökade. Vid årets slut var 876 personer (3,8 % av befolkningen) öppet arbetslösa i Vänersborgs kommun, vilket kan jämföras med 1003 personer (4,4 % av befolkningen) 2003. Öppet arbetslösa tillsammans med personer i åtgärder via arbetsförmedlingen var 1418 personer år 2004 och 1370 personer år 2003. I Västra Götalands län var 4,1 % öppet arbetslösa i december 2004 och 5,5 % öppet arbetslösa i december 2003.

Under året har en omfattande analys av verksamheten genomförts och resulterat i en mer tydlig inriktning av de arbetsmarknadspolitiska insatserna utifrån arbetsmarknadens utveckling de senaste åren. Detta påbörjade utvecklingsarbete kommer att fortgå också under nästa verksamhetsår i syfte att ytterligare förstärka insatserna såväl kvalitativt som effektivt resursutnyttjande med en flexibel organisation. Projektet ALFA används i stor utsträckning för detta ändamål.

Åtgärder

Aktivitetsgaranti

Aktivitetsgarantiavtalet som startade år 2000 upphörde under året och deltagarna kommer framöver att ingå i verksamheten aktivitetscenter på AME. Åtgärden riktar sig i första hand till personer som är inskrivna som arbetslösa vid arbetsförmedlingen och behöver stöttning i sitt arbetssökande.

Ca 100 personer har ingått i aktivitetsgarantin under året. De flesta har deltagit i motivationshöjande åtgärder, samt deltagit i "aktivitetsskapande orientering", som bl a innehåller lärandet som en del av det dagliga livet, fritidsaktiviteter och friskvård, utbyte av erfarenheter om livskvalitet, samt grundläggande data. En del har gått vidare till den reguljära arbetsmarknaden.

Aktivitetscenter

Aktivitetscenter är ett nytt avtal mellan arbetsförmedlingen och AME i syfte att arbetslösa personer bli erbjuds jobsökaraktiviteter och motivationshöjande insatser, där fokus ligger på individen. Detta avtal ersätter avtal om aktivitetsgaranti.

Aktiva rehabiliteringsinsatser

Under 2004 har AME haft ett ramavtal med försäkringskassan gällande arbetsprövning och aktiveringsinsatser av långtidssjukskrivna personer i Vänersborgs kommun. Under året har fem personer utretts via AME. Fem personer har varit igång med arbetsträning i olika former under 2004.

Arbetsmarknadsenheten har i samverkan med kriminalvården gett tre personer möjlighet att avtjäna utdömd verkställighet.

I samverkan med arbetsförmedlingen har långtidsarbetslösa sjukskrivna personer prövats via det gemensamma EU-projektet Alfa-Vänersborg. Under året har ca 35 personer prövats.

Offentligt skyddat arbete (OSA)

Arbetsmarknadsenheten har sedan 1995 haft uppdrag av kommunstyrelsen att erbjuda 65 helårsplatser. Under året har 18 platser förts över till samhällsbyggnadsförvaltningen. De som har gått över arbetar huvudsakligen med skog och natur. Kvarvarande 47 platser har fördelats på 55 personer. Totalt har 70 personer varit aktuella i OSA-verksamhet under 2004. Fördelningen av de ingående grupperna av arbetshandikappade ser ut på följande sätt:

Arbetshandikapp	Andel
Socialmedicinskt handikappade (missbruk) SM	63 %
Psykiskt handikappade P	10 %
LSS	27 %

Verksamheter som bedrivs med OSA-personal är bl a snickeri, måleri, bageri, syateljé, cykelverkstad, biltvätt, gröna växter och offentlig miljö samt en egen second-hand-butik. Via butiken säljs även egenproducerade produkter till privatkunder, fritidskläder till personal anställda i Vänersborgs kommun. Övriga verksamheters produktion riktar sig till kommunens olika förvaltningar. Servicelaget har aktivt arbetat med försäljning av egenproducerade produkter på torg, mässor, evenemang samt i kommunhuset i Vänersborg.

En person har lämnat AME under 2004 för en anställning i regionen. Ytterligare fem personer prövar nya arbetsuppgifter på den öppna arbetsmarknaden, vilket ev kan leda till anställningar under 2005.

Rekrytering

Under 2004 har arbetsmarknadsenheten varit behjälplig med rekryteringsarbetet av ett flertal tjänster i kommunen, bl a städchef, gruppställedare, byggnadsinspektör, hälsopedagog samt VA-ingenjör. AME:s huvudsakliga medverkan gäller "Befattningsprofil"-processen samt test av utvalda kandidater till tjänsterna via "Personlighets-Profil"-analyser.

Ungdomsprogram

AME har bedrivit en ungdomssatsning för gruppen arbetslösa ungdomar mellan 18 och 24 år. Ungdomarna har olika former av åtgärder. De söker arbetspraktik, där det finns möjlighet att prova på olika typer av arbete, samt deltar i olika aktiviteter en dag per vecka. Allt för att höja motivationen och självförtroendet hos ungdomarna, samt att ge dem bättre möjligheter på arbetsmarknaden. Aktiviteterna har skett i grupper och bl a har följande ämnen behandlats; vardagsjuridik, vardagsekonomi, jobbsökarkurs, datakurser (med bl a hemsida), motion och personliga reflektioner över sitt handlande. Under året har ca 230 ungdomar varit inskrivna i programmet. I samarbete med komvux har ungdomarna valt att kombinera praktik med studier (tre dagar praktik/två dagar studier).

En annan del i ungdomsprogrammet är EU:s volontärverksamhet. Där finns det möjligheter att erbjuda ungdomar att ta del av EU:s satsning på utlandsarbete genom volontärtjänst. Som volontärer kan de tillbringa upp till tolv månader utomlands. Där kan de hjälpa till i ett lokalt projekt inom områden såsom social verksamhet, ekologi, miljö, konst eller kultur. Under året har en person åkt som volontär. Totalt är det fyra personer som har deltagit i volontärverksamheten.

Aktiviteter

Servicelaget - Gvooom

Servicelaget utför parkarbeten, städar grillplatser, levererar bröd och post samt skottar snö. De arbetar även med tillverkning och försäljning av hobbyarbeten samt blomsterarrangemang och dekorationer. Försäljning har ägt rum bl a på oktobermarknaden, Ekebro julmarknad och i kommunhuset.

Deltagarna i servicelaget har under året praktiserat inom olika verksamheter inom AME samt i kommunen i övrigt.

Gvooom står för "Gröna växter och offentliga miljöer". Servicelaget, tillsammans med deltagare i olika åtgärder, utför planteringar av gröna växter i olika miljöer. De sår, skolar, planterar och skördar blommor. De gör även kransar, dekorationer och blomstergrupper. Deltagarna tillsammans med servicelaget samt arbetsledare har vid några tillfällen under året stått på torget och sålt egentillverkade arrangemang och saker. De har även deltagit i några julmarknader och stått i kommunhuset.

Butiken har försäljning av egentillverkat hantverk samt second-hand-varor såsom möbler, husgeråd mm som skänkts. Varorna hämtas för att sedan ses över och renoveras vid behov. Vid försäljning levereras möbler hos kunden. Butiken har även visning och ordermottagning av Vänersborgs personalklubbs fritidskläder samt utlämning av dessa.

Bageri, café samt väv- och syateljé

I bageriet bakas bröd, tårter, smörgåstårter samt andra bageriprodukter. Dessa levereras till olika kommunala inrättningar, samt säljs till en del externa kunder. Cafét är beläget i anslutning till bageriet och säljer smörgåsar, lättare luncher mm till kommunanställda och externa kunder.

I ateljén och vävstugan produceras olika hantverk t ex sömnadsarbeten, väv och broderier. Varorna säljs i AME:s butik, som är belägen i "Knutpunktens" lokaler på Holmängen, samt i butiken "Fantasia" (som sorterar under socialförvaltningen), vilken ligger på Residensgatan i Vänersborg. Ateljén erbjuder även tjänster till kom-

munens förvaltningar t ex textil och gardinsömnad samt omklädning av enklare möbler.

Snickeri, cykelverkstad samt Öxnereds stationshus

Snickeriet utför diverse arbeten till kommunens olika verksamheter samt föreningar. Nyproduktion, men även reparation och målning av inlämnade inventarier, utförs. AME tar även fram egna produkter som sedan går till försäljning i AME:s butik. Hur kvalificerade arbeten som kan utföras beror på den personal som för tillfället är inne i arbetsmarknadsåtgärder.

I cykelverkstaden renoveras och iordningställs skrotade cyklar till brukbart skick. Cyklarna erhålls från källarröjningar i hyresfastigheter och kommunens återvinningscentral. Cyklarna utbjuds sedan till försäljning till allmänheten. Åt förskolor och liknande utförs renovering av barncyklar och lekredskap. Även andra verksamheter kan få hjälp med översyn av cyklar mm.

Kioskverksamheten vid Öxnered station avslutades i augusti p g a bristande kundunderlag.

Biltvätt

Biltvätten servar kommunala förvaltningar med biltvätt. Under året har ca 1.000 biltvättar genomförts, främst av kommunens leasingbilar men även av bilar från landstinget. Boka-systemet används, där personalen bl a lägger in listor på dagstvättar. Internfakturerings sker genom programmet som är kopplat till ekonomisystemet.

Utelag

Utelagens verksamheter har flyttat över till gatukontoret. De utgjordes av tre arbetslag.

Administration

Internfaktureringsen för biltvätten görs genom Boka-systemet. En ny modul i Boka håller på att installeras för fakturerings inom bageriverksamheten.

EU-Projekt

EU-projekt "Interreg IIIA", "Gränslöst lärande" och "På jakt efter nya arbetsmarknader"

EU-projekten "Interreg IIIA", "Gränslöst lärande" och "På jakt efter nya arbetsmarknader" avslutades för kommunerna under 2003 medan Vänersborg som var projektägare fortsatte sitt arbete i form av redovisning gentemot Interreg-kontoret t o m mars 2004.

EU-Projekt "Volontärverksamhet"

Se under ungdomsprogram.

EU-Projekt "Alfa"

Genom ett samverkansprojekt mellan arbetsförmedling, försäkringskassa samt Vänersborgs kommun har 105 långtidsarbetslösa/långtidssjukskrivna personer givits en individuellt anpassad uppläggning, för att nå den öppna arbetsmarknaden. Insatser såsom individuell coaching, datautbildning, vägledning, friskvård samt en individuellt anpassad praktik har gett goda resultat. Under 2004 har 20 % gått i arbete och 7 % har gått i utbildning. 50 % av deltagarna är fortsatt aktiva och flera står nära en anställning. AME hyser en god förhoppning om att många av dessa kommer att gå i anställning under 2005.

Projektet kommer att fortgå under 2005 och delar ur projektet kommer att implementeras i AME:s ordinarie verksamhet.

EU-Projekt "Lokalhistoria Kartor"

Under hösten 2003 startade projektet "Lokalhistoria Kartor", vilket är en fortsättning på det tidigare projektet "Lokalhistoria – Arkivprojektet" som låg under komvux. Projektet skulle pågå under ett års tid men blev förlängd med tre månader. Gamla kartor och protokoll har dokumenterats och lagts in i en databas. Det var 10 deltagare i projektet. Syftet med projektet var att erbjuda arbetssökande samt personer med funktionshinder möjlighet till anställning. Materialet skall kunna användas av allmänhet, elever och lärare och ge högskolan större möjlighet till forskning. Ett samarbete fanns med statsingenjörskontoret.

EU-Projekt "Nova"

"Nova" är ett EU-projekt som pågår under ett år med målgruppen arbetssökande invandrare. Det är ett samar-

te mellan Vänersborgs kommun, arbetsförmedlingen och Trenova UtvecklingCenter. Syftet med projektet är att öka verkningsgraden av de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna med betoning på gruppen arbetslösa invandrare genom att fokusera på introduktion till utbildning och arbete. 22 personer har deltagit i projektet under 2004.

Målavstämning

AME har bedrivit en verksamhet som är väl förtrogen med uppsatta strukturinriktade och individuellt inriktade mål. De strukturinriktade målen innebär att "verksamheten ska vara väl förtrogen med arbetslösas villkor samt att i samverkan med andra stärka arbetslösas villkor på arbetsmarknaden". De individuellt inriktade målen framhäver, något förkortat, att "verksamheten ska syfta till att den enskilde ska etablera sig på arbetsmarknaden, att för dem som inte kommit in på arbetsmarknaden eller förlorat kontakten med den ska verksamheten erbjuda stöd för inträde på arbetsmarknaden samt möjlighet till praktik. Det innebär även att personer med missbruksproblem ska om möjligt beredas ett offentligt skyddat arbete som ett alternativ till missbruk och socialbidragsberoende och enskilda ska i nära samverkan med arbetsförmedlingen stödjas med olika åtgärder så att gemensamma insatser utnyttjas maximalt". På AME genomförs kontinuerlig kompetensutveckling för arbetstarna.

Ekonomiskt utfall

Tkr	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Budget- differens 2004
S:a intäkter	16 149	22 055	21 856	-4 203
S:a kostnader	27 549	32 410	28 978	+5 475
Totalt netto	11 400	10 355	7 122	+1 272

Ekonomisk analys

AME visar ett överskott på 1 272 Tkr. Under 2004 drev AME flera EU-projekt där befintliga resurser inom AME:s ordinarie verksamhet har använts inom EU-projekten. Detta innebär lägre kostnader för personal, lokaler mm. Flera EU-projekt har under året avslutats. Ett ökat antal anvisade personer under hösten har också bidragit till ökande intäkter från staten.

Jämförelsetal

Antal personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder	2002	2003	2004
OSA-platser	80	77	70
Utvecklingsgaranti (UVG)	43	33	166
Ungdomskommunala platser (UKP)	58	26	65
Feriearbetande ungdom	-	-	55
Arbetspraktik, (APR)	10	0	0
Anställningsstöd	5	4	5
Aktivitetsgaranti	91	137	101
Aktivitetscenter	0	0	29
Arbetssträning	18	46	5
Lönebidrag	2	12	11
Arbetsprövning	0	0	5
Kriminalvård	0	0	3
Uppdrag – rekrytering	0	0	7
EU-projekt	(31)	(50)	(193)
Antal personer totalt som anvisats under året	307	335	715

INVESTERINGAR

Tkr	Inv.plan 2004	Årets Resultat	Budget- differens 2004
Nämnd & administration	0	0	0
Gymnasieskola	3 710	1 537	+2 173
Gymnasiesärskola	0	40	-40
Komvux	1 554	0	+1 554
Uppdragsutbildning	1 566	22	+1 544
Arbetsmarknads- enhet (AME)	0	40	-40
Summa	6 830	1 639	+5 191

Beslut om extraordinära åtgärder har inneburit restriktivitet när det gäller investeringar.

Ombyggnaden för teknikprogrammet och industriprogrammet har avslutats. Investeringar har gjorts i utrustning och skolmöbler till programmen. Nämnden har tagit 464 Tkr av kostnader för ombyggnation av egna investeringsmedel.